

Vimmerby kommuns ÖVERSIKTSPLAN

ÖP 2050

Antagandehandling 2024-04-12

KF 2024-06-17 § 99, laga kraft 2024-07-10

Vimmerby
kommun

INNEHÅLL

1 Inledning	3
1.1 Läsanvisning	3
1.2 Om översiktsplanen	4
2. Vimmerby 2050	8
2.1 En ny vision för Vimmerby	9
2.2 Strategier i översiktsplanen	10
2.3 Plats för utveckling	11
2.4 Styrdokument, mål och underlag	13
3. Utvecklingsinriktning	17
3.1 Bebyggelser och landsbygder	18
3.2 Natur, vatten och friluftsliv	20
3.3 Kommunikationer	22
4. Mark- och vattenanvändning	24
4.1 Inledning	25
4.2 Vimmerby	31
4.3 Södra Vi	40
4.2 Storebro	43
4.5 Gullringen	47
4.6 Frödinge	51
4.7 Tuna	54
4.8 Mindre orter	57
4.9 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen	59
5. Teman, värden och hänsyn	72
5.1 Inledning	73
5.2 Bostäder och offentlig service	73
5.3 Gestaltning och sociala värden	75
5.4 Klimat och energi	79
5.5 Kommunikationer	83
5.6 Näringsliv och turism	87
5.7 Natur och vatten	89
5.8 Rekreation och friluftsliv	91
5.9 Kulturmiljöer	92
5.10 Miljö- och riskfaktorer	93
5.11 Vatten, avlopp och avfall	97
5.12 Regionala och mellankommunala frågor	100
6. Handlingsplan	101
6.1 Uppföljning	107

1 Inledning

Det här dokumentet är Vimmerby kommuns översiktsplan. Översiktsplanen finns tillgänglig både som pdf-dokument och som digital kartberättelse (StoryMap).

1.1 Läsanvisning

Översiktsplanen är indelad i sex kapitel som tillsammans utgör grunden i kommunens fysiska planering. Till översiktsplanen hör även två bilagor: en sammanställning av förutsättningar och underlag samt en hållbarhetsbedömning som inkluderar miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken.

I samband med arbetet med att ta fram översiktsplanen har även en samrådsredogörelse och ett granskningsutlåtande upprättats. De båda dokumenten redovisar och besvarar inkomna synpunkter under samråd- respektive granskningstiden. De redogör även för förändringar som gjorts i översiktsplanen under arbetets gång.

Nedan följer en beskrivning av vad respektive kapitel i översiktsplanen innehåller samt djupare beskrivningar av de två bilagorna.

Kapitel 1 – Inledning

I detta kapitel beskrivs bakgrunden till och behovet av en ny översiktsplan för Vimmerby kommun tillsammans med annan information om arbetet. Här går också att hitta information om hur översiktsplanen bör läsas och vilka kommunala dokument och handlingar som är relaterade till översiktsplanen. Processen för hur en översiktsplan tas fram beskrivs också i detta kapitel.

Kapitel 2 – Vimmerby 2050

I detta kapitel redovisas de övergripande strategier som genomsyrar hela översiktsplanen. Strategierna tar avstamp i relevanta styrdokument och mål från kommunen, regionen och riket i stort.

Kapitel 3 – Utvecklingsinriktning

Utvecklingsinriktningen redovisar översiktsplanens huvuddrag i ett större övergripande sammanhang med en utblick mot viktiga regionala och mellankommunala samband. Det är breda penseldrag och i vissa fall generaliserat men kapitlet erbjuder samtidigt en helhetsbild över kommunens övergripande utveckling.

Kapitel 4 – Mark- och vattenanvändning

I detta omfattande kapitel fördjupas utvecklingsinriktningen genom en mer detaljerad bild för respektive ort och kommunen som helhet. Kapitlet inleds med en beskrivning av de olika typerna av mark- och vattenanvändning som används i översiktsplanen samt generella ställningstaganden för områden som är utpekade för respektive användning. Efterföljande kapitel tittar närmre på mark- och vattenanvändningen i Vimmerby stad och respektive tätort samt de mindre orterna. Kapitlet avslutas med en del om utpekade områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge, ofta kallas dessa för LIS-områden.

Kapitel 5 – Teman, värden och hänsyn

I detta kapitel redovisas de områden av riksintresse som finns inom kommunen och hur kommunen förhåller sig till dem i sin planering av mark- och vattenområden. Utöver de utpekade riksintressena finns det många andra värden kopplade till mark- och vattenområden som kommunen ska ta hänsyn till när man vill bevara, förädla eller utveckla kommunen. Riksintressena och andra värden delas i detta kapitel in i olika teman med ställningstaganden för hur de ska beaktas och hanteras i den framtida planeringen.

Kapitel 6 – Handlingsplan

I detta kapitel beskrivs hur översiktsplanen avses genomföras efter att den antagits. Det redovisar vilka styrdokument och planeringsunderlag som behöver tas fram samt beskriver hur kommunen avser arbeta med prioriteringsfrågor

framåt i den fysiska planeringen. Kapitlet beskriver även kommunens ambitioner om dialog och samverkan i den fysiska planeringen.

Bilaga – Förutsättningar

I denna bilaga till översiktsplanen beskrivs de förutsättningar som råder inom kommunen. Här finns mer detaljerad information om kommunens historia, planberedskap, riksintressen, befolkning och bebyggelse, service, arbete och näringsliv, kommunikationer, regionala och mellankommunala frågor, natur och friluftsliv, kulturmiljöer, teknisk försörjning, miljö- och riskfaktorer, klimat, miljö kvalitetsnormer samt strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Innehållet i översiktsplanen är starkt kopplad till de förutsättningar som beskrivs i denna bilaga och de båda dokumenten bör ses som en helhet. Bilagan med förutsättningar finns som ett eget PDF-dokument men kan också läsas digitalt som en separat StoryMap.

Bilaga – Hållbarhetsbedömning inklusive miljökonsekvensbeskrivning

I denna bilaga redovisas bedömda konsekvenser av översiktsplanen. Hållbarhetsbedömningen utgörs av en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken, kombinerat med beskrivning och bedömning av sociala och

ekonomiska konsekvenser. Hållbarhetsbedömningen finns att läsa i sin helhet som ett eget PDF-dokument.

I översiktsplanens digitala StoryMap finns en sammanfattning av hållbarhetsbedömningen.

1.2 Om översiktsplanen

En översiktsplan omfattar hela kommunen och ska redovisa grundragen i användningen av mark- och vattenområden, samt hur mark- och vattenområden bör användas i framtiden. Därtill ska översiktsplanen redovisa hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ska också visa hur kommunen ska tillgodose och följa gällande riksintressen och miljö kvalitetsnormer.

Ett övergripande mål för samhällsutvecklingen är en hållbar utveckling. En översiktsplan ska därför miljöbedömas i enlighet med miljöbalkens krav. Förutom miljö-, hälso- och samhällningsaspekter bör översiktsplanen, enligt plan- och bygglagen, även beskriva övriga konsekvenser – som i denna översiktsplan fått rubrikerna sociala och ekonomiska konsekvenser. Denna miljöbedömning och övriga konsekvenser går att läsa i bilagan *Hållbarhetsbedömning inklusive miljökonsekvensbeskrivning*

Översiktsplanen är vägledande för kommande beslut men den är inte juridiskt bindande. Att översiktsplanen är vägledande innebär att bygglov, förhandsbesked, förfrågningar och detaljplaner ska följa översiktsplanens intentioner och vid avsteg ska det motiveras särskilt. En aktuell översiktsplan underlättar kommande förfrågningar och beslut om mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen är också viktig för andra myndigheters beslut som rör mark- och vattenanvändningen inom Vimmerby kommun.

Översiktsplanen antas av kommunfullmäktige. Översiktsplanen är också en överenskommelse med staten, där länsstyrelsen är den som bevakar och samordnar de statliga frågorna under planprocessen.

För vissa delar eller för vissa tematiska frågor kan översiktsplanen behöva göras mer detaljerad. Då kan en så kallad "fördjupning av översiktsplanen" eller ett "tematiskt tillägg till översiktsplanen" tas fram och ersätter då den kommunomfattande översiktsplanen i angiven avgränsning.

För en kommuns översiktsplanering kan det behövas ytterligare strategiska planeringsunderlag och styrdokument. Vissa av dessa kan tas fram i samband med framtagande av en översiktsplan eller som en fortsatt planering efter antagen översiktsplan. Strategiska planeringsunderlag och styrdokument kan exempelvis vara en energiplan eller grön- och blåstrukturplan.

1.2.1 Avgränsning

Ämnesmässig avgränsning: Mark- och vattenanvändning

Geografisk avgränsning: Vimmerby kommun

Tidsmässig avgränsning: År 2024 – 2050

1.2.2 Syfte

Syftet med översiktsplanen är att ta ett samlat och hållbart grepp om den framtida samhällsutvecklingen i kommunen och ge en tydlig vägledning i kommunens interna arbete och göra planeringen förutsägbar för kommuninvånare, myndigheter och näringsliv.

Syftet med att ha en aktuell översiktsplan är att få stöd och vägledning i beslut som rör markens

och vattnets användning i ett långsiktigt perspektiv.

1.2.3 Projektorganisation

Kommunstyrelsen har gett uppdraget att ta fram en ny översiktsplan åt miljö- och byggnadsförvaltningen. Kommunstyrelsen fattar de politiska besluten kring översiktsplanen, förutom antagandet som sker i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens arbetsutskott har under planeringsprocessen varit styrgrupp för översiktsplanen och har medverkat i arbetet med att ta fram utvecklingsstrategier och ställningstaganden.

Styrgrupp (kommunstyrelsens arbetsutskott, mandatperiod 2018-2022)

Jacob Käll (C) Ordförande
 Marie Nicholson (M) 1:e vice ordförande
 Helen Nilsson (S) 2:e vice ordförande
 Peter Karlsson (C), ersättare
 Ola Gustafsson (KD) ersättare
 Eva Berglund (S) ersättare

Styrgrupp (kommunstyrelsens arbetsutskott, mandatperiod 2023-2026)

Översiktsplanearbetet har handlagts av tjänstepersoner från Vimmerby kommun med Maria Bolin och Frida Karlsson som projektledare. Projektgruppen på tjänstenivån har bestått av projektledarna, samhällsbyggnadschef, plan- och byggnadschef samt ekolog. Fram till samrådet bistods gruppen av planeringsarkitekter och miljöutredare på konsultföretaget Sweco. Övriga berörda tjänstepersoner inom kommunen och de kommunala bolagen har bidragit med kunskap och inspel i översiktsplanearbetet.

Projektgrupp på tjänstenivå

Maria Bolin, samhällsplanerare t.o.m. våren 2023
 Frida Karlsson, planarkitekt fr.o.m. våren 2023
 Andreas Horste, samhällsbyggnadschef t.o.m. våren 2023
 Klas Svensson, plan- och byggchef t.o.m. våren 2023 därefter samhällsbyggnadschef
 Marcus Åberg, plan- och byggnadschef fr.o.m. hösten 2023
 Daniel Johansson, ekolog

1.3 Planprocessen

Processen för att ta fram en översiktsplan regleras av plan- och bygglagens tredje kapitel, i lagen regleras även översiktsplanens innehåll. Översiktsplanen tas fram i tre steg - samråd, granskning och antagande - vilka förklaras nedan.

I januari 2017 tog kommunfullmäktige i Vimmerby kommun beslut om att gällande översiktsplan från 2007 ansågs vara aktuell. En kort tid efter aktualitetsprövningen ansågs den dock vara inaktuell och kommunstyrelsen gav då samhällsbyggnadsavdelningen i Vimmerby kommun i uppgift att beställa en ny översiktsplan för kommunen. Miljö- och byggnadsförvaltningen fick i uppdrag att ta fram översiktsplanen.

Samråd

Samrådsskedet är det första av planprocessens tre skeden. Det övergripande syftet med samrådet är att samla information för att kunna skapa ett så bra beslutsunderlag som möjligt, men även för att ge insyn och möjlighet att påverka planens innehåll. Under samrådet ska kommunen redovisa ett förslag till ny översiktsplan, med innehåll och innebörd samt motiv och skäl till att förslaget ser ut som det gör, vilka planeringsunderlag som använts samt översiktsplanens konsekvenser. Samrådet sker brett. Vimmerby kommun ska samråda med länsstyrelsen, regionen och berörda kommuner. Även kommunens medborgare, enskilda i övrigt, verksamheter, myndigheter och sammanslutningar ska ges möjlighet att delta och ge synpunkter på planförslaget under samrådsskedet.

Samrådsskedet avslutas genom att inkomna synpunkter sammanställs och kommenteras i en samrådsredogörelse. De inkomna synpunkterna ligger sedan till grund för en bearbetning av planförslaget.

Granskning

När planförslaget har justerats utifrån inkomna synpunkter från samrådsskedet, ställs översiktsplanen ut för granskning under minst två månader. Under granskningstiden ges ytterligare en möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget, vilket ska göras skriftligt till

kommunen. Länsstyrelsen lämnar i detta skede ett skriftligt granskningsyttrande.

När granskningen avslutats sammanställs inkomna synpunkter och de ändringar av översiktsplanen som synpunkterna gett anledning till redovisas. Om planförslaget ändras väsentligt efter granskningen ska planförslaget ställas ut för granskning på nytt.

Antagande

Efter granskningen kan endast små justeringar av översiktsplanen göras. Därefter är det alltid kommunfullmäktige som tar beslut om antagande av översiktsplanen. När tiden för överklagande har löpt ut, utan att någon överklagat, vinner översiktsplanen laga kraft och börjar gälla som kommunens översiktsplan.

Eftersom en översiktsplan inte är juridiskt bindande kan ett överklagande inte röra innehållet i översiktsplanen. Ett överklagande måste handla om invändningar kring att översiktsplanen inte tagits fram på ett lagenligt sätt, det vill säga att kommunen inte följt den lagstyrda processen i framtagandet av översiktsplanen.

1.3.1 Kontinuerlig översiktsplanering och planeringsstrategi

En översiktsplan är ett strategiskt och politiskt dokument som behöver ingå i en kontinuerlig process där strategier stäms av mot vad som händer i dels kommunen, dels i samhället i stort. Ett sätt att göra detta är genom att löpande följa upp och utvärdera översiktsplanen. En aktuell översiktsplan behövs för att underlätta detaljplanering, bygglovshandling och andra tillståndsprövningar.

Samhällsförändringar sker allt snabbare och nya förutsättningar skapas. Genom att arbeta med olika former av tillägg till och fördjupningar av översiktsplanen kan planens innehåll kompletteras för att svara mot olika förändringar i samhället utan att planen i sig måste göras om

I april 2020 infördes flera ändringar i plan- och bygglagens tredje kapitel. Syftet var att

översiktsplaneringen ska pågå kontinuerligt för att hålla översiktsplanen aktuell. Kravet på planeringsstrategi infördes. Planeringsstrategi går att se som en del av den kontinuerliga översiktsplaneringen och ska antas av kommunfullmäktige senast 24 månader efter ett ordinarie val. Om en kommun inte skulle anta en

planeringsstrategi inom tidsintervallet anses översiktsplanen vara inaktuell. En planeringsstrategi innebär inte en ändring av översiktsplanen, utan handlar om vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen eller om det finns delar i översiktsplanen som behöver ändras.

2. Vimmerby 2050

Översiktsplanen pekar ut kommunens färdriktning mot år 2050. Översiktsplanen är ett levande dokument som även fortsättningsvis kommer att behöva aktualiseras i takt med att förutsättningar och omvärlden ändras. I översiktsplanen presenteras utvecklingsstrategier, ställningstaganden samt förslag till fortsatt arbete för att uppnå översiktsplaneringens syfte och innehåll. Översiktsplanen behöver beakta trender och utmaningar som vi ser framför oss. Den tidiga dialogen i samband med översiktsplanen har bidragit med många synpunkter till arbetet och visat vilket engagemang det finns för Vimmerby kommuns utveckling.

2.1 En ny vision för Vimmerby

*Vi kan! Vi vill! Vi driver utvecklingen framåt!
Vi är stolta över det vi gör gemensamt.
Våra värdeord är i Astrid Lindgrens anda
Mod, Ansvar och Fantasi.*

Vimmerby kommuns vision antogs av kommunfullmäktige den 28 februari 2022. Visionsarbetet har letts av Demokratiberedningen och har pågått under åren 2018 till 2022.

En viktig grund i arbetet har varit att bland annat identifiera framtida möjligheter och hot för kommunens utveckling. Politiker och tjänstepersoner har varit en del i arbetet och en bred dialog har förts med invånare, näringsliv, föreningsliv, barn och unga.

Visionen utgår från de tre aspekterna tillit, hållbarhet och utveckling. Visionen innehåller vidare sex olika målområden som presenteras nedan.

Bygga, bo och miljö

Vi skapar och sköter om våra gemensamma miljöer inomhus och utomhus, så att de tillgodoser behoven. Miljöerna är trygga, långsiktigt hållbara, tillgängliga och ordnade och upplevs välkomnande. Utbudet av bostäder är varierat och svarar upp mot medborgarnas olika behov och önskemål, nu och för överskådlig framtid.

Trafik och infrastruktur

Infrastrukturen är långsiktigt hållbar, säkrar samhällets funktioner och värnar liv och hälsa. Gator, vägar och trafik i kommunen är säkra och svarar upp mot behoven. Vi värnar bra kommunikationer till och från vår omvärld. Digitala tjänster är tillgängliga i hela kommunen. Funktionen för energi, vatten och avlopp klarar dagens och framtidens behov.

Utbildning och barnomsorg

Förskolan och utbildningarna bidrar till att barn, unga och vuxna får en livslång nyfikenhet och lust att lära. De utvecklar sina förmågor och kunskaper och får förutsättningar att nå sina mål och drömmar. De lär sig respekt och får självkänsla. Verksamheten återspeglar de lokala behoven och förutsättningarna.

Omsorg och hjälp

Medborgare får vård och omsorg utifrån sina behov. Verksamheten främjar ekonomisk och social trygghet, jämlika levnadsvillkor, möjlighet till ett hälsosamt liv och medborgares aktiva deltagande i samhällslivet. Hänsyn tas till den enskildes förmåga och eget ansvar, med respekt för självbestämmande och integritet.

Näringsliv och arbete

Företag har goda förutsättningar att etablera sig och utvecklas på ett sätt som är hållbart för miljö och medborgare. En stark företagarganda medför en kontinuerlig utveckling av näringslivet och ger arbetstillfällen. Närheten till det rika utbudet av varor, service, restauranger, caféer och upplevelser gör kommunen attraktiv och tryggt att bo i och inbjuder till besök.

Uppleva och göra

Medborgarna upplever sig ha tillgång till meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter. Goda förutsättningar gör att föreningslivet blomstrar. Vi har modet att ta ansvar för kulturen och för fantasin. Vi har ett levande, rikt och varierat kulturutbud, att både ta del av och själv utöva. Idrottsutbudet tilltalar medborgare med skilda intressen och ambitioner.

2.2 Strategier i översiktsplanen

Översiktsplanen baseras på sju strategier för att uppnå det som utvecklingsinriktningen strävar efter. Dessa ska vägleda planeringen av den fysiska miljön och fungera som ett stöd, dels för kommunens alla verksamheter, dels för andra som utvecklar och bygger Vimmerby kommun. Flera av ställningstagandena vävs in och fördjupas under avsnittet strukturer i kapitlet om utvecklingsinriktningen.

1. Stärkt stad och tätorter

Vimmerby stad är en stark stad och viktig motor i utvecklingen av hela kommunen. Kommunens samtliga tätorter ska stärkas och ges möjlighet att växa på ett geografiskt sammanhållet sätt. Tätorternas respektive karaktärer ska bevaras och utvecklas samt fungera som servicenoder för omkringliggande landsbygder.

2. Landsbygderna värnas och utvecklas

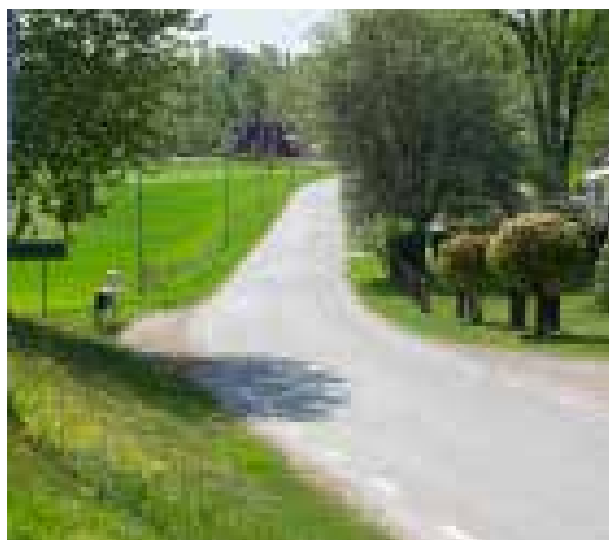
Möjligheten att bo och verka på landsbygderna och i kommunens mindre orter ska stärkas och landsbygdernas värden värnas. Landsbygderna bidrar till en välmående kommun och som komplement till tätorternas livsmiljöer.

3. En framtidssäkrad kommun med grönt fokus

Kommunens gröstruktur ska bidra till attraktiva livsmiljöer, ökad biologisk mångfald och förbättrad robusthet när det kommer till att möta klimatförändringarna. Kommunen ska ha en beredskap för framtida utmaningar och ställer om till ett mer självförsörjande samhälle. Energieffektiviseringen och den lokala energiproduktionen från förnybara källor ska öka. Natur, sjöar och friluftsliv som främjar god hälsa och välmående ska tas till vara.

4. Besöksnäringen är en del av kommunens identitet

Kommunen ska stärka besöksnäringen och vara ett självklart besöksmål. Besökare och invånare ska ha en positiv bild av de upplevelser, aktiviteter och platser som kommunen erbjuder. Våra kulturmiljöer är viktiga identitetsskapare. Samspelet mellan kommunen och

privata aktörer inom besöksnäringen ska ge mervärden för båda parter.

5. Attraktiva livsmiljöer bidrar till en meningsfull fritid

Kommunen ska vara en attraktiv plats att bo i genom varierade boendeformer och mångfunktionella platser. Varierade och attraktiva livsmiljöer ska skapas, utvecklas och bevaras – både stadsmässiga och lantliga – i hela kommunen. Invånare ska ha goda förutsättningar till en aktiv och stimulerande fritid. Det ska vara tryggt att bo och röra sig i kommunen.

6. Tillgängliga kommunikationer med hållbarhet i fokus

Andelen som förflyttar sig hållbart ska öka. Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig, pålitlig och sammanlänkad inom kommunen men också över kommungränsen. Att gå eller cykla mellan målpunkter ska vara attraktivt och effektivt. Det ska vara enkelt att resa hållbart. Kommunikationerna över kommungränsen ska förbättras för samtliga trafikslag.

7. Större samverkan för regional utveckling

De strukturer och värden som finns i kommunens omland ska nyttjas och stärkas. Där samordningsvinster finns ska dessa utnyttjas för att ge positiva effekter för samtliga inblandade. Dialogen med närliggande kommuner och regioner ska fördjupas och bidra till att komplettera varandras kvaliteter.

2.3 Plats för utveckling

Översiktsplanen pekar ut områden i samtliga tätorter för ny bebyggelse. Områdena avser mark för bostäder, service och verksamheter i olika slag. I denna del beskrivs en helhetsbild över vad översiktsplanen möjliggör avseende nya bostäder och mark för verksamheter.

2.3.1 Befolkning och bostadsförsörjning

Människor flyttar i allt högre grad till en plats som är attraktiv och som erbjuder en god livsmiljö. Många faktorer spelar in, vad som upplevs vara en attraktiv och god livsmiljö är olika för olika människor. När människor trivs mår de bra, är stolta och driver utvecklingen framåt.

Vimmerby kommun hade 15 672 invånare den 31 december 2020 (SCB 2021a). Befolkningen i kommunen har under längre tid minskat. I Vimmerby kommun bor drygt hälften (52 procent) av befolkningen i Vimmerby stad, cirka 20 procent bor i tätorterna Södra Vi, Storebro, Gullringen, Frödinge samt Tuna och på landsbygderna bor resterande 27 procent.

Översiktsplanens tidshorisont sträcker sig till år 2050. Den politiska viljeinriktningen för planperioden är att det ska byggas mellan 30–40 bostäder per år vilket innebär 840–1120 bostäder till år 2050. I översiktsplanen pekas utvecklingsområden ut i kommunens tätorter. Utvecklingsområdena berör i vissa fall redan detaljplanlagda områden som inte är utbyggda och i andra fall områden där ny detaljplan behöver tas fram. Totalt möjliggör de utpekade utvecklingsområdena för omkring 1 500 nya bostäder där lite över 300 av dessa redan är planlagda. Utöver utpekade utvecklingsområden räknar kommunen med att ytterligare 90 bostäder kan tillkomma i Vimmerby stad till följd av förtätning inom befintlig bebyggelse samt att cirka 140 nya bostäder tillkommer på landsbygden.

Utvecklingsområdena möjliggör fler bostäder än de 840 - 1120 bostäder till 2050 som är den politiskaviljeinriktningen. Överkapaciteten syftar till beredskap och handlingsutrymme

ifall ett eller flera utvecklingsområden i markanvändningskartan inte kan genomföras. Ett utpekande av utvecklingsområdena ger också kommunen förbättrade möjligheter att genomföra strategiska markköp inför framtiden. Antalet beräknade bostäder inom utvecklingsområdena är ett uppskattat antal som bland annat påverkas av framtida exploateringsgrad och utformning av bebyggelsen.

Utvecklingsområdena möjliggör för bostadsområden av varierande täthet.

Antal nya bostäder i översiktsplanen:

- Vimmerby - 1060 bostäder (varav 70 genom förtätning inom befintlig mångfunktionell bebyggelse)
- Södra Vi - 190 bostäder (varav 130 i redan planlagda områden)
- Storebro - 90 bostäder (varav samtliga i redan planlagda områden)
- Gullringen - 130 bostäder (varav 65 i redan planlagda områden)
- Frödinge - 85 bostäder (varav 25 i redan planlagda områden)
- Tuna - 30 bostäder
- Landsbygd - 140 bostäder

Totalt 1725 bostäder

Fördelning mellan orterna:

- Vimmerby stad – cirka 60 procent
- Tätorterna – cirka 30 procent
- Landsbygd – cirka 10 procent

2.3.2 Arbete och näringsliv

Verksamheter och ett levande näringsliv är avgörande för en kommuns fortlevnad och utveckling. I Vimmerby kommun finns flera stora arbetsplatser som genererar hög inpendling både till kommunen och till några av de mindre tätorterna. Det finns viss ledig verksamhetsmark och liksom för bostäder har kommunen arbetat aktivt med planberedskapen.

För att möjliggöra för näringslivets expansion i kommunen är tillgången till planerad mark för verksamhetsändamål en förutsättning. I översiktsplanen ges utrymme för en varierad utvecklad bebyggelse där icke störande verksamheter blandas med olika typer av boenden, mötesplatser, grönområden och service. Samtidigt är det viktigt att kommunen fortsatt möjliggör för näringslivets expansion genom att särskilt säkerställa tillgången på detaljplanerad mark för verksamhetsändamål.

I översiktsplanen pekats utvecklingsområden

för verksamheter och industri ut i kommunens tätorter. Utvecklingsområdena berör i vissa fall redan detaljplanlagda områden som inte är utbyggda och i andra fall områden där ny detaljplan behöver tas fram. Totalt möjliggör de utpekade utvecklingsområdena omkring 120 hektar mark för verksamheter och industri, nästan 148 hektar av dessa är redan planlagda. Detta bedöms motsvara det förväntade behov för översiktsplanens tidshorisont.

Antal hektar verksamhetsmark i översiktsplanen:

- Vimmerby - 72 hektar (varav 30 redan planlagda)
- Södra Vi - 32 hektar (varav 10 redan planlagda)
- Storebro - 8 hektar (varav alla redan planlagda)

Totalt 120 ha

2.4 Styrdokument, mål och underlag

En översiktsplan ska visa hur hänsyn tas till relevanta nationella och regionala mål samt underlag av betydelse för en hållbar utveckling. Förutom plan- och bygglagen och miljöbalken styrs arbetet med översiktsplanen av politiskt förankrade mål, visions- och policydokument samt planer. Vimmerby kommun har integrerat dessa mål och underlag i arbetet med framtagandet av översiktsplanen.

Det finns en mängd mål och strategier som är relevanta för översiktsplanen vilka flera av strategierna tar avstamp i. Nedan beskrivs några av de underlag som haft störst inverkan på översiktsplanen och som har varit mest relevanta för en hållbar utveckling inom kommunen. Andra underlag som fortfarande är relevanta men inte haft lika stor inverkan på översiktsplanen redovisas som punktlistor. Samtliga styrdokument har påverkat utformningen av planens utvecklingsområden och ställningstaganden.

Ambitionen är att översiktsplanens intentioner bidrar positivt till uppfyllandet av globala, nationella, regionala samt kommunala mål och visioner. Där översiktsplanen inte nämnvärt bidrar till uppfyllandet av relevanta mål är utgångspunkten istället att målen inte ska motverkas. I de fall översiktsplanen lämnar tolkningsutrymme ska tolkningar göras med stor hänsyn till målbilder i globala och nationella styrdokument.

2.4.1 Globala och nationella styrdokument

Agenda 2030 – De globala hållbarhetsmålen

I september 2015 antog FN:s generalförsamling resolutionen Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agenda 2030 syftar till att nå en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar utveckling till 2030. Samtliga 193 medlemsländer i FN har förbundit sig att bidra i det arbetet. Den fysiska planeringen har både direkt och indirekt inverkan på flera av målen i Agenda 2030. Vimmerby kommuns översiktsplan har därför en viktig roll i kommunens bidrag till

att Sverige ska kunna nå målen i Agenda 2030.

FN:s barnkonvention

FN:s konvention om barns rättigheter, eller barnkonventionen som den också kallas, innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. 196 länder har skrivit under och förbundit sig att följa reglerna. Barnkonventionen är ett rättsligt bindande, internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter. Den innehåller 54 artiklar och 42 av dessa är sedan den 1 januari 2020 också svensk lag. Att barnkonventionen och barns och ungdomars rättigheter beaktas i översiktsplanen är centralt för att kommunen ska leva upp till sitt ansvar och främja en god livsmiljö för barn.

Folkhälsopolitiska mål

Det folkhälsopolitiska ramverket består av ett övergripande, nationellt folkhälsopolitiskt mål och åtta målområden. Det övergripande målet för folkhälsopolitiken har ett tydligt fokus på jämlik hälsa. Målet är att folkhälsopolitiken ska skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen samt sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom generation. Målet tydliggör samhällets ansvar och förutsätter ett gemensamt och tvärsektoriellt arbete. Det gäller för alla aktörer i Sverige – såväl statliga som regionala och kommunala. Den fysiska planeringen är viktig för att skapa förutsättningar för jämlik hälsa. Därför är folkhälsoperspektivet viktigt i översiktsplanen.

Nationella miljömål

Sveriges riksdag har beslutat att miljöpolitikens övergripande mål ska vara att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Detta ska ske utan att miljö- och hälsoproblem orsakats utanför Sveriges gränser. För att nå det övergripande generationsmålet har 16 nationella miljö kvalitetsmål satts upp. Målen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Översiktsplanen ska bidra till att dessa miljömål kan nås.

Nationell strategi för hållbar turism och växande besöksnäring

Nuvarande turistpolitiska mål är att Sverige ska ha en hög attraktionskraft som turistland och en långsiktigt konkurrenskraftig turismnäring som bidrar till en hållbar tillväxt och ökad sysselsättning i hela landet. I den nationella strategin för hållbar turism och växande besöksnäring identifierar regeringen ett antal strategiska områden med långsiktiga inriktningar. De fem strategiska områdena är enklare företagande, jobb och kompetens, kunskap och innovation, tillgänglighet samt marknadsföring. Strategin utgör ett stöd till andra aktörer och kan därför bidra till en effektiv användning av offentliga medel och resurser. Den kan även bidra till att stärka förutsättningarna för synergier mellan olika sektorer. Översiktsplanen inkluderar dessa strategier och ett fördjupat arbete kring frågorna hänvisas till kommande besöksnäringstrategi.

Övriga styrdokument av relevans för översiktsplanen

- Nationell transportplan 2018–2029
- Nationella friluftsmål
- Nationella kulturmiljömål
- Nationellt mål för jämställdhetspolitiken
- Nationellt mål för funktionshinderpolitiken
- Nationell strategi för en hållbar vindkraft
- Politik för gestaltad livsmiljö
- Transportpolitiska mål
- Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram
- Översvämningsskartering utmed Storån och Stångån, SMHI

2.4.2 Regionala styrdokument

Klimat att växa i – Regional utvecklingsstrategi för Kalmar län 2030

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är en övergripande strategi för hela regionen. Visionen är att skapa en region där människor växer, där företag och organisationer etablerar sig och utvecklas. Strategin pekar ut fyra prioriterade utvecklingsområden för att skapa ett klimat att växa i:

- Delaktighet, hälsa och välbefinnande
- God miljö för barn och unga
- Hållbar samhällsplanering
- Stärkt konkurrenskraft.

Strategin Hållbar samhällsplanering har särskild bäring på översiktsplanen.

Strukturbildsarbete för Kalmar län

I regioner som saknar ett utpekat ansvar att ta fram regionplaner enligt PBL sker arbetet med regional planering under det regionala utvecklingsansvaret. I Kalmar län sker det arbetet genom att en Strukturbild för Kalmar län håller på att tas fram. Strukturbildsarbetet består av att ta fram kunskapsunderlag och strategier för hur de mest betydelsefulla strukturella och fysiska sambanden mellan kommunalt, regionalt och storregionalt ska hanteras. Syftet med en strukturbild är inte minst att överbrygga gapet mellan RUS och kommunernas översiktsplaner.

Övriga styrdokument av relevans för översiktsplanen

Följande regionala styrdokument har tagits i beaktning och bidragit till utformning av och ställningstaganden i översiktsplanen. Intentionerna i styrdokumenterna motverkas inte av översiktsplanen, utan överensstämmer istället kring mål och visioner.

- Regional transportplan
- Handlingsprogram infrastruktur
- Handlingsprogram för fossilbränslefri region 2030
- Besöksnäringstrategi 2022-2030
- Regional handlingsplan för besöksnäringen 2023-2025
- Regional cykelstrategi
- Regional bredbandsstrategi
- Regional vattenförsörjningsplan
- Kulturplan, Kultur att växa i
- Policy och riktlinjer för offentlig konst
- Regional serviceplan
- Regionalt trafikförsörjningsprogram
- Regional kollektivtrafikstrategi
- Regionalt kollektivtrafikförsörjningsprogram
- Regionala bostadsmarknadsanalysen

2.4.3 Kommunala styrdokument

Vision för Vimmerby

Vimmerby kommuns vision antogs av kommunfullmäktige den 28 februari 2022. Läs mer om kommunens vision under *2.1 En ny vision för Vimmerby*.

Kommunstyrelseförvaltningen, styrkort och mål

Kommunens övergripande styrkort är ekonomi i balans, tjänster av hög kvalitet, en attraktiv arbetsgivare samt en hållbar utveckling och hög livskvalitet. Dessa fyra delar ska genomföra hela kommunens verksamhet och speglas i kommunala styrdokument.

Policy för hållbar utveckling

Polycyn för hållbarhet ger en samlad bild över kommunens inriktningar för ett hållbart samhälle. Polycyn ska vägleda till klimatneutralitet och minimera vårt gemensamma avtryck på vår jord genom fossilbränsle fria och energisnåla förhållningssätt. Kommunens strävan är ett tryggt och säkert samhälle som tar lokal och global hänsyn till människor och miljö.

Övriga kommunala styrdokument av relevans för översiktsplanen

Följande kommunala styrdokument har tagits i beaktning och bidragit till utformning av och ställningstaganden i översiktsplanen. Intentionerna i styrdokumenterna motverkas inte av översiktsplanen, utan överensstämmer istället kring mål och visioner.

- Avfallsplan
- Byggnadsordning för del av centrala Vimmerby
- Funktionshinderpolitiskt program
- Folkhälsoplan
- Integrations- och inkluderingsstrategi
- Plan för jämställdhet
- Lek- och badplatsstrategi
- Riktlinjer för bostadsförsörjning
- Social lokal utvecklingsstrategi
- Trafiksäkerhetsprogram
- Trädplan
- Gestaltningsprogram Vackra Vimmerby
- VA-plan, policy och översikt
- Dagvattenstrategi

- Handlingsprogram avseende räddningsinsatser

Parallellt med översiktsplanarbetet pågick framtagande av följande:

- Energiplan, antagen 2024
- Plan för stöd till dagligvaruförsörjning och service, antagen 2024
- Vattentjänstplan, preliminärt antagande under 2024

2.4.4 Kommunala underlag

I samband med översiktsplanarbetet har ett antal olika underlag tagits fram. Sedan tidigare framtagna underlag av relevans har även bidragit till arbetet med översiktsplanen.

I samband översiktsplanarbetet är följande underlag av särskild relevans:

- Klimatriskbedömning, 2023
- Skyfallsanalys, 2023
- Klimatanpassad dricksvattenförsörjning, 2023
- Hållbarhetssolen, 2022
- PM Vindkraft, 2023
- Projektplan för framtagande av översiktsplan, 2021
- Genomlysning av trygghet och säkerhet för ÖP samrådshandling, 2023
- Dialogsammanställningar, 2022
- Handelsanalys, 2021
- Förstudie för kulturmiljöprogram, 2013

2.4.5 Kommunala styrdokument som upphävs

Vimmerbys översiktsplan från 2007 utgick från värdegrunderna om ett ansvarstagande, ett modigt men också ett fantasifullt samhälle med plats för förnyelse och utveckling. Visionen för Översiktsplan 2007 präglades av tillväxt, dynamisk utveckling och en stark framtidstro. Ambitionen var att utvecklas till ett mellanregionalt centrum i norra Kalmar län. Översiktsplan 2007 och dess fördjupningar och tillägg ersätts av Översiktsplan 2050.

År 2015 antogs en fördjupad översiktsplan över Vimmerby stad. Syftet med den fördjupade

översiktsplanen var att skapa en långsiktig strategi för Vimmerby stads markanvändning, där planen pekade ut framtida bostads- och verksamhetsområden samt ytor för rekreation och idrott. Fördjupningen utgår. Delar som ansetts vara fortsatt aktuella i den fördjupade översiktsplanen från 2015 har lyfts över och arbetats in i Översiktsplan 2050.

År 2011 togs ett tematiskt tillägg för vindkraft fram. Tillägget syftade till att utreda och klargöra förutsättningarna för vindkraftsetableringar i Vimmerby kommun. Det tematiska tillägget för vindkraft föreslås utgå och ersättas av Översiktsplan 2050. Parallellt med framtagan-

det av översiktsplanen har ett PM vindkraft tagits fram, vilket utgjort underlag för de riktlinjer för vindkraft som finns i översiktsplanen.

År 2013 togs ett tematiskt tillägg fram, Strandskyddsplan Landsbyggsutveckling i strandnära läge. Detta tillägg pekar ut ett antal områden för landsbyggsutveckling i strandnära lägen och ger vägledning för lokaliseringar utanför utpekade LIS-områden. Det tematiska tillägget utgår och ersätts av Översiktsplan 2050.

Översiktsplanen innehåller nya och uppdaterade LIS-områden med motiveringar.

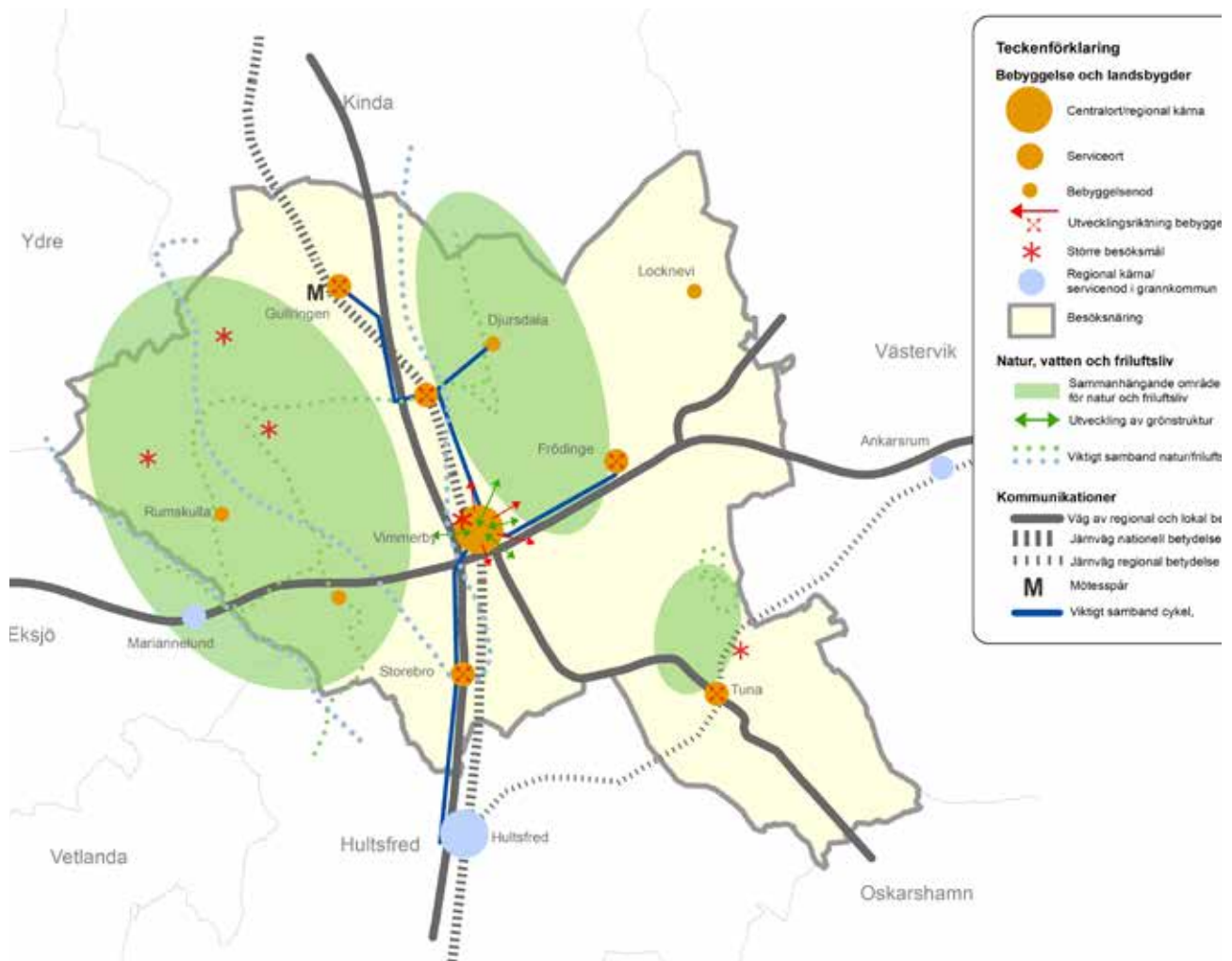

3. Utvecklingsinriktning

I översiktsplanens utvecklingsinriktning knyts visionen samman med den översiktliga fysiska planeringen och beskriver de långsiktiga intentionerna för Vimmerby kommun med sikte på år 2050.

Utvecklingsinriktningen innehåller tre grundläggande strukturer, Bebyggelser och landsbygder, Natur, vatten och friluftsliv samt Kommunikationer. Dessa strukturer redovisar de viktigaste strategiska sambanden som påverkar den långsiktiga utvecklingen. Utvecklingsinriktningen utgör därmed ett viktigt underlag för kommande vägval, förhandlingar och prioriteringar på strategisk nivå, men också för den mark- och vattenanvändning som föreslås.

Karta över utvecklingsinriktningen för kommunen.

3.1 Bebyggelser och landsbygder

Vi strävar efter en god bebyggd miljö som bidrar till att människor trivs, utvecklas och har en god hälsa. Ny bebyggelse lokaliseras där det finns förutsättningar att leva hållbart. Bostadsutbudet behöver kompletteras i tätorterna avseende ägandeformer, hustyper och bostadsstorlekar parallellt med ett arbete för att förbättra kommunikationer. Förtätning ska prioriteras där detta är möjligt med hänsyn till identitet, kulturvärden och för att bidra till kvalitet och attraktivitet. De kulturhistoriska värdena bidrar till identitet och utveckling, och ska fortsatt värnas och vårdas. Kommunens tätorter och mindre orter utgör viktiga noder och mötesplatser i kommunen. Barns behov och möjligheter ska stärkas och prioriteras i samhällsplaneringen. I flera av tätorterna finns

större arbetsplatser som genererar inpendling. Det unika i varje tätort ska synliggöras och fortsätta utvecklas. Det är viktigt att stärka tätorternas kulturhistoriska värden och mötesplatser som bidrar med identitet. Landsbygderna i kommunen är varierade med sjöar, odlingslandskap och skog. Odlingslandskapen är av stor betydelse för kulturmiljön, livsmedelsproduktion och för den biologiska mångfalden.

Centralort/regional kärna

Vimmerby stad är centralort i kommunen och en viktig nod i regionen. Bostadsutbudet ska spegla invånarnas behov och innehålla en bredd både avseende ägandeformer, hustyper och bostadsstorlekar. Majoriteten av kommunens framtida bostadsbestånd planeras att

byggas i Vimmerby centralort. Vimmerby ska erbjuda offentlig och kommersiell service, handel, kultur, kollektivtrafikutbud, arbetstillfällen, bredband och offentlig förvaltning. Stadskvaliteterna, småskaligheten och de gröna värdena ska vidareutvecklas kontinuerligt. Förtätning och omvandling sker med hänsyn till Vimmerbys historiska och småskaliga karaktär. Med en stark centralort utvecklas även de mindre orterna och landsbygderna.

Tätort

De orter som i dagsläget utgör tätorter i Vimmerby kommun är Tuna, Gullringen, Södra Vi, Frödinge och Storebro. Tätorterna erbjuder en mångfald av attraktiva livsmiljöer, kvaliteter och karaktärer. I tätorterna ligger fokus på att bibehålla och förädla befintliga värden och kvaliteter, där natur- och kulturmiljövärden särskilt ska värnas och användas som en resurs vid utveckling. Tätorterna ska erbjuda viss offentlig och kommersiell service samt handel. Flera av tätorterna har stora arbetsplatser och skolor, vilket gör att möjligheterna till ett hållbart resande är viktigt. De tätorter som ligger nära kommungränsen har betydelse för ett omland som sträcker sig över kommungränsen.

Mindre ort

Samhällena Rumskulla, Pelarne, Djursdala och Locknevi är mindre orter med stor betydelse

som noder på landsbygderna. Ortterna kan erbjuda viss offentlig och kommersiell service. Innovativa lösningar för hållbart resande, service, digitala tjänster och mötesplatser är viktiga i de mindre orterna. Genom att stärka de mindre orternas kvaliteter och möjligheter att utvecklas, skapas förutsättningar för livskraftiga orter och levande landsbygder.

Landsbygd

På landsbygderna finns tillgångar och värden som bidrar till en hållbar utveckling, areella näringar, kommersiell och offentlig service och företagsamhet. Liksom för de mindre orterna bör innovativa lösningar för hållbart resande, service, digitala tjänster och mötesplatser uppmuntras. Landsbygderna är fortsatt viktiga för att bibehålla ett odlingslandskap och ett öppet landskap med både biologiska och rekreativa värden. De olika landsbygderna ska utvecklas utifrån sin egen unika karaktär. Ny bebyggelse ska anpassas till landskapet och omgivningens kulturhistoriska värden.

Besöksnäring

Besöksnäringen i Vimmerby kommun är stor i förhållande till kommunens storlek och av stor betydelse för omlandet. Besöksnäringen är till stora delar förknippad med Astrid Lindgren och besöksmålen genererar besökare såväl lokalt som regionalt, nationellt och även internationellt.

Astrid Lindgrens Vimmerby är dessutom en av fem regionalt prioriterade besöksmål. Utöver besöksmål kopplade till Astrid Lindgren finns många både kommersiella och icke kommersiella större besöksmål i kommunen. Landsbygderna kring Vimmerby spelar en stor roll för besöksnäringen och genererar turism även i grannkommunerna.

Utvecklingsriktning bebyggelse

Utvecklingen av bebyggelse i samtliga orter sker i första hand inåt genom förtätning och omvandling. Bostäder bör lokaliseras där det finns möjligheter till hållbart resande. God tillgänglighet till grönområden och rekreation ska prioriteras i takt med exploatering av ny bebyggelse. Landsbygdernas betydelse för identitet och kulturvärden ska uppmärksammas och förstärkas. För centralorten Vimmerby bör utbyggnadsriktningen för bostäder främst ske åt öster och sydost mot sjön Nossen samt norrut i riktning mot sjön Krön. Utbyggnadsriktning för verksamheter är åt nordväst, väster och öster.

3.2 Natur, vatten och friluftsliv

I Vimmerby kommun har vi en värdefull natur som betyder mycket för både invånare, besökare, näringslivet och inte minst djur- och växtlivet. I hela kommun erbjuds varierad och kvalitativ natur med ett stort antal sjöar. De gröna och blå strukturerna binder samman orter och landskap. Gröna och blå strukturer har ekonomiska, sociala, ekologiska och kulturhistoriska värden som är viktiga att synliggöra, bevara och utveckla. Ur ett klimatanpassningsperspektiv har de gröna och blå strukturerna förutsättningar och förmåga att förebygga oönskade effekter av pågående och kommande klimatförändringar. Naturen genererar stora mängder ekosystemtjänster som behöver synliggöras, bevaras och stärkas. För invånarna har naturen stor betydelse för hälsa och livskvalitet, för återhämtning och rörelse.

Vimmerby kommuns natur- och vattenområden är även en viktig del för den biologiska mångfalden i kommunen. Biologisk mångfald utgör en grundläggande och avgörande roll för natu-

rens funktioner, så som pollinering och rening av luft och vatten. Den biologiska mångfalden genererar olika nyttor och tjänster och på så vis är människan beroende av naturen och den mångfald som finns där. Att bevara och stärka även dessa värden inom kommunen är därmed viktigt.

I Vimmerby kommun ska samtliga orters grönområden och tätortsnära rekreationsområden värdesättas. Grönområden och natur som särskilt pekats ut som viktiga i orterna bör som princip undantas för exploatering då de både utgör bidrag till kommunens attraktivitet och är lämpliga för dagvattenfördröjning och översvämningshantering. Närhet till gröna områden har stor betydelse för nyttjandet, inte minst för barn och äldre.

Sjöarna och vattendragen utgör kvaliteter i landskapet, både ur ett ekologiskt och rekreativt perspektiv. Utöver det finns det en betydande andel jordbruksmark som behöver fortsätta brukas och vidareutvecklas. Odlingslandskapet skyddas mot igenväxning och skogsplantering i möjligaste mån – både ur ett livsmedelsproduktionsperspektiv och för odlingslandskapets kulturvärden. Vattenkvaliteten fortsätter förbättras och dricksvattenförsörjning säkras i ett långsiktigt perspektiv.

Friluftsliv är möjligt i stora delar av kommunen tack vare den goda tillgången till natur och vatten. Nationalparken Norra Kvill utgör en viktig nationell och regional tillgång och värdefullt besöksmål. Utöver det finns goda friluftsmöjligheter genom badplatser, fiskevatten, vandringsleder, kanotleder med mera. Här finns utrymme till ytterligare utveckling och olika former av uteaktiviteter växer starkt i hela Sverige. Till detta kan även cykling kopplas och här blir en utveckling av cykelvägar viktig, framför allt mellan orterna, men också inom orterna.

Sammanhängande områden för natur och friluftsliv

I hela kommunen finns stora sammanhängande naturområden. Samtliga orter har god tillgång till tätortsnära rekreation och i många fall även tillgängliga vandringsleder och motionsslingor. De tre utpekade områdena

”sammanhängande områden för natur och friluftsliv” utgör särskilt värdefulla områden för natur och friluftsliv i kommunen eftersom där även finns många kompletterande värden och kvaliteter. Det innebär också att de tre utpekade områdena bör värnas och en fortsatt utveckling i linje med de befintliga värden och kvaliteter som finns här bör möjliggöras. Sevedeleden är en längre sammanhängande vandringsled, som binder samman de två större sammanhängande områdena för natur och friluftsliv. Sevedeleden knyter även an söderut mot Hultsfreds kommun och norrut mot Östgötaleden.

De större sammanhängande områdena ska fortsatt värnas och ges möjlighet att utvecklas. Nya större verksamheter och infrastruktur bör i första hand placeras i anslutning till redan ianspråktagna eller påverkade områden.

Viktigt vattendrag

Stångån och Silverån är viktiga vattendrag, dit flera biflöden ansluter. Vattenkvaliteten i de båda vattendragen ska fortsatt förbättras genom åtgärder för att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Utvecklingsriktning grön- och blåstruktur

I samtliga orter ska närhet till grönområden och tätortsnära rekreationsområden prioriteras

och som princip bör befintliga områden undantas från exploatering. Grönstrukturens värden och nyttor bör synliggöras. Naturmiljöerna bidrar till kommunens attraktivitet och ska fortsatt stärkas och skyddas. Åtgärder för att förbättra vattenkvalitet ska fortsätta. För centralorten Vimmerby är det särskilt viktigt att bibehålla och utveckla närheten och kvaliteten på olika grönområden och tätortsnära rekreation. Gröna kilar in i staden behöver finnas för deras biologiska, rekreativa och sociala värden.

3.3 Kommunikationer

I Vimmerby kommun ska infrastrukturen fortsätta stärkas och utvecklas för att möjliggöra för hållbara och attraktiva kommunikationer i samtliga riktningar för invånare, besökare, näringsliv. Det ska vara enkelt att resa hållbart. Kommunikationer gör det möjligt för kommunen att ge och ta del av regionens och Sveriges utbud av arbete, studier, besöksmål och fritidsaktiviteter. Vimmerby ligger strategiskt i det öst-västliga stråket mellan Västervik Gotland och Jönköping/Göteborg samt det nord-sydliga stråket mellan Linköping och Kalmar. Tillgängligheten behöver öka till omkringliggande arbetsmarknader, besöksmål, studiemöjligheter och andra målpunkter genom en vidareutveckling av kollektivtrafik och fortsatta satsningar på gång- och cykelvägar, vägar och järnväg. Även satsningar utanför kommunen har stor betydelse för Vimmerby kommun, exempelvis en ny infart till Västervik från E22 eller ombyggnaden av riksväg 23 mellan Målilla och Hultsfred, samt alla satsningar på och utmed Stångådalsbanan som går mellan Linköping och Kalmar. Kommunikationerna har stor betydelse för Vimmerby som destination. Här finns besöksmål med såväl lokal som internationell dragningskraft.

Inom Vimmerby kommun finns ett väl utbyggt och finmaskigt vägnät både inom orterna och på landsbygderna. För att landsbygderna ska fortsätta vara tillgängliga och attraktiva krävs fortsatt vidareutveckling och underhåll. Landsbygderna är även i framtiden viktiga för Vimmerbys identitet, besöksnäring, matproduktion och rekreation.

De viktigaste satsningarna för kollektivtrafiken är att verka för kortare restider och förbättrad turtäthet med buss och tåg, framför allt i de större pendlingsstråken. För orter med större arbetsplatser och mellan de större orterna i Vimmerby kommuns omland finns potential för vidare satsning för hållbart resande. För att genomföra satsningar krävs fortsatt samverkan med kollektivtrafikoperatör och Trafikverket. Arbete för en rättvis och attraktiv prissättning kan göra kollektivtrafiken mer attraktiv även över länsgränserna. Vimmerbys roll som by-

tespunkt för kollektivtrafik ska fortsätta stärkas och utvecklas. Likaså behöver hållplatser och anslutningar till och från hållplatser vara genomtänkta för en god tillgänglighet och trygghet.

I kommunen ska det skapas möjligheter för både en ökad vardagscykling inom orterna och cykelturism mellan orterna, både inom kommunen och mellan kommunerna i omlandet. Kollektivtrafiken har ännu en begränsad turtäthet på landsbygden och cykeln är för många ett friare hållbart transportalternativ. Oftast är det inte avståndet som är avgörande för att människor ska välja cykeln som transportalternativ. Det är viktigare att cykellederna är sammanlänkade, säkra och relativt gena. Vimmerbys landsvägar med höga hastigheter är inte säkra för oskyddade trafikanter, speciellt inte under vintertid. Det ska ges bättre förutsättningar i den fysiska miljön för att öka användandet av cykeln. Inom orterna i Vimmerby kommun är det särskilt viktigt att utgå från barns behov av rörelsefrihet, trygghet och tillgänglighet. Antalet barn som cyklar och går till skolan minskar i hela Sverige till följd av osäkra vägar och Vimmerby är inget undantag. Barns möjligheter till vardagsmotion och resande ska tas på större allvar i planeringen.

Järnväg av nationell och regional betydelse

Stångådalsbanan är mycket viktig för Vimmerby kommun och den binder samman inlandskommunerna i Kalmar län. Här krävs fortsatta satsningar för utökad kapacitet och förbättrade restider för att möjliggöra för hela Kalmar läns fortsatta utveckling. Stångådalsbanan är även viktig för att åstadkomma miljömässigt hållbara godstransporter. Ett mötesspår bör prioriteras i Gullringen. Det är avgörande med andra kvalitetshöjande insatser, exempelvis elektrifiering av järnvägen.

I september 2022 fattade Trafikverket ett beslut om uppdaterade riksintresseanspråk där Stångådalsbanan har plockats bort som riksintresse. Kommunen kommer fortsatt verka för järnvägens betydelse så väl regionalt som nationellt.

Mötesspår

Ett mötesspår bör byggas i Gullringen, för att möjliggöra för tätare tågtrafik längs Stångådalsbanan mellan Linköping – Vimmerby. Ett mötesspår skapar förutsättningar för en framtida mötesstation som även möjliggör uppehåll med persontåg.

Väg av nationell och regional betydelse

Riksvägarna 23/34 och 40 är viktiga regionala och nationella stråk genom Vimmerby kommun. Riksväg 23/34 är en viktig sammanbindande länk i Kalmar läns inland och en väldigt viktig länk mellan Kalmar/Öland och Östergötland. Kollektivtrafiken till Kinda, Västervik, Eksjö, Oskarshamn och Hultsfred fortsätter utvecklas och stärkas, både med buss och tåg. För godstrafik är riksvägarna 23/34 och 40 av fortsatt stor betydelse för godstransporter, exempelvis när det gäller transporter till och från hamnarna i Oskarshamn och Västervik. De nationella och regionala förbindelserna och satsningarna är av stor och avgörande betydelse för Vimmerbys fortsatta utveckling. Förbindelserna har stor betydelse för möjligheterna att ta del av samhället på olika sätt, som att studera, arbeta, ta del av fritidsaktiviteter, för besöksnäringen med mera. Med en väl utvecklad och underhållen infrastruktur har kollektivtrafiken möjlighet

att utvecklas och stärkas vilket i sin tur skapar ytterligare möjligheter.

Väg av regional och lokal betydelse

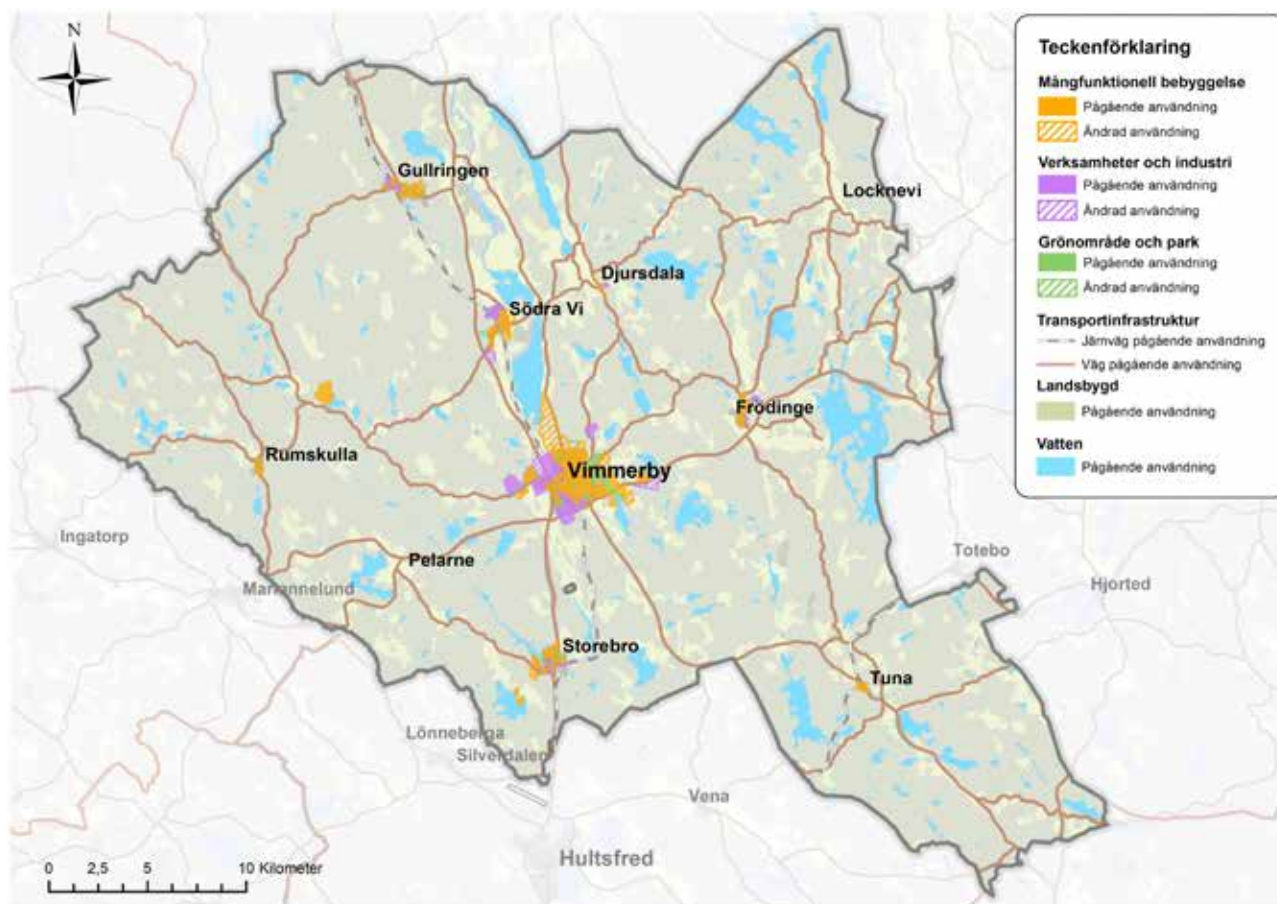
Länsväg 760 mellan Vimmerby och Tuna vidare mot Ishult är en viktig förbindelse för Vimmerby kommun till väg E22 söderut. Länsväg 782 mellan Toverum och nordost ut mot Blackstad, är en viktig koppling till väg E22 norrut. Här blir underhåll och fortsatt utveckling av de båda vägarna särskilt viktig framåt.

Utvecklingsstråk kommunikationer

Utvecklingen av kommunikationerna ska göras för att bidra till att nationella och regionala mål för ett hållbart transportsystem kan uppnås. Riksvägarna 23/34 och 40 behöver fortsätta utvecklas för att möjliggöra resor och pendling med kollektivtrafik, cykel och bil. Utökad persontrafik mot tillväxtmotorn Linköping och kapacitetshöjande åtgärder i form av mötesstation vid Gullringen är viktiga åtgärder för utveckling av kommunikationerna. Utbyggnad av riksväg 23/34 mellan Kisa-Vimmerby-Hultsfred bör prioriteras. Detta möjliggör ett starkare nord-sydligt stråk som gynnar Vimmerby kommun genom förbättrade kopplingar till de regionala noderna Linköping och Kalmar och även gynnar grannkommunerna Hultsfred, Kinda och Oskarshamn.

4. Mark- och vatten- användning

Kommunens mark- och vattenanvändning.

4.1 Inledning

Det här avsnittet innehåller kommunens mark- och vattenanvändningskarta. I kartan redovisas mark- och vattenanvändningen inom hela kommunen. Kartan ska läsas tillsammans med de inriktningar och rekommendationer som finns för respektive markanvändning samt de generella inriktningar och rekommendationer som är kommunövergripande. Mark- och vattenanvändningen är uppdelad i kategorier.

Mark- och vattenanvändningen är uppdelad i följande kategorier:

1. Multifunktionell bebyggelse
2. Verksamheter och industri
3. Grönområde och park
5. Vatten
6. Landsbygd
7. Transportinfrastruktur

Det finns inom respektive kategori en indelning i pågående och ändrad markanvändning. Ändrad användning markeras med skrafferad (dvs streckad eller ristad) yta i kartan.

Inom områden med pågående markanvändning föreslås inga större förändringar, men förtätning är möjlig. Detta under förutsättning att en avvägning mellan grönstruktur, kulturmiljöer och ytor för översvämning och skyfall gjorts. Inom områden med ändrad användning kan utveckling, omvandling eller ändring av befintlig markanvändning bli aktuell. Det kan exempelvis innebära att ett verksamhetsområde omvandlas till ett multifunktionellt område med både bostäder och verksamheter. Det kan också innebära att ett område som inte är bebyggt idag exploateras med exempelvis verksamheter. Landsbygderna är inte indelad i pågående och ändrad användning.

Pågående markanvändning (enfärgade ytor i kartan):

- Bekräftar pågående markanvändning.
- Anger framtida inriktning.
- Viss förtätning av befintliga strukturer tillåten.
- Ställningstaganden för respektive markanvändning.

Ändrad markanvändning (skrafferade ytor i kartan):

- Avser antingen nytt utvecklingsområde eller större förändringar inom befintlig struktur.
- Området har bedömts som lämpligt för fortsatt samhällsutveckling.

4.1.1 Mångfunktionell bebyggelse

Mångfunktionell bebyggelse är områden med tätortsmässig karaktär och bebyggelse som i huvudsak används för bostäder, kontor, handel eller verksamheter som är förenliga med bostäder. Inom mångfunktionell bebyggelse kan även funktioner som hälsocentral, skolor, vårdboenden inrymmas. Det finns ingen tydlig gräns mellan funktioner utan områden som tillhör mångfunktionell bebyggelse är av klassisk blandstadskaraktär där bebyggelse kan rymma servicefunktioner tillsammans med bostäder. Användningen har ett tydligt fokus till kvarter-smark, även om allmänna platser som grönområden, parker, gator och torg ingår.

För utvecklingsområden för mångfunktionell bebyggelse redovisar uppskattade siffror för hur många tillkommande bostäder som kan skapas inom respektive område. Dessa siffror är uppskattningar och det verkliga antalet bostäder som möjliggörs regleras genom framtida detaljplaneläggning och exploatering.

Generella ställningstaganden för mångfunktionell bebyggelse

- Utbyggnad av planlagda lediga tomter inom kommunen ska prioriteras och vid behov ska detaljplaner ändras alternativt upphävas/ersättas för att bättre anpassas till dagens förutsättningar.
- I första hand ska bebyggelse tillkomma genom förtätning i orterna och genom exploatering längs de starka kommunikationsstråken.

- Vid planering av bostäder bör tätorternas unika särdrag, som exempelvis natur- och kulturmiljö, synliggöras, bevaras och utvecklas.
- God gestaltning av ny bebyggelse med anpassning till befintliga förhållanden.
- Utpekade områden ska svara för en variation av bostäder och boendemiljöer som motsvarar medborgarnas olika behov och önskemål.
- Områdena ska innehålla goda offentliga miljöer för alla åldrar, med särskilt fokus på barn, unga och äldre.
- Säkerställ att mångfunktionell bebyggelse har en närhet till naturen, såväl anlagda parker som grönområden och natur.
- Säkerställ ytor för hantering av dagvatten och skyfall. Kombinera med fördel med planering av gröna miljöer.
- Verka för att minska fragmenteringen av artrika miljöer eller skyddsvärd natur vid exploatering. Inom områden för mångfunktionell bebyggelse rymms med fördel gröna och blåa stråk.

4.1.2 Verksamheter och industri

Områden för verksamheter som är ytkrävande eller kan vara störande för sin omgivning är inte förenliga med bostäder och lokaliseras därmed åtskilt från bostäder. Verksamhetsområden genererar i många fall tung trafik eller stora trafikmängder. Allmänna platser så som grönytor kan ingå, även om användningen främst är koncentrerad till kvartersmark.

Övergripande ställningstaganden för verksamheter

- Sträva efter god gestaltning med intressanta arkitektoniska inslag vid utveckling av befintliga verksamheter samt vid etablering av nya. Utveckling i samklang med omgivande bebyggelse är viktigt.
- Stora anläggningar i framträdande lägen ska placeras med varsamhet i landskapet.
- Prioritera utveckling genom förtätning där det är möjligt, där värdefulla grönområden eller natur undviks för exploatering.
- Tillåt inte etablering av störande verksamheter intill bostadsområden. Tillverkningsindustri och materialåtervinning är exempel på detta som dessutom är ytkrävande och genererar tung trafik.

- Service och verksamheter som inte är direkt störande eller miljöbelastande kan med fördel
- ligga i anslutning till bostäder.
- Verksamhetsområden ska utvecklas som trygga och välkomnande miljöer med stråk för gående och cyklister.
- Säkerställ ytor för hantering av dagvatten och skyfall.

4.1.3 Grönområde och park

Större parker, grönområden eller anlagda områden för fritidsaktiviteter och rekreation inom eller i nära anslutning till tätorter rymmer inom kategorin grönområde och park. Även grönska och grönområden som på grund av dess stora betydelse bör skiljas ut från övrig bebyggelsemiljö ingår. Grönområden kan vara särskilt betydelsefulla utifrån olika aspekter, exempelvis för människors rekreation och hälsa,

klimataspekter eller för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Övergripande ställningstaganden för grönområde och park

- Grönområden bör undantas för exploatering.
- Grönområden ska fungera som dagvatten- eller översvämningshantering och bör inte exploateras.
- Prioritera tätortsnära grönområden eller parker vid planläggning av ny mark för bostäder och verksamheter.
- Inom utpekade grönområden bör utveckling av gröna stråk, vandringsleder och motionslingor ske, både i kommunens orter samt på landsbygderna. Utforma med god belysning, trygghet och jämlikhet i fokus.
- Bevara och vidareutveckla grönområden och natur som utgör gröna länkar för att främja spridningskorridorer och biologisk mångfald.

4.1.4 Vatten

I kategorin ingår sjöar och vattendrag. Vatten som resurs är inte minst viktig som dricksvatten, men vatten besitter även stora rekreativa värden samt utgör hem för växter och djur. Att vattnet håller en god kvalitet, samt att risker eller konsekvenser som kan uppstå till följd av skyfall och översvämningar minimeras är därav viktigt.

Övergripande ställningstaganden för vatten

- Verka för och säkerställa att sjöar, vattendrag och grundvattentillgångar håller en god vattenkvalitet samt skyddas mot och inte påverkas negativt av olika åtgärder.
- Vid exploatering ska hänsyn tas till de livsmiljöer och spridningsvägar för djur och växtarter som lever i och omkring vattnet.
- Dagvatten ska i möjligaste mån fördröjas lokalt.
- Vattenområden för fiske, bad och besöksverksamhet ska skyddas mot störande påverkan.

4.1.5 Landsbygd

Kategorin Landsbygd innefattar markområden utanför tätorterna. Landsbygderna innehåller en mängd olika användningar och rymmer både bostäder, verksamheter samt olika typer av naturområden. Även fritidshusgrupper och mindre ortsbildningar är en del av markanvändning landsbygd.

Övergripande ställningstaganden för landsbygd

- Areella näringar liksom kommersiell och offentlig service ska ha möjlighet att utvecklas.
- Värden för besöksnäringen på landsbygderna kan med fördel stärkas och tillgängliggöras.
- Jordbruksmark ska undvikas att tas i anspråk för bebyggelse. Anspråk ska kunna tillgodose betydande utveckling eller väsentliga samhällsintressen.
- Utveckling av infrastruktur är viktigt för landsbygdernas vidareutveckling.
- Ny bebyggelse på landsbygderna ska anpassas efter landskapets förutsättningar och de förhållanden som finns på platsen.

Riktlinjer för bebyggelse på landsbygderna

Vimmerby kommun är en landsbygdskommun, med cirka 27 procent av befolkningen boende i landsbygderna (drygt 4200 personer). Hela kommunen präglas av besöksnäringen där Astrid Lindgrens verk är en grund till detta. I landsbygderna finns en stor mängd företag och företagare som bidrar till denna utveckling. Landsbygderna har en viktig roll i att stärka Vimmerby kommuns identitet och fortsatta utveckling.

Vimmerby kommun vill möjliggöra boende i hela kommunen. Småhus dominerar som ägandeform men det finns ett ökat intresse för andra ägandeformer, hustyper och bostadsstorlekar.

Det finns också utmaningar kopplade till bebyggelse i landsbygderna. Att ha tillgång till olika former av service, offentlig såväl som kommersiell, är en viktig aspekt. Därtill får en utspridd bebyggelse i landsbygderna konsekvenser för såväl skolskjuts, sophämtning, hemtjänst med mera. Det påverkar därmed möjligheterna till en hållbar utveckling ur ett brett perspektiv. Samtidigt kan innovativa lösningar och digital utveckling utgöra en del av lösningen. Vi är då inte lika beroende av platsbunden service som tidigare, exempelvis genom att beställa hem varor, arbeta hemifrån med mera.

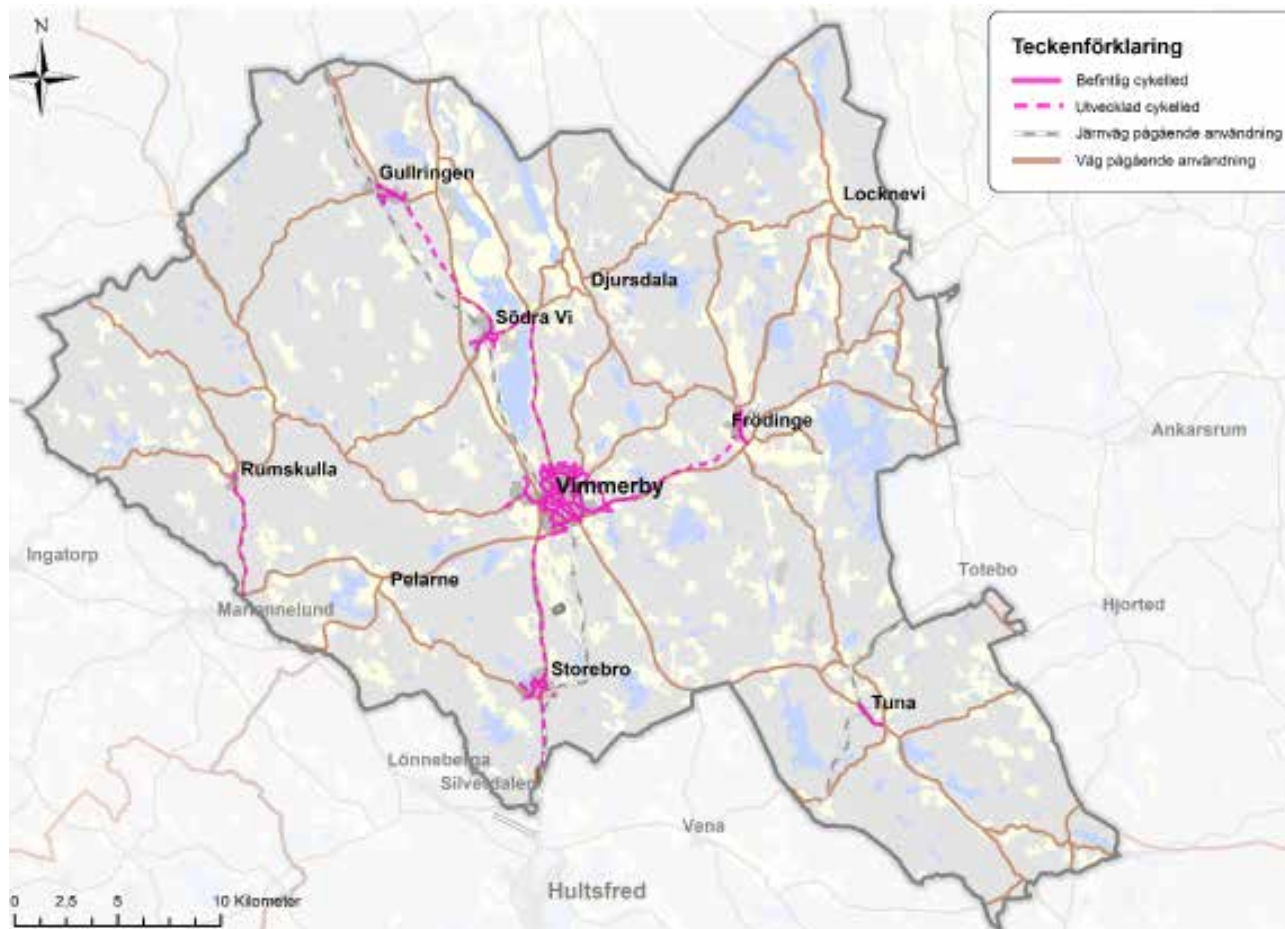
Plan- och bygglagen samt Miljöbalken reglerar vilka frågor som ska belysas vid lokalisering av ny bebyggelse. Nedan anges riktlinjer och vägledning för ny bebyggelse i landsbygderna:

- Brukningsvärd jordbruksmark (åker samt ängs- och hagmarker) bör undvikas för ny bebyggelse
- Jordbruksföretagandet bör ges hög prioritet i landsbygderna och deras långsiktiga utvecklingsbehov bör prioriteras
- Ny bebyggelse i landsbygderna får inte försvåra möjligheten att driva rationellt jordbruk och skogsbruk/brukande av jordbruksmark eller annan jordbruksverksamhet. Fragmentering av sammanhållen jordbruksmark bör undvikas.

- Stora anläggningar i framträdande lägen bör placeras med varsamhet i landskapet.
- Anläggningar som gynnar turism och friluftsliv, areella näringar och annan landsbygdsutveckling bör prioriteras
- Anläggningar bör undvikas i närheten av värdefulla naturområden känsliga för störningar
- Ny bebyggelse i landsbygd ska i första hand lokaliseras i anslutning till befintlig bebyggelse.
- Bebyggelse som föreslås i närheten av de starka kollektivtrafikstråken och hållplatser stöds
- Ny bebyggelse ska placeras med hänsyn till landskapsbild och anpassas till landskapet, till natur- och kulturvärden och till lokala byggnadstraditioner. I områden med höga natur- och kulturvärden ställs högre krav på lokalisering och utformning
- Ny bebyggelse ska undvikas i områden som riskerar att översvämmas eller riskerar att påverkas negativt vid skyfall

4.1.6 Transportinfrastruktur

Karta som visar transportinfrastruktur i Vimmerby.

Områden som kategoriseras som transportinfrastruktur innefattar infrastruktur som kopplar samman målpunkter inom tätorterna och tätorterna med varandra. Kategorin reserverar mark för väg, järnväg och primära cykelvägar.

Översiktsplanen pekar inte ut några nya större väg- eller järnvägsdragningar utan fokuseras primärt på att rusta upp, stärka och utveckla den befintliga transportinfrastrukturen. I samband med utveckling av nya områden kommer självklart nya vägar tillkomma för att tillgodose det aktuella området.

För att belysa och skapa bättre förutsättningar för cykling inom och mellan kommunens orter pekar översiktsplanen ut befintliga kopplingar i det primära cykelnätet tillsammans med sträckor eller länkar som bör tillkomma alternativt utvecklas. Det primära cykelnätet definieras som det övergripande cykelnätet. Detta innebär att det finns och kommer tillkomma sekundära cykelleder som ansluter till det primära cykelnätet.

Vissa av de primära cykelstråken som pekas ut som utvecklingsstråk för det primära cykelnätet har idag helt eller delvis utbyggd cykelled medan andra stråk helt saknar detta. Vilken standard pårespektive sträcka avgörs inte i översiktsplanen utan kommer bli föremål för vidare studier i samband med framtagande av trafikplan. Vissa stråk och kopplingar är i behov av att cykelleden är tydligt separerad från exempelvis en bilväg medan andra stråk endast behöver förbättrad skyltning eller vägmarkeringar.

Övergripande ställningstaganden för transportinfrastruktur

- Ta fram en trafikplan
- Transportinfrastrukturen i kommunen ska fortsätta stärkas och utvecklas för att möjliggöra för hållbara och attraktiva kommunikationer inom men även till och från kommunen för såväl boende som besökare.
- Verka för utveckling av befintligt vägnät, för en höjd kapacitet samt säkerhetshöjande åtgärder.
- Sträva efter en hög framkomlighet för gång- och cykeltrafik i ett sammanhängande gång- och cykelvägnät.
- Värna riksvägarna 24/34 och 40 samt Stångådalsbanan som viktiga regionala kopplingar.
- Säkerställ yteffektiva, strategiska och trygga parkeringsmöjligheter i närheten av busshållplatser i orterna.
- Markanvändningen får inte förändras så att framtida utveckling av transportinfrastrukturen försvåras.
- Viktiga stråk inom tätorterna ska utformas med hög trafiksäkerhet, belysta och trygga för alla åldrar, med särskilt fokus på barn, unga och äldre.

4.2 Vimmerby

Vimmerby är en av Sveriges äldsta städer med en lång historia av både med- och motgångar. I Vimmerby stad finns Storgatan kvar med sin medeltida sträckning och i centrum finns flertalet unika bevarade trähus. Vimmerby är en av få medeltida städer där planerna inte ändrats på något genomgripande sätt. Flera bostadsområden ligger högt och har fin utblick över staden. Området närmast riksvägarna 23/34 och 40 ligger lägre. Idag bor 8231 invånare (december 2020) i tätorten, vilket är cirka 52,5 procent av kommunens invånare.

Allt dagvatten från Vimmerby avleds till Stångån. Dagvattnet från stadens norra och östra delar avleds i sin tur till olika diken, vilka antingen rinner norrut mot Stångån eller söderut mot sjön Nossen.

Framtida utveckling

Den övergripande inriktningen för utvecklingen i Vimmerby är att fortsätta utveckla staden med bostäder och mark för verksamheter. I det arbetet är det också av stor vikt att säkerställa de gröna områdena på platsen. Vidare behöver särskilt fokus läggas på att möjliggöra för ett hållbart resande inom Vimmerby stad, där möjligheten att gå och cykla särskilt behöver öka. Gällande bebyggelseutvecklingen i Vimmerby finns ett antal planlagda och lediga tomter för både bostäder och verksamheter. I Vimmerby finns uppdrag för flera planprogram som syftar till att klarlägga framtida behov avseende både verksamheter och bostäder. De senaste åren har det byggts cirka 50 bostäder per år. Totalt

pekas utvecklingsområden ut som kan rymma cirka 990 nya bostäder och utöver detta förväntas Vimmerby kunna förtätas med ytterligare cirka 70 nya bostäder. Detta ger sammanlagt cirka 1060 nya bostäder vilket motsvarar cirka 60 procent av utpekad ny bebyggelse i kommunen under planperioden.

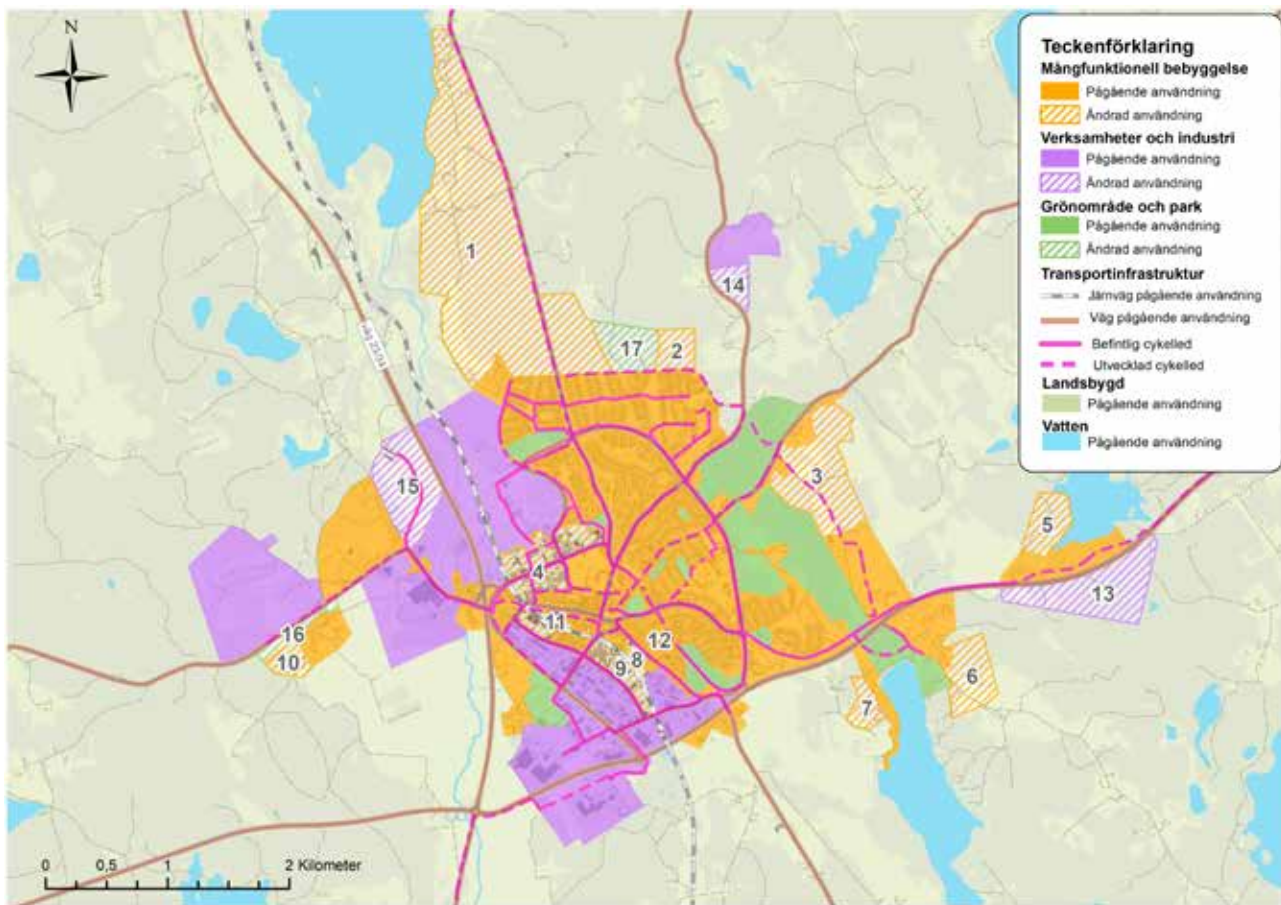
Vimmerby är strategiskt placerat i korsningen mellan riksvägarna 23/34 och 40, vägar som ger goda regionala och nationella förbindelser. Stångådalsbanan löper i nordsydlig riktning och binder samman Kalmar med Linköping. Satsningar på kollektivtrafik- samt gång- och cykelfrämjande åtgärder är önskvärt för att ytterligare utveckla Vimmerby stad både för kommunens invånare och för besökare. Utveckling av det primära cykelnätet inom Vimmerby berör främst sammanlänkande åtgärder som skapar gena stråk mellan olika målpunkter.

Grönstrukturen är en viktig del av Vimmerby och här finns det god tillgång till olika former av grönområden som parker och tätortsnära rekreationsområden. Likaså finns det möjlighet att inom korta avstånd nå både sjöar, skog och odlingslandskap kring Vimmerby. Detta är en av stadens stora kvaliteter och identitet. Den goda möjligheten att ta sig ut i naturen, till parker och grönområden behöver därmed fortsatt värnas om, men även förstärkas och utvecklas då det skapar attraktiva boendemiljöer. Utgångspunkten är att alla ska ha tillgång till ett grönområde inom 300 meter utan kraftiga barriärer mellan.

Övergripande ställningstaganden för orten

- Prioritera utbyggnad av planlagda lediga tomter inom Vimmerby. Vid behov bör detaljplanerna göras om för att bättre anpassas till dagens förutsättningar.
- Utveckling av bostäder som medverkar till förtätning med närhet till servicefunktioner och/eller som stärker Vimmerbys centrum uppmuntras och stöds.
- Ny bebyggelse ska placeras med hänsyn till platsens identitet, kulturvärden och för att bidra till kvalitet och attraktivitet.
- Utveckla stadskärnan och vidareutveckla den småskaliga och täta strukturen utifrån riksintresset (kulturmiljövård), kulturhistoriska värden och berättelser.
- Ta fram planprogram för utvecklingsområden i norra Vimmerby för att klargöra helhetsperspektivet och klargöra bebyggelseområdets och de gröna värdenas utbredning.
- Ta fram en grön- och blåstrukturplan för att säkerställa framtid och utveckling av grönområden, parker och tätortsnära rekreationsområden i staden.
- Verka för att det finns kvalitativa grönområden i närheten av samtliga bostadsområden.
- Säkerställ ytor för hantering av dagvatten och skyfall. Kombinera med fördel med planering av gröna miljöer.
- Förtäta med bostäder och verksamheter i kollektivtrafikhärlägen.
- Erbjud en variation av bostäder och boendemiljöer som svarar mot medborgarnas olika behov och önskemål.
- Utveckla det sammanhängande gång- och cykelvägnätet för Vimmerbys viktigaste länkar och kollektivtrafiknoder, exempelvis genom separat gång- och cykelväg, belysning eller andra cykelfrämjande åtgärder. Skapa ett tryggt och sammanhängande gång- och cykelvägnät.
- Ta fram en uppdatering av riktlinjer för bostadsförsörjning.
- Vid utveckling av orten ska hänsyn tas till principerna i gestaltningsprogrammet Vackra Vimmerby.
- Utredda lämpliga platser för fördröjnings- och reningsdammar i Vimmerby stad för att minska den negativa påverkan på recipienten Stångån.

Karta som visar mark- och vattenanvändning i Vimmerby.

Utvecklingsområde 1

Antal bostäder: 550

Förutsättningar

Området är beläget norr om befintlig bebyggelse i Vimmerby och sträcker sig upp mot sjön Krön. Området utgörs till stor del av skogsmark men även vissa privata bostäder i norr längs strandlinjen. Exploatering av området innebär ianspråktagande av ny mark. Inom 500–1000 meter från de södra delarna av området nås närmaste busshållplats och det är god tillgång till tätortsnära service. Markägandet på platsen är kommunalt i söder och privat längre norrut. Området ligger i anslutning till allmänt vatten och avlopp som det bedömts vara möjligt att ansluta ny bebyggelse till. Längs södra gränsen av området, i anslutning till befintlig bebyggelse, finns en elledning. Inom området finns viktiga naturvärden. Länsstyrelsen har pekat ut en gräsmark av betydelse för grön infrastruktur som finns inom området. I norr längs Kröns

strandlinje omfattas området av strandskydd. Inga kända markföreningar förekommer i området. Norra delen av området omfattas av riksintresse för kulturmiljövården avseende Stångåns dalgång. Platsen ligger inom riksintresse för totalförsvarets påverkansområde för väderradar. Den norra delen av utvecklingsområdet bedöms som ett strategiskt utpekande för framtida utveckling av Vimmerby stad.

Utveckling

Området kan utvecklas med en blandad bostadsbebyggelse. Inom området finns även utrymme för förskoleverksamhet som kan komplettera den tillkommande bebyggelsen. Vid behov kan området även inkludera en grundskola. I söder i anslutning till den befintliga bebyggelsen föreslås en tätare

bebyggelsestruktur som knyter an till Vimmerby stad. I norr i anslutning till Krön föreslås en glesare, mer lantlig bebyggelsestruktur där särskild varsamhet ska tas till naturvärden och strandskydd. Vid utveckling ska attraktiva och gena gång- och cykelvägar anläggas som kopplas ihop med det befintliga cykelnätet i Vimmerby stad. Vid planläggning ska det även säkerställas att utrymme finns för en utveckling av en gång- och cykelväg mellan Vimmerby och Södra Vi längsmed Krönsvägen.

Vid utveckling av området behöver strandskyddet beaktas för att säkerställa att dess syfte inte motverkas. I och med att en del av området omfattas av riksintresse för kulturmiljövård behöver särskild hänsyn tas till att inte skada riksintresset, där möjligt och lämpligt bör åtgärder som kan stärka riksintresset göras. Riksintresse för totalförsvaret bedöms inte påverkas vid en utveckling av området. De naturvärden som finns i sydöstra delen av området, i form av en nyckelbiotop innehållande barrskog med spärrgreniga grova träd, ska ses som en tillgång vid utveckling av området. Vid planläggning ska naturvärdena inom hela området inventeras och där lämpligt ska de bevaras och stärkas, om det finns behov för kompensationsåtgärder så ska dessa genomföras. Den elledning som går längsmed områdets södra gräns behöver beaktas vid utveckling av området och kan med fördel markförläggas.

I och med områdets närhet till Stångån och Krön är det särskilt viktigt att det utformas på ett sätt så att dagvatten kan hanteras på ett lämpligt sätt. Fördröjnings och reningsåtgärder behöver införlivas i området, dessa kan med fördel utformas som positiva inslag. Det är även viktigt att hänsyn tas till risken för översvämning vid höga vattennivåer i Stångån.

På grund av områdets storlek ska ett planprogram tas fram som tydliggör övergripande struktur för utveckling av området. Planprogrammet behöver bland annat klargöra avgränsning och struktur för bebyggelse, infrastruktur, grönstruktur och övergripande dagvattenhantering.

Utvecklingsområde 2

Antal bostäder: 80

Förutsättningar

Området ligger i anslutning till befintlig tätort och består av skogsmark. Inom 500–1000 meter från området finns busshållplats. Det finns även god tillgång till tätortsnära service, som exempelvis livsmedelsaffär och skola. Markägandet är till största delen kommunalt. Längs södra gränsen av området, i anslutning till befintlig bebyggelse, finns en elledning. Inga kända markföroreningar förekommer i området. Utvecklingsområdet ligger inom riksintresse för totalförsvarets påverkansområde för väderradar.

Utveckling

Området bör utvecklas som en utvidgning av intilliggande bostadsbebyggelse. Området bör exploateras med småhus och/eller radhus. I och med sitt nära läge till omgivande natur och rekreationsmöjligheter finns stor potential till ett attraktivt naturnära bostadsområde. Utveckling av området erbjuder även goda möjligheter för framtida boende att gå eller cykla in till centrum. Den elledning som går längsmed områdets södra gräns behöver beaktas vid utveckling av området och kan med fördel markförläggas. Riksintresse för totalförsvaret bedöms inte påverkas vid en utveckling av området.

Utvecklingsområde 3

Antal bostäder: 130

Förutsättningar

Området är beläget i östra delen av Vimmerby, och består idag främst av skogsmark. En del av det utpekade området fanns med i planprogrammet för Ulriksdalsområdet som togs fram 2012 men som sedan pausats. Ett nytt uppdrag om planprogram för området finns nu och ska innefatta hela området som pekas ut. Intill området finns även stora grönområden och gårdsmiljöer. Inom eller i närheten av området har det tidigare bedrivits verkstadsindustri och funnits ett sågverk, i vilken mån dessa verksamheter kan ha gett upphov till

markföreningar i området är dock okänt. Inom och i anslutning till området finns idag ridanläggningar och betesmarker. Delar av området består av sankmark.

Området ligger inom cykelavstånd från vardagservice som exempelvis skola och livsmedelsbutik. Utvecklingsområdet ligger inom 1000 meter eller längre från befintlig kollektivtrafik. Här är ungefär en kilometers avstånd till befintlig service i Vimmerby. Markägandet på platsen är främst kommunalt, en del av områdets norra del är privatägt. Utpekade område ligger i anslutning till allmänt vatten och avlopp. Inga kända föreningar finns i området. Området ligger inom riksintresse för totalförsvarets påverkansområde för väderradar, samt inom Länsstyrelsens utpekade område för grön infrastruktur.

Utveckling

Området bör utvecklas med en blandad bebyggelse i naturnära miljö med primärt småhus och radhus/parhus. Det är även möjligt för enstaka flerbostadshus. Om det finns behov för det kan området även inkludera en förskola. Med ett visst avstånd från närliggande tätbebyggelse bör det naturnära och lantliga läget tas till vara vid utveckling av området och grönstrukturen bör ses som en tillgång. Vid utveckling ska attraktiva och gena gång- och cykelvägar anläggas som kopplas ihop med det befintliga cykelnätet i Vimmerby stad.

Vid utveckling av området behöver särskild hänsyn tas till närliggande djurhållning för att säkerställa att verksamheten fortsatt kan bedrivas utan att olägenheter uppkommer för den tillkommande bebyggelsen. Avstånd mellan tillkommande bostäder och ridhus/hagar behöver därför utredas närmre vid framtida planläggning.

Eventuella markföreningar behöver utredas och vid behov åtgärdas i samband med utveckling av området. Riksintresse för totalförsvaret bedöms inte påverkas vid en utveckling av området.

Utvecklingsområde 4

Förutsättningar

Området består idag av ett blandat verksamhetsområde med både handel- och industriverksamhet. Till stor del är området planlagt för industri. Området ligger i nära anslutning till Vimmerbys stadskärna och agerar idag delvis som en förlängning av centrum. Inom området har det bedrivits verksamheter som kan ha gett upphov till markföreningar. Området är primärt privatägt. Idag omfattas området av pågående arbete med ett planprogram för Vimmerbys verksamhetsområde. Området riskerar även att delvis översvämmas vid skyfall eller höga vattennivåer i Stångån.

Utveckling

Kommunens ambition är att området på sikt omvandlas till ett renodlat handelsområde och att det stärks som en förlängning av centrum. Vid utveckling av området ska gestaltungsprogrammet Vackra Vimmerby beaktas och implementeras. Eventuella markföreningar behöver utredas och vid behov åtgärdas i samband med omvandling av området. Vid en omvandling bör även hantering av översvämning vid skyfall och höga vattennivåer beaktas och hanteras på ett lämpligt sätt. Hur utvecklingen ska ske behöver fördjupas i samband med framtida planprogram

Utvecklingsområde 5

Antal bostäder: 30

Förutsättningar

Området ligger öster om Vimmerby stad intill sjön Borstingen. I områdets södra del finns inventerad ängs- och betesmark. Vidare ligger området inom 500–1000 meters avstånd från busshållplats. Markägandet på platsen är kommunalt. Området berörs delvis av strandskydd. Inga kända markföreningar finns i området. Området ligger inom riksintresse för totalförsvarets påverkansområde för väderradar samt inom Länsstyrelsens utpekade område för grön infrastruktur. I området finns två kända fornlämningar.

Utveckling

Inom det utpekade området föreslås utveckling av bostäder i form av friliggande småhus. Området ska ges en glesare struktur och ges ett attraktivt läge med direkt närhet till både blå- och grönstruktur. Området ska utvecklas med särskild hänsyn till natur- och rekreationsvärden. Där lämpligt ska utvecklingen av området även sträva efter att stärka och skydda dessa värden. Befintlig grönstruktur ska ses som en tillgång och bevaras som grönsläpp i den tillkommande bebyggelsen.

Vid utveckling av området behöver strandskyddet beaktas för att säkerställa att dess syfte inte motverkas. Vid utveckling av området bör djupare studier göras kring möjligheten att anslutas det till det kommunala VA-nätet genom en utvidgning av verksamhetsområdet. I och med områdets närhet till Borstingen är det särskilt viktigt att det utformas på ett sätt så att dagvatten kan hanteras på ett lämpligt sätt. Fördröjnings- och reningsåtgärder behöver införas i området, dessa kan med fördel utformas som positiva inslag.

Utvecklingsområde 6

Antal bostäder: 80

Förutsättningar

Området är beläget i Vimmerbys södra del intill befintlig bebyggelse och består idag främst av skogsmark. Områdets sydvästra del består i sin tur av ängs- och betesmark. Inom 1000 meter från området nås kollektivtrafikförbindelser i form av busshållplats. Det är cykelavstånd till centrala Vimmerby och två kilometers avstånd till befintlig service i Vimmerby. Markägandet på platsen är kommunalt i norr och privat i söder. Vidare ligger området i anslutning till allmänt vatten och avlopp. Inga kända markföreningar finns i området. Området ligger inom riksintresse för totalförsvarets påverkansområde för väderradar. Området ligger även inom Länsstyrelsens utpekade område för grön infrastruktur.

Utveckling

Inom det utpekade området föreslås utveckling av bostäder i form av friliggande småhus i naturnära miljö. Området erbjuder ett attraktivt läge med närhet till både blå- och grönstruktur.

Området ska utvecklas med särskild hänsyn till natur- och rekreationsvärden och där lämpligt ska utvecklingen av området även sträva efter att stärka och skydda dessa värden. Befintlig grönstruktur ska ses som en tillgång och bevaras som grönsläpp i den tillkommande bebyggelsen. Vid utbyggnad av området bör det sammanlänkas med närliggande bostadsbebyggelse för att skapa ett enhetligt område som helhet.

Vid utveckling av området bör djupare studier göras kring möjligheten att anslutas det till det kommunala VA-nätet genom en utvidgning av verksamhetsområdet. I och med områdets närhet till Nossen är det särskilt viktigt att det utformas på ett sätt så att dagvatten kan hanteras på ett lämpligt sätt. Fördröjnings och reningsåtgärder behöver införas i området, dessa kan med fördel utformas som positiva inslag.

Utvecklingsområde 7

Antal bostäder: 50

Förutsättningar

Det utpekade utvecklingsområdet är beläget i Vimmerbys södra del intill befintlig bebyggelse. Idag består platsen främst av skogsmark. Området ligger inom 1500 meter från kollektivtrafikförbindelser i form av busshållplats och med cykelavstånd till centrala Vimmerby. Området ligger inom två kilometers avstånd från befintlig service i Vimmerby. Markägandet på platsen är privat. Det ligger utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp. Inga kända markföreningar finns i området. Området ligger inom riksintresse för totalförsvarets påverkansområde för väderradar.

Utveckling

Inom det utpekade området möjliggörs utveckling av bostäder i form av friliggande småhus i naturnära miljö. Området erbjuder ett attraktivt läge med närhet till både blå- och grönstruktur. Vid utbyggnad av området bör det sammanlänkas med närliggande bostadsbebyggelse för att skapa ett enhetligt område som helhet. Befintlig grönstruktur ska ses som en tillgång och bevaras som grönsläpp i den tillkommande bebyggelsen.

Utvecklingsområde 8

Antal bostäder: 20

Förutsättningar

Området är beläget vid Stångådalsbanans bangård, där de gamla spåren går in i Vimmerby. Platsen är omgiven av bebyggelse. Området har ett mycket strategiskt centrumnära läge i anslutning till järnvägsstationen. Marken är idag delvis oexploaterad grönyta och består delvis av parkeringsplatser. Området ligger inom riksintresse för totalförsvarets påverkansområde för väderradar. En del av området riskerar att översvämmas vid ett kraftigt skyfall. Inom området finns kända markföreningar.

Utveckling

Området har möjliggör förtätning för att ge området kring stationen en mer stadsmässig karaktär. Vid utveckling av området bör ny bebyggelse tillkomma längsmed Östra Tullportsgatan för att rama in gaturummet. Även i anslutning till stationen kan ny bebyggelse tillkomma. Den nya bebyggelsen kan innefatta bostäder eller andra funktioner som är förenliga med bostäder såsom kontor eller handelsverksamhet. Ny bebyggelse får inte tillkomma inom 30 meter från järnvägsspåret.

Längs med järnvägsspåret ska området utformas för grönstruktur med ett primärt syfte att hantera dagvatten och skyfall. Dagvattenanläggningen ska utformas för att fördröja och rena dagvatten innan det rinner vidare till recipienten Stångån. Grönytan ska också agera som översvämningsyta vid kraftiga skyfall.

För att området ska kunna utvecklas behöver befintliga stickspår från järnvägen plockas bort och markföreningarna behöver åtgärdas på lämpligt sätt.

Utvecklingsområde 9

Förutsättningar

Området är beläget söder om Vimmerby järnvägsstation. Marken är exploaterad och består idag av verksamheter. Området ligger inom riksintresse för totalförsvarets påverkansområde för väderradar. Det befintliga verksamhetsområde som berörs av utvecklingsområdet ligger

lågglänt i staden och delar av området riskerar att översvämmas vid skyfall eller höga vattennivåer. Befintliga verksamheter kan eventuellt ha gett upphov till markföreningar.

Utveckling

Området har på sikt en omvandlings- och förtätningspotential i och med det strategiska och centrala läget. Området bör utvecklas för att innefatta fler verksamheter av handelskaraktär men även kontor eller andra typer av icke störande verksamheter kan inkluderas. Vid närmre utredning av området kan det, om så bedöms lämpligt, även innefatta bostäder.

Vid planläggning av området behöver djupare utredningar göras för att säkerställa att området vid en omvandlingsprocess klimatanpassas på lämpligt sätt. Exempelvis ska dagvattenhantering och översvämningsrisker tas särskild hänsyn till i ett större perspektiv där behov både upp- och nedströms beaktas. Dessutom bör området inkludera åtgärder för en förbättrad grönstruktur för att minska värmeeffekterna vid kommande högra temperaturer. Eventuella markföreningar behöver utredas och vid behov åtgärdas i samband med utveckling av området.

Utvecklingsområde 10

Antal bostäder: 20

Förutsättningar

Området är idag oexploaterat och ligger i ett skogsbyrn med utsikt över kulturlandskapet. Det går att ansluta till det kommunala VA-nätet. Området ligger inom riksintresse för totalförsvarets påverkansområde för väderradar samt lågflygningsområde. Området berörs av pågående utredning avseende vattenskyddsområde. Inga kända markföreningar finns i området.

Utveckling

Det finns en efterfrågan på ytterligare bostäder i området och platsen möjliggör för detta. Området ska planläggas parallellt med utvecklingsområde 17 för att säkerställa att riktvärden för buller inte överskrids. Området bör bebyggas i en glesare struktur med primärt småhus men även radhus kan inkluderas.

Vid utveckling av området ska hänsyn tas till närliggande verksamheters behov och påverkan. Särskild vikt ska läggas till att säkerställa att en utveckling av området inte medför en negativ påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten och hänsyn ska tas till följderna av den utredning som pågår avseende vattenskyddsområde. Vid planläggning kan dagvattenhantering med fördel hanteras genom öppna dagvattenlösningar.

Utvecklingsområde 11

Antal bostäder: 20

Förutsättningar

Området består idag av en nedlagd bilverkstad och bilförsäljning. Det finns sedan tidigare verksamhet kända föreningar inom området. Det ligger centralt beläget i Vimmerby stadskärna. Idag är fastigheten till största del hårdgjord med vissa byggnader. Det gränsar till järnvägen i syd och ligger inom iksintresse för kulturmiljövård avseende Vimmerbys stadskärna. Fastigheten ägs idag av kommunen.

Utveckling

Området kan utvecklas med varierande funktioner, däribland bostäder, kontor och handelsverksamhet. En utveckling av området möjliggör att Stångågatan ges en mer stadsmässig karaktär och inriktningar i gestaltungsprogrammet Vackra Vimmerby ska implementeras. Området ska utformas så att dagvatten kan hanteras på ett lämpligt sätt. Fördröjnings och reningsåtgärder behöver införlivas i området, dessa kan med fördel utformas som positiva inslag. Vid en utveckling av området måste särskild hänsyn tas till utformning och gestaltning med anledning av att området berörs av riksintresset för kulturmiljövården. Det är dessutom viktigt att området saneras för att tillåta framtida markanvändning och ett minsta bebyggelsefritt avstånd om 30 meter till järnvägen krävs.

Utvecklingsområde 12

Antal bostäder: 10

Förutsättningar

Området har tidigare varit ett äldreboende men verksamheten har inte bedrivits sedan några år

tillbaka. På området finns den äldre vårdbyggnaden kvar. Fastigheten är idag privatägd och inga aktiva verksamheter pågår. Inga kända markföreningar finns i området.

Utveckling

Området kan utvecklas i flera olika riktningar beroende på kommunens behov. Bland annat lämpar sig området för bostäder men det finns även möjlighet att utveckla det för exempelvis en förskola. Ifall andra funktioner av liknande icke störande karaktär är aktuella för området är det också positivt. Kommunens huvudsakliga ambition är att området utvecklas för en mer aktiv användning än dagsläget. Vid en utveckling av området är det lämpligt att även möjliggöra en förbättrad grönstruktur för att minska värmeeffekterna vid höga temperaturer.

Utvecklingsområde 13

Förutsättningar

Området ligger söder om riksväg 40 i Vimmerbys östra del som idag består av skogsmark. Exploatering av området innebär ianspråktagande av ny mark. Inom 500–1000 meter från området finns busshållplats. Området bedöms ha ett strategiskt läge intill riksväg 40 och ligger samtidigt i nära anslutning till tätorten. Markägandet är till största delen kommunalt. Inga kända markföreningar finns i området. Området ligger delvis inom riksintresse för totalförsvarets påverkansområde för väderradar. Riksväg 40 som går intill området är rekommenderad led för farligt gods och riskavstånd till denna ska beaktas.

Utveckling

Området ansluter effektivt direkt till riksväg 40 och kan med fördel utvecklas för verksamheter av störande karaktär. Området går att ansluta till riksväg 40 i både öst och väst, något som möjliggör för en genomfartsled inom området. För verksamheter som etablerar sig närmst riksvägen bör hänsyn tas till utformning och gestaltning. Detta då området närmst riksvägen har ett så pass exponerat läge mot just riksvägen och därmed bör upplevas välkomnande och attraktivt. Vid utveckling ska attraktiva gång- och cykelvägar anläggas som kopplas ihop med det befintliga cykelnätet i Vimmerby stad.

Vid utveckling av området behöver naturvärden utredas vidare och vid behov ska delar av området undantas exploatering alternativt kompensationsåtgärder genomföras. Inom området finns möjlighet att skapa öppna dagvattenlösningar som kan gynna såväl miljökvalitetsnormer som naturvärden. I samband med påbörjande av planläggning behöver områdets möjlighet att ansluta till det kommunala VA-nätet att utredas och verksamhetsområdet för allmänt vatten och avlopp bör utvidgas.

Utvecklingsområde 14

Förutsättningar

Platsen består i nuläget av skogsmark. De närmaste omgivningarna består främst av skogsmark men här finns också områden med jordbruksmark. Norr om området finns den avslutade deponin och nuvarande återvinningscentral. Bostadshus finns väster om området samt söder om området. Det finns inga kända markföroreningar i området. Det är inte känt att det i det absoluta närområdet skulle finnas några stora natur- eller kulturvärden.

Utveckling

Utvecklingsområdet är aktuellt för lokalisering av en ny återvinningscentral i Vimmerby.

Utvecklingsområde 15

Förutsättningar

Området är idag planlagt för verksamhetsområdet och har goda kopplingar till riksväg 23/34. Idag hänvisar kommunen primärt etablering och vidareutveckling av tyngre verksamheter inom området.

Utveckling

Kommunens ambition är att arbeta för fortsatt försäljning av tomter inom området för att det ska bli fullt utbyggt enligt gällande detaljplan. En fortsatt exploatering på området medför positiva effekter för kommunens näringsliv.

Utvecklingsområde 16

Förutsättningar

Området rymmer idag mycket träd vilket även har en dämpande effekt av buller vilket kommer från väg, skjutbana och motorbana. Området berörs delvis av vattenskyddsområde. Inga kända markföroreningar finns i området.

Utveckling

Utveckling av området skapar ett grönt rum mellan väg och bostäder. Detta skulle ur ett bullerperspektiv gynna det planerade bostadsområdet söder om grönområdet. Området ska därmed planläggas parallellt med utvecklingsområde 10 för att säkerställa att riktvärden för buller inte överskrids. Inga åtgärder som kan påverka grundvattnet negativt får genomföras.

Utvecklingsområde 17

Förutsättningar

Det utpekade området utgörs delvis av ett rekreationsområde för primärt cykling som är betydelsefullt för såväl invånare som besökare. Genom området går ett vattendrag men i övrigt består området främst av skogsmark. Markägandet är till viss delen kommunalt men även en del är privatägd. Inga kända markföroreningar finns i området. Längs södra gränsen av området, i anslutning till befintlig bebyggelse finns en elledning.

Utveckling

Området kan utvecklas som en grön kil in i norra Vimmerby. Med sin befintliga cykelverksamhet kan även området utvecklas ytterligare för fokus på tätortsnära rekreationsmöjligheter. Området kan därmed förväntas bidra till både långsiktigt säkerställande av rekreationsmöjligheter och ekologiska spridningskorridorer. Den elledning som går längs med områdets södra gräns behöver beaktas vid utveckling av området och kan med fördel markförläggas.

4.3 Södra Vi

Södra Vi är beläget norr om Vimmerby stad. Orten har idag 1162 invånare (december 2020), vilket motsvarar cirka 7,4 procent av kommunens invånare.

Idag ligger Metallfabriken Ljunghäll AB i Södra Vi med cirka 500 anställda, vilket gör verksamheten till en av de största inom Vimmerby kommun. Verksamheten har blivit ett tydligt kännetecken för Södra Vi.

Allt dagvatten från Södra Vi avleds till sjön Krön öster om samhället.

Framtida utveckling

Den övergripande inriktningen för utvecklingen i Södra Vi är att satsa på en utveckling av tätortens centrum för att skapa en attraktivare men också tydligare centrumkaraktär i orten. Likaså bör det sammanhängande gång- och cykelvägnätet i Södra Vi utvecklas för att skapa ett attraktivt gång- och cykelvägnät samt trygga och säkra stråk inom tätorten för oskyddade trafikanter. Satsningar på separata filer för gång- och cykelvägar bör därmed prioriteras. När det gäller bebyggelseutvecklingen i Södra Vi finns ett antal planlagda lediga tomter vilka bör prioriteras vid utbyggnad. För en samlad utveckling av orten föreslås utbyggnadsmöjligheter framför allt i anslutning till befintliga bostadsområden. Totalt pekats utvecklingsområden ut som kan rymma cirka 190 nya bostäder. Södra Vi centrum föreslås utvecklas för att skapa en attraktiv miljö och tydligare centrum.

Vidare bör bostadsutvecklingen i tätorten ta hänsyn till den omkringliggande naturen och de värden som finns på orten.

Kommunikationerna i Södra Vi består bland annat av ett utbyggt gång- och cykelvägnät med separata filer längs med Södra Storgatan. För att skapa bättre förbindelser inom orten bör gång- och cykelvägnätet längs Norra Storgatan utvecklas. Samtidigt bör även det sammanhängande gång- och cykelvägnätet inom orten utvecklas. Utveckling av det primära cykelnätet inom Södra Vi berör främst sammanlänkande åtgärder som skapar gena stråk mellan olika målpunkter.

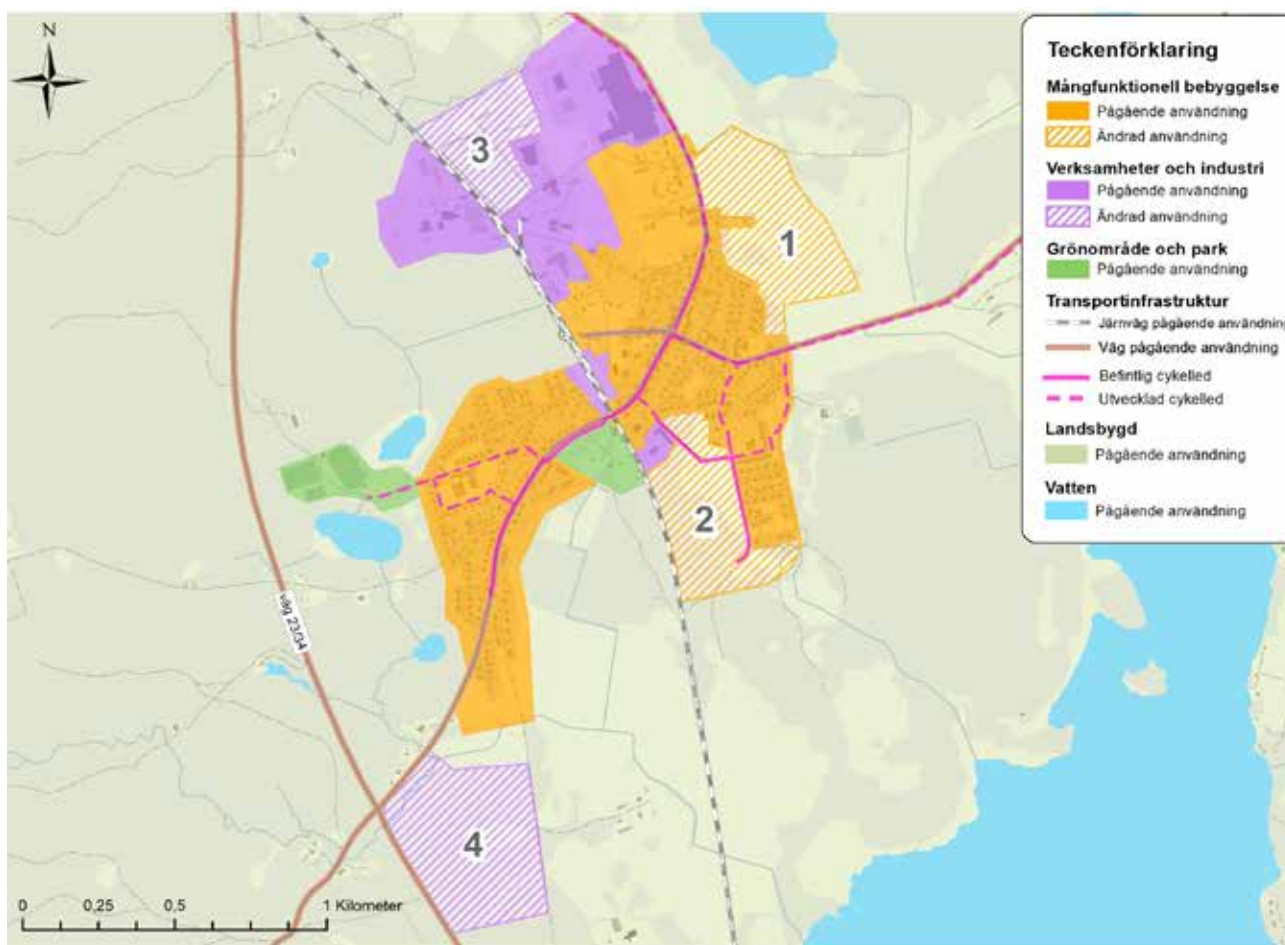
Genom Södra Vi passerar Stångådalsbanan men utan tågstopp. Till och från Södra Vi finns bussförbindelser som går inom kommunen samt norrut till Kisa. Väster om Södra Vi sträcker sig riksväg 23/34 (Malmö-Linköping) vilket ger tätorten goda mellanregionala förbindelser med bil.

Grönstrukturen i Södra Vi utgörs av både gröna områden och natur, nära tillgängligt i hela orten. För den framtida utvecklingen av orten bör närhet till rekreation och natur vara i fokus, för att säkerställa invånarnas tillgång till grönstrukturen. Genom Södra Vi går även Sevedeledens påfartsled som binder samman Östgötaleden och Sevedeleden. Inte långt ifrån Södra Vi finns även vandringsleden Djursdalarundan.

Övergripande ställningstaganden för orten

- Prioritera utbyggnad av planlagda lediga tomter inom Södra Vi. Vid behov bör detaljplanerna göras om för att bättre anpassas till dagens förutsättningar.
- Utveckla centrum och vidareutveckla den småskaliga och täta strukturen utifrån riksintresset (kulturmiljövärd), kulturhistoriska värden och berättelser. Utvecklingen ska bidra till att skapa en attraktivare, tryggare och tydligare centrumkaraktär i Södra Vi.
- Utveckla det sammanhängande gång- och cykelvägnätet för Södra Vis viktigaste länkar och kollektivtrafiknoder, exempelvis genom separat gång- och cykelväg, belysning eller andra cykelfrämjande och trygghetsskapande åtgärder.
- Prioritera utveckling av gång- och cykelvägnätet längs med Norra Storgatan, samt i längden mot Vimmerby och Djursdala.
- Verka för ny infart från riksväg 23/34 till verksamhetsområdet i Södra Vis nordvästra del.

Karta som visar mark-och vattenanvändning i Södra Vi.

Utvecklingsområde 1

Antal bostäder: 60

Förutsättningar

Området ligger intill Södra Vis östra kant i anslutning till befintlig bebyggelse. Området består dels av jordbruksmark och är till viss del planlagt för industri. Inom gångavstånd från området nås vardagsservice och centrum. Markägandet på platsen är privat i söder och kommunalt i områdets norra del. Vidare ligger området i nära anslutning till allmänt vatten och avlopp. Markföreningar kan finnas inom en del av området.

Riksintresse för kulturmiljövård och totalförsvaret (väderradar) berör utvecklingsområdet. Området ligger även inom Länsstyrelsens utpekade område för grön infrastruktur gällande gräsmarker. En liten del av utvecklingsområdets södra del ligger inom ett område som påverkas av eventuellt skyfall. Området riskerar

att i liten omfattning påverkas av översvämning vid höga vattennivåer i sjön Krön. Vid ett skyfall kan mindre delar av området översvämmas.

Utveckling

Området ansluter till befintlig bebyggelsestruktur vilket möjliggör för en naturlig utvidgning av tätorten. Tillkommande bostäder kan ges ett attraktivt läge med sjöutsikt över Krön. Platsen lämpar sig för en blandad bebyggelse som även kan ge utrymme för tillkommande service. Bostäder föreslås byggas ut etappvis med olika kvartersstrukturer, arkitektoniska uttryck och bostadsstorlekar. Bedömningen är att området kan inrymma 100 nya bostäder där cirka 60 av dessa avses tillkomma fram till 2050. Storleken på utvecklingsområdet är väl tilltaget och inrymmer möjlighet att skapa park och naturmark.

Antalet bostäder bör anpassas till befolkningstillväxt, etapputbyggnad och efterfrågan. Plan-

läggning av området ska anpassas till befintliga bostäder och gröna värden. Området som är planlagt för industri bör upphävas i samband med utveckling av området. Vid planläggning av området ska hänsyn tas till och vid behov åtgärder genomföras avseende höga vattennivåer i Krön samt säkerställande av översvämningssytor vid ett skyfall. Vid utveckling av området behöver förekomsten av eventuella markföroreningar utredas djupare för att säkerställa att marken är lämplig för framtida ändamål.

Utvecklingsområde 2

Antal bostäder: 130

Förutsättningar

Området berörs av flera äldre detaljplaner, varav den största togs fram i början av 80-talet och har ännu inte byggts ut i enlighet med gällande detaljplan. I gällande planer möjliggörs omkring 130 nya bostäder i en blandad bebyggelse. Utvecklingsområdet ligger i nära anslutning till järnvägsspåret. Inga kända markföroreningar finns i området.

Utveckling

Detaljplanerna är något föråldrade och infrastruktur behöver byggas ut för att möjliggöra exploateringen. Vid en utveckling av området bör detaljplanen ses över och vid behov ändras eller ersättas för att bättre möta dagens efterfrågan på bostadsmarknaden. Exempelvis kan byggrätt och tomtstorlekar vara aktuella att se över, detta för att öka attraktiviteten för tomterna och därmed chansen för framtida markförsäljning och exploatering av området.

I samband med översyn av gällande detaljplaner bör även hänsyn tas till Stångådalsbanans närhet och dess utvecklingsmöjlighet. Om det bedöms lämpligt kan detaljplanerna behöva ändras eller delvis upphävas för att säkerställa att Stångådalsbanan inte påverkas negativt av utvecklingen samt att tillkommande bostäder inte påverkas negativt av järnvägen.

Utvecklingsområde 3

Förutsättningar

Området är i dagsläget planlagt för industri och tidigare verksamhet är nerlagd. Idag bedrivs ingen verksamhet i området men då tidigare verksamhet gav upphov till markföroreningar så pågår idag sanering av området. En del av området riskerar att översvämmas vid ett skyfall.

Utveckling

När pågående sanering är slutförd lämpar sig området för nyetablering av industriverksamhet alternativt för att möjliggöra utveckling av intilliggande verksamheter. Gällande plan kan behöva ändras för att säkerställa att ett eventuellt skyfall inte medför risker för människors hälsa eller miljön.

Utvecklingsområde 4

Förutsättningar

Området består huvudsakligen av skogsmark och har god anslutning till riksväg 23/34. Inga kända markföroreningar finns i området. Området berörs av pågående utredning avseende vattenskyddsområde.

Utveckling

Här finns möjligheter för befintliga verksamheter att växa och för nya verksamheter att etablera sig. Med sin närhet till riksväg 23/34 finns också goda förutsättningar till exponering för de företag som etablerar sig i området. För verksamheter som etablerar sig närmst riksvägen bör hänsyn tas till utformning och gestaltning. Detta då området närmst riksvägen har ett så pass exponerat läge mot just riksvägen och därmed bör upplevas välkomnande och attraktivt.

Vid utveckling av området bör det kommunala VA-nätet byggas ut för att kunna anslutas till området. Området ligger i nära anslutning till allmänt vatten och avlopp.

4.2 Storebro

Storebro är beläget söder om Vimmerby stad, intill riksväg 23/34. Orten har 1025 invånare (december 2020), vilket motsvarar cirka 6,5 procent av kommunens invånare. Bruksorten har anor från 1728 och är än idag ett bruksamhälle med flertalet företag. Här finns bland andra företag inom gjuteri och mekanisk tillverkning. I orten finns även båtbyggeriföretag med tillverkning av fritidsbåtar, vilket gjort Storebro känt som en av norra Europas största tillverkare av fritidsbåtar.

Storebro är kuperat och allt dagvatten avleds till Stångån.

Framtida utveckling

Den övergripande inriktningen för utvecklingen av Storebro bör vara att prioritera en utveckling av de befintliga lediga tomterna i orten. Likaså kan det med fördel göras satsningar på bostadsomvandling, snarare än ianspråktagande av ny mark. En utveckling av gång- och cykelvägnätet i orten föreslås för att skapa goda förutsättningar att ta sig mellan viktiga målpunkter i orten. Med närheten till såväl natur som vatten i Storebro finns även möjligheten att utveckla turistfrämjande verksamheter.

Gällande bebyggelseutvecklingen i Storebro finns ett flertal lediga tomter för bostäder och verksamheter, vilka bedöms vara tillräckliga fram till 2050. Totalt pekas utvecklingsområden ut som kan inrymma cirka 90 nya bostäder. Exploatering bör ske i anslutning till befintlig bebyggelse för att bibehålla en samlad bebyggelse i anslutning till ortens centrum och service. Det är även viktigt att skapa förutsättningar för orten att utvecklas på andra vis, exempelvis genom att stärka mötesplatser och viktiga stråk. Bebyggelsestrukturen i Storebro karaktäriseras av traditionell småländsk trähusbebyggelse, småskalig villabebyggelse samt större industrilokaler. Ny bebyggelse bör anpassas till befintliga förhållanden, men utrymme finns även för nya arkitektoniska uttryck.

För kommunikationsmöjligheterna i Storebro är ett sammanhängande gång- och cykelnät mellan viktiga målpunkter av stor betydelse för ett hållbart resande i vardagen. I Storebro finns idag en separat fil för gång- och cykeltrafikanter längs Vimmerbyvägen. Detta behövs även längs Järnvägsgatan eftersom den binder samman de centrala och östra delarna av orten. Utveckling av det primära cykelnätet inom

Storebro berör främst sammanlänkande åtgärder som skapar gena stråk mellan olika målpunkter. För att gynna hållbara kommunikationer föreslås utveckling i kollektivtrafiknära lägen. De flesta bostäder och lediga tomter ligger inom 500-1000 meter från en busshållplats. Samtidigt är turtätheten bristfällig och behöver utvecklas. Riksväg 23/34 (Malmö-Linköping) sträcker sig genom orten och ger goda mellanregionala förbindelser med bil.

Grönstrukturen inom och i närheten av Storebro erbjuder kvalitativa grönområden inom korta avstånd. Tätorten omges av skogs- och vattenområden och söderut finns ett elljusspår och flertalet motionsslingor. Söder om dessa finns Tobo 18-håls golfbana.

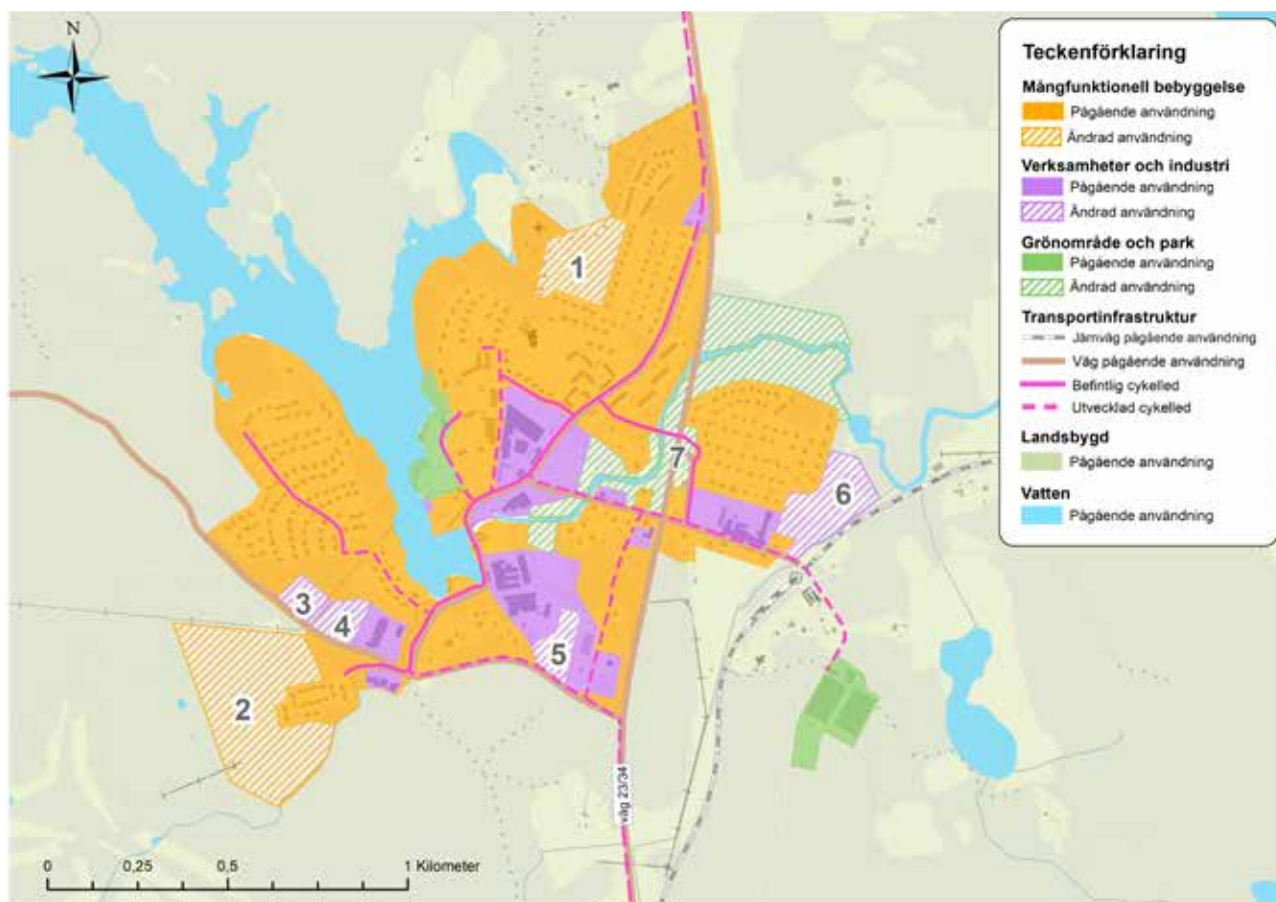
Storebroparken är ortens enda park, vilken är belägen intill sjön. I parken ligger Gillestugan, en samlingslokal inrymd i ett före detta sädesmagasin från 1842. Intill parken ligger även en kommunal badplats. Utvecklingen av orten ska ske i samspel med de gröna och blåa värdena för att främja livsmiljöerna för både människor, växter och djur.

Övergripande ställningstaganden för orten

- Prioritera utbyggnad av planlagda lediga tomter inom Storebro. Vid behov bör detaljplanerna göras om för att bättre anpassas till dagens förutsättningar.
- Utveckling av bostäder som medverkar till förtätning med närhet till servicefunktioner och/eller som stärker Storebros centrum uppmuntras och stöds.
- Satsa på bostadsomvandling i stället för exploatering av ny mark. Matcha utbudet med efterfrågan på bostadsmarknaden.
- Utveckla det sammanhängande gång- och cykelvägnätet för Storebros viktigaste länkar och kollektivtrafiknoder, exempelvis genom separat gång- och cykelväg, belysning eller andra cykelfrämjande åtgärder. Detta för att skapa ett tryggt och sammanhängande gång- och cykelvägnät.
- På sikt bör utveckling av gång- och cykelvägnätet mot Vimmerby och Hultsfred prioriteras.
- Verka för en utvecklad kollektivtrafik
- Utveckla de gröna värdena centralt i Storebro samt verka för skapandet av fler mötesplatser. Kombinera med belysning och trygghetsskapande åtgärder.

Karta som visar mark-och vattenanvändning i Storebro.

Utvecklingsområde 1

Antal bostäder: 40

Förutsättningar

Området planlades i slutet av 60-talet och har ännu inte byggts ut i enlighet med gällande detaljplan. I gällande planer möjliggörs omkring 40 nya bostäder i primärt radhusbebyggelse. Det finns även sex fastigheter som sedan tidigare är avstyckade och som har karaktären av bostadstomter men som är planlagda som allmän plats. Inga kända markföroreningar finns i området.

Utveckling

Detaljplanen är något föråldrad och infrastruktur behöver byggas ut för att möjliggöra exploateringen. Vid en utveckling av området bör detaljplanen ses över och vid behov ändras eller ersättas för att bättre möta dagens efterfrågan på bostadsmarknaden. Exempelvis kan byggrätt och tomtstorlekar vara aktuella att se över för att öka attraktiviteten för tomterna och därmed chansen för framtida markförsäljning

och exploatering av området. De fastigheter som är planlagda för allmän platsmark bör planläggas för bostadsändamål.

Utvecklingsområde 2

Antal bostäder: 50

Förutsättningar

Området planlades i mitten av 70-talet och har ännu inte byggts ut i enlighet med gällande detaljplan. I gällande planer möjliggörs omkring 50 nya bostäder i form av friliggande småhus, detta förutsatt att de bostadsfastigheter som styckas av är omkring 1 000 kvadratmeter. En del av området riskerar att översvämma vid ett skyfall. Inga kända markföroreningar finns i området.

Utveckling

Detaljplanen är något föråldrad och infrastruktur behöver byggas ut för att möjliggöra exploateringen. Vid en utveckling av området bör detaljplanen ses över och vid behov ändras eller ersättas för att bättre möta dagens efterfrågan

på bostadsmarknaden. Exempelvis kan byggrätten vara aktuell att se över för att öka attraktiviteten för fastigheterna och därmed chansen för framtida markförsäljning och exploatering av området. Detaljplanen behöver också ändras eller ersättas för att säkerställa att en eventuell översvämning till följd av ett skyfall inte är en risk för människors hälsa eller miljön.

Utvecklingsområde 3

Förutsättningar

Utvecklingsområde för verksamheter pekas ut i sydvästra delen av Storebro. I området planläggs för en utvecklad teknisk anläggning. I området finns befintliga kraftledningar och elföreskrifter ska följas vid exploatering. Området består av skogsmark.

Utveckling

Kommunens ambition är att planläggningen fortlöper och området exploateras enligt kommande detaljplan.

Utvecklingsområde 4

Förutsättningar

Området är i dagsläget planlagt för industri men idag bedrivs ingen verksamhet i området. En del av området riskerar att översvämmas vid ett skyfall. Markföreningar kan finnas inom området.

Utveckling

Området lämpar sig för nyetablering av industriverksamhet alternativt för att möjliggöra utveckling av intilliggande verksamhet. Detaljplanen behöver ses över för att säkerställa att befintlig översvänningsproblematik hanteras på ett lämpligt sätt och att eventuella markföreningar inte riskerar att skada människors hälsa eller miljön.

Utvecklingsområde 5

Förutsättningar

Området är i dagsläget planlagt för industri. Idag bedrivs ingen verksamhet i området. Markföreningar kan förekomma inom området.

Utveckling

Området lämpar sig för nyetablering av indu-

striverksamhet alternativt för att möjliggöra utveckling av intilliggande verksamhet. Vid utveckling av området behöver förekomsten av eventuella markföreningar utredas djupare för att säkerställa att marken är lämplig för framtida ändamål. Om det bedöms lämpligt kan detaljplanen behöva ändras eller delvis upphävas.

Utvecklingsområde 6

Förutsättningar

Området är i dagsläget planlagt för industri. Idag bedrivs ingen verksamhet i området. Området är beläget intill bostäder och järnvägsspår. Inga kända markföreningar finns inom området men det har tidigare använts för diverse upplagsändamål. Området berörs av riskområde för översvämning vid ett beräknat högsta flöde i Stångån.

Utveckling

Området lämpar sig för nyetablering av industriverksamhet alternativt för att möjliggöra utveckling av intilliggande verksamhet. Gällande detaljplan bör ses över med hänsyn till Stångådalsbanans närhet och dess utvecklingsmöjlighet samt översvänningsrisk till följd av sin närhet till Stångån. Om det bedöms lämplig kan detaljplanen behöva ändras eller delvis upphävas för att säkerställa att Stångådalsbanan inte påverkas negativt av utvecklingen, att tillkommande verksamheter inte stör de befintliga bostäderna och att en eventuell översvämning inte medför en negativ påverkan.

Utvecklingsområde 7

Förutsättningar

Området finns utpekad i Länsstyrelsens arbete för grön infrastruktur och kategoriseras som värdefull sötvattenmiljö. Området utgörs även av strandskyddsområde vars syfte ska beaktas.

Utveckling

Området bör utvecklas som ett grönblått stråk genom tätorten. Det kan med fördel utvecklas och stärkas som en rekreativ miljö och öka ortens attraktivitet. Området fungerar även som skyddszon för översvämning vid skyfall. Genom att säkerställa stora gröna ytor i orten kan vattnet infiltrera på ett naturligt sätt

4.5 Gullringen

Gullringen ligger i norra delen av Vimmerby kommun, knappt två mil norr om Vimmerby. Idag bor cirka 509 invånare (december 2020) i orten, vilket motsvarar cirka 3,2 procent av kommunens invånare. Orten var tidigt befolkad och det finns flera fynd som visat att det redan under stenåldern bodde människor här. I Gullringen finns kommunens enda simhall. Här finns även en stor arbetsplats, Skanska, där tillverkning av Skanska och IKEA:s BoK-lok-hus sker. Flera verksamheter i Gullringen är föreningsdrivna. Allt dagvatten från Gullringen avleds mot Vervelån.

Framtida utveckling

Den övergripande inriktningen för utvecklingen i Gullringen bör vara att koppla samman orten ytterligare, förtydliga infarterna till samhället och förtäta/bygga i och omkring korsningen Storgatan/Centrumgatan. Genom att bygga i lägen som bidrar till att känslan av avstånden mellan ortens olika delar krymper kan Gullringen fortsätta utvecklas.

För att uppnå ovanstående bör även kompletterande satsningar göras på stråken som förbinder de olika delarna och viktiga funktioner inom tätorten. Detta genom att göra stråken attraktiva och trygga både sommar- och vintertid för gång- och cykeltrafikanter. Stråken som är särskilt viktiga att förstärka och utveckla är Storgatan, Centrumgatan och Idrottsgatan samt mot nordost till skolan och idrottsplatsen.

Gällande bebyggelseutveckling i Gullringen finns det ett antal planlagda och lediga tomter för bostäder och verksamheter. Totalt pekade utvecklingsområden ut som kan rymma cirka 130 nya bostäder. Att möjliggöra för såväl barn och unga som äldre att röra sig genom orten bidrar till liv och rörelse. Centralt kan det med fördel byggas högre och tätare. Vid behov förläggs ny verksamhetsmark företrädesvis öster om orten, mot riksväg 23/34, för att på så vis undvika ökade transporter genom orten.

Kommunikationsvägar för oskyddade trafikan-

ter i Gullringen består av ett fåtal separerade gång- och cykelvägar. Behovet av fler förbindelser finns längs delar av Storgatan och på sikt längs Stationsgatan/Ydreforsvägen. Komplettering behövs även från riksväg 23/34 samt norr om Stationsgatan för anslutning till befintlig gång- och cykelväg. Utveckling av det primära cykelnätet inom Gullringen berör främst sammanlänkande åtgärder som skapar gena stråk mellan olika målpunkter.

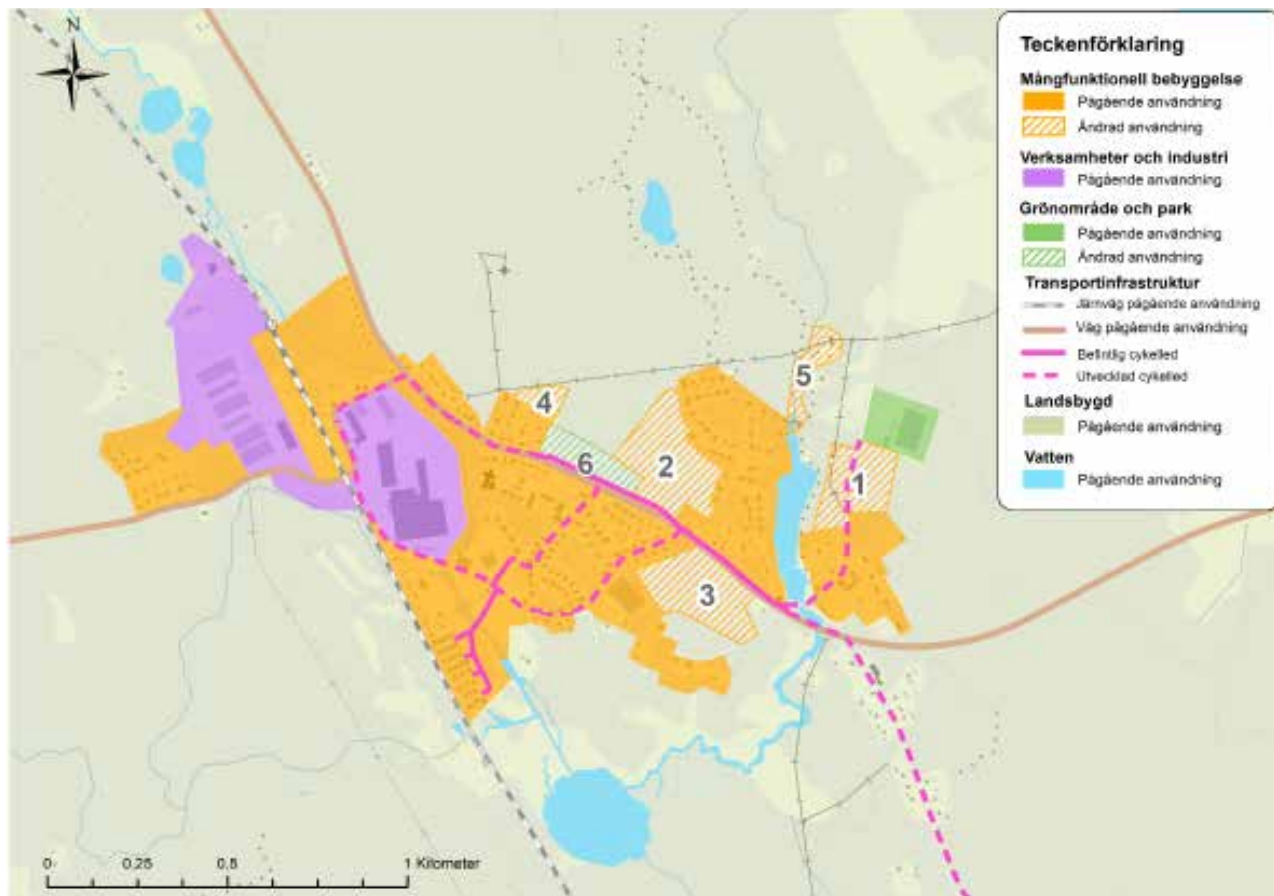
Tillgängligheten till kollektivtrafik är bra på orten men turtätheten är bristfällig och behöver utvecklas. Stångådalsbanan passerar genom orten men utan tågstopp. På sikt finns behov av att anlägga ett mötesspår i orten, detta för att möjliggöra tätare tågtrafik mellan Linköping och Vimmerby. Satsningar bör då göras för att möjliggöra ett framtida tågstopp på orten. Det finns planlagd mark för detta mötesspår i befintlig detaljplan, som vid fortsatta förhandlingar och samverkan med Trafikverket kan behöva ändras.

Grönstrukturen i Gullringen består av omväxlande natur med närliggande skog, sjöar, bäckar och åar. Vervelån går genom orten och i de östra delarna ligger Kvarndammens badplats. Goda möjligheter att ta sig ut i naturen finns och denna kvalitet bör fortsatt stärkas och utvecklas genom att exempelvis arbeta vidare med att tillgängliggöra vattnet ytterligare. Vid utbyggnad av bostäder bör närhet och tillgänglighet till naturen särskilt beaktas.

Övergripande ställningstaganden för orten

- Prioritera utbyggnad av planlagda områden och lediga villatomter i Gullringen. Vid behov bör detaljplanerna göras om för att bättre anpassas till dagens förutsättningar. Bredda utbudet av ägandeformer och bostadsstorlekar.
- Utveckla Storgatan med separat gång- och cykelväg från riksväg 23/34.
- Skapa en koncentrerad ort genom att förtäta och förädla. Detta för att minska avstånden mellan norr och söder, öst och väst. Förbättra och arbeta med trygghetsskapande åtgärder som belysning, gång- och cykelvägar och mötesplatser i centrum och längs viktiga stråk.
- Verka för att mötesspår byggs ut vid Gullringen, för att möjliggöra ökad turtäthet mellan Vimmerby och Linköping, men även skapa möjligheten för ett framtida tågstopp i Gullringen. Verka parallellt för trygga järnvägsövergångar.

Karta som visar mark-och vattenanvändning i Gullringen.

Utvecklingsområde 1

Antal bostäder: 18

Förutsättningar

Området ligger längs med Ålhultsvägen, samt inom strandskydd från Vervelån. Här finns även en kraftledning inom området. Området har samtidigt ett attraktivt läge nära Kvarndammen och ligger intill befintlig bebyggelse. Vardags-service nås inom cykelavstånd från området och den närmaste gång- och cykelvägen finns längs med Storgatan. Till skola och förskola är det gångavstånd och hållplats för kollektivtrafik finns inom 500 meter.

Markägandet på platsen är kommunalt. Området ligger i nära anslutning till allmänt vatten och avloppsområde finns längre ner på Pechlins väg. Inga kända markföreningar finns här.

Riksintresse för kulturmiljövård, Stångåns dalgång, finns inom området. Likaså påverkas området av totalförsvarets påverkansområde för väderradar samt lågflygningsområde med påverkansområde.

Utveckling

Området föreslås utvecklas med ett fåtal hus, företrädesvis villor eller radhus. Vid framtida planläggning ska särskild hänsyn tas till möjligheten för samexistens av både bostäder och rekreativa värden. Hänsyn kan behövas tas till befintlig kraftledning som med fördel markförläggas i samband med exploatering.

Utvecklingsområde 2

Antal bostäder: 35

Förutsättningar

Området ligger längs med Storgatan, längs gatans norra sida. Området har ett strategiskt läge centralt på orten i nära anslutning till befintlig bebyggelse. Vardags-service nås inom gångavstånd från området och ett kvarter söderut från Storgatan finns samhällets livsmedelsbutik. Skola och förskola finns inom 1000 meter från området. Hållplats för kollektivtrafik nås inom 500 meter och närmaste cykelväg finns längs med Storgatan. Markägandet inom

det utpekade området är privat. Anslutning till allmänt vatten och avlopp är möjligt. Inga kända markföreningar finns i området. I området finns sedan tidigare 18 obebyggda bostadsfastigheter. Området ligger inom riksintresse för totalförsvaret - påverkansområde väderradar samt lågflygningsområde med påverkansområde.

Utveckling

Befintlig detaljplan för de 18 befintliga fastigheterna är något föråldrad. Vid en utveckling av området bör detaljplanen ses över och vid behov ändras eller ersättas för att bättre möta dagens efterfrågan på bostadsmarknaden. Exempelvis kan byggrätten vara aktuell att se över för att öka attraktiviteten för fastigheterna och därmed chansen för framtida markförsäljning och exploatering av området.

Tillkommande bostäder föreslås utvecklas tillsammans med en omvandling av Storgatan i korsningen med Centrumgatan. Genom att förtäta i centrala Gullringen och etablera en gång- och cykelväg till bostadsområdet vid Lingonvägen kan utvecklingsområdet tydligare kopplas samman med de centrala delarna av Gullringen. Här kan det med fördel möjliggöras för en tätare och högre bebyggelse för att rama in Storgatan.

Utvecklingsområde 3

Antal bostäder: 25

Förutsättningar

Området ligger söder om Storgatan mellan Idrottsgatan och Parkvägen. Inom det utpekade området finns ett antal planlagda lediga tomter. Området ligger inom gångavstånd från vardags-service och inom 500 meter från förskola. Vidare finns hållplats för kollektivtrafik längs Storgatan. Närmaste cykelväg finns längs med Storgatans norra sida. Markägande på platsen är privat och anslutning till allmänt vatten och avlopp är möjlig. Inga kända markföreningar finns i området.

Området ligger inom riksintresse för totalförsvaret - påverkansområde väderradar samt lågflygningsområde med påverkansområde.

Utveckling

Befintlig detaljplan i området är något föråldrad. Vid en utveckling av området bör detaljplanen ses över och vid behov ändras eller ersättas för att bättre möta dagens efterfrågan på bostadsmarknaden. Exempelvis kan byggrätt och tomtstorlekar vara aktuella att se över för att öka attraktiviteten för fastigheterna och därmed chansen för framtida markförsäljning och exploatering av området.

Tillkommande bostäder föreslås utvecklas tillsammans med en omvandling av Storgatan i korsningen med Centrumgatan. Genom att förtäta i centrala Gullringen och etablera en gång- och cykelväg till bostadsområdet vid Lingonvägen kan utvecklingsområdet tydligare kopplas samman med de centrala delarna av Gullringen. Här kan det med fördel möjliggöras för en tätare och högre bebyggelse för att rama in Storgatan.

Utvecklingsområde 4

Antal bostäder: 7

Förutsättningar

Området planlades i slutet av 50-talet och har ännu inte byggts ut i enlighet med gällande detaljplan. I gällande planer möjliggörs omkring 7 nya bostäder i form av friliggande småhus, detta förutsatt att de bostadsfastigheter som styckas av är omkring 1 000 kvadratmeter. Inga kända markföreningar finns i området.

Utveckling

Detaljplanen är något föråldrad och infrastruktur behöver byggas ut för att möjliggöra exploateringen. Vid en utveckling av området bör detaljplanen ses över och vid behov ändras eller ersättas för att bättre möta dagens efterfrågan på bostadsmarknaden. Exempelvis kan byggrätten vara aktuell att se över för att öka attraktiviteten för fastigheterna och därmed chansen för framtida markförsäljning och exploatering av området.

Utvecklingsområde 5

Förutsättningar

Genom området går ett vattendrag som omfattas av strandskydd. I området har det tidigare

varit ett vattenkraftverk i drift. Området har stora värden för kultur och rekreation. I dagsläget finns planer på att utveckla besöksnäringens verksamhet i området i form av hotell- och konferensanläggning. Det finns även planer på att området ska kunna nyttjas för vattenkraft igen. Markföreningar kan eventuellt förekomma inom området.

Utveckling

Kommunen är positivt till befintliga planer på hotell- och konferensverksamhet och anser att området lämpar sig för den typen av utveckling. I samband med utveckling av området bör hänsyn tas till natur- och kulturvärden. Djupare utredningar kommer att krävas för att möjliggöra den tänkta verksamheten, däribland möjligheten till vattenkraftsanläggning. Vid utveckling av området behöver bland annat förekomsten av eventuella markföreningar utredas djupare för att säkerställa att marken är lämplig för framtida ändamål.

Utvecklingsområde 6

Förutsättningar

Området utgörs idag av ett antal grunda lågpunkter och vid skyfall tillströmmar vatten. Inga kända markföreningar finns i området.

Utveckling

Områdets centrala läge i orten ger det potential för att utvecklas till en rekreativ mötesplats för invånarna. Genom att bevara och utveckla platsen som grönområde säkerställs även naturlig infiltration av dagvatten.

4.6 Frödinge

Frödinge ligger längs med riksväg 40, cirka 1 mil öster om Vimmerby centralort. Idag bor cirka 302 invånare (december 2020) i orten, vilket motsvarar cirka 1,9 procent av kommunens invånare. Frödinge är idag mest känt för sitt mejeri som förutom sin riksberömda ostkaka även tillverkar tårter och pajer. I Frödinge finns en träkyrka från 1739. En idrottsanläggning med ett flertal gräs- och grusplaner, elljusspår och skyttehall finns i nära anslutning till Frödinge Bygdegård. Majoriteten av dagvattnet rinner till Gröppleån vilken rinner genom jordbruksmarker österut mot Yxern.

Framtida utveckling

Den övergripande inriktningen för utvecklingen i Frödinge bör vara att beakta de gröna värden som finns i orten, detta genom att vid exploatering av grönområden prioritera skapandet av gröna länkar. Dessa länkar bidrar till att binda samman olika områden och fungera som spridningsvägar för såväl växter som djur. Den övergripande inriktningen för utvecklingen av Frödinge bör även vara att prioritera en utveckling av de befintliga lediga tomterna i samhället, samt att prioritera en förtätning av orten för att på så vis skapa förutsättningar för utveckling av Frödinge centrum. Jordbruket är påtagligt och en viktig näring i Frödinge. För att värna denna är det viktigt att stärka de centrala delarna och inte sprida ut orten. Förtätning i de centrala delarna föreslås och då delvis på

jordbruksmark. Detta bedöms rimligt utifrån att spara de större jordbruksmarksytorna runt orten.

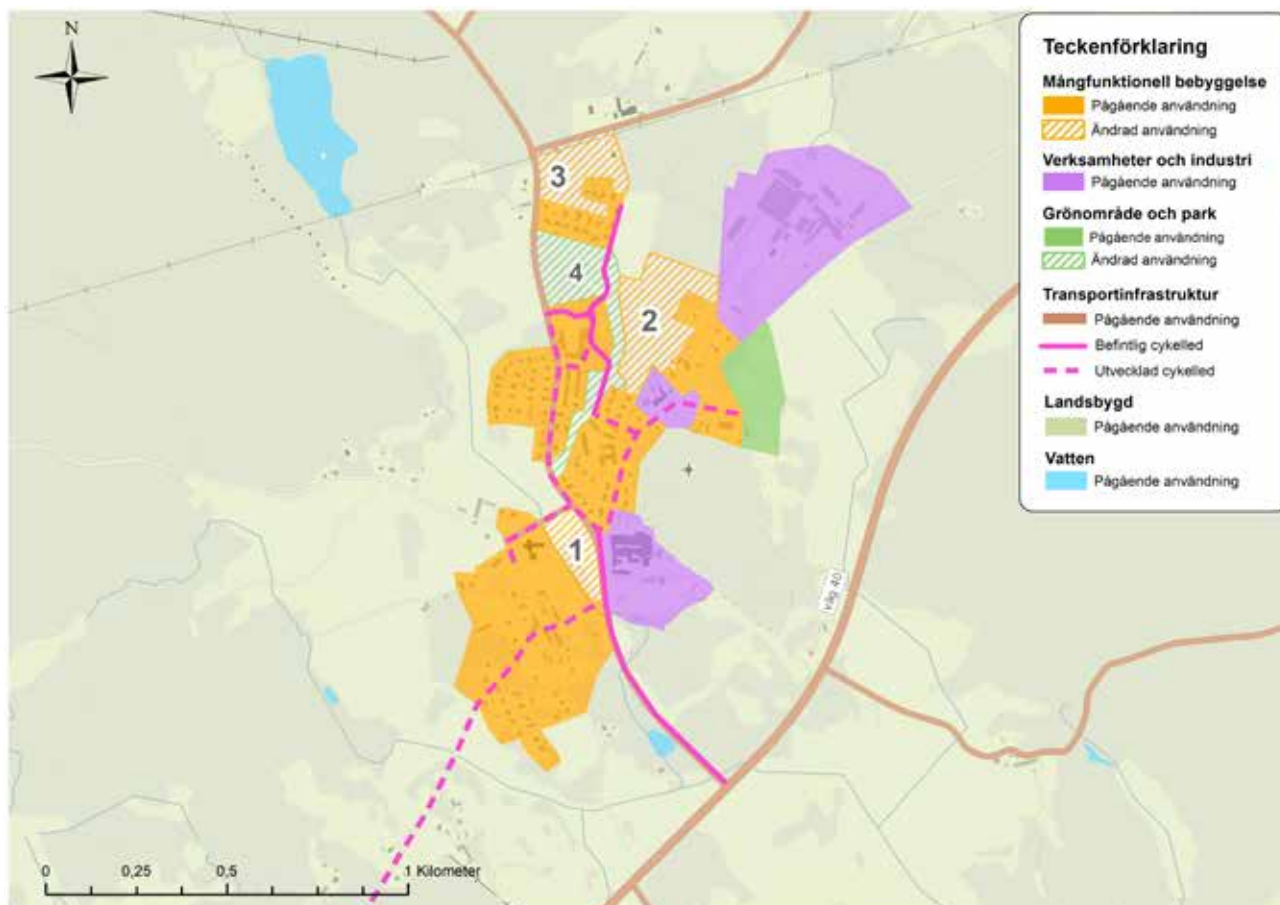
Gällande bebyggelseutvecklingen i Frödinge finns ett antal planlagda lediga tomter för friliggande enplanshus. Totalt pekas utvecklingsområden ut som kan rymma cirka 85 nya bostäder. Det är önskvärt att förtäta inom samhället, detta för att skapa en samlad bebyggelse med närhet till servicepunkter och kollektivtrafik. Samtidigt krävs en balanserad förtätning för att inte bygga bort de värdefulla gröna värden. Frödinge saknar ett tydligt centrum och offentliga mötesplatser. En utveckling av en central torgyta, parker och lekplatser kan således gynna såväl befintlig som nybebyggelse.

Kommunikationerna i Frödinge består bland annat av riksväg 40 som går strax söder om orten. Inom Frödinge finns korta avstånd till kollektivtrafiken, samtidigt är turtätheten bristfällig och behöver därmed förbättras. För att verka för hållbart resande behöver även gång- och cykelvägnätet utvecklas till och från de busshållplatser utmed riksväg 40 där det finns en god turtäthet. Hållplatserna utmed riksväg 40 bör göras attraktivare och tryggare. Gång- och cykelvägnätet är bristfälligt inom samhället och bör utvecklas, detta framför allt längs Skolgatan som utgör huvudleden mellan samhällets service och bostäder. Utveckling av det primära cykelnätet inom Frödinge berör främst sammanlänkande åtgärder som skapar gena stråk mellan olika målpunkter.

Grönstrukturen i Frödingebygden består av ett böljande landskap, med karaktär av småbrukarlandskap. Inom socknen finns en större mängd småsjöar insprängda i den i övrigt dominerande skogsmarken. De närmaste sjöarna är Togöl och Högebrogölen strax nordväst om tätorten. Rekreativ område med elljusspår finns centralt i samhället. Grönstrukturen i tätorten kan utvecklas ytterligare genom att skapa mer planerad grönska i form av parkområde som kan bidra till rekreativa värden och mötesplatser.

Övergripande ställningstaganden för orten

- Prioritera utbyggnad av planlagda lediga villatomter inom Frödinge. Vid behov bör detaljplanerna göras om för att bättre anpassas till dagens förutsättningar.
- Utveckling av bostäder som medverkar till förtätning med närhet till servicefunktioner och/eller som stärker Frödinges centrum prioriteras. Bredda utbudet av ägandeformer och bostadsstorlekar.
- Vid exploatering av grönområden ska gröna länkar sparas för att främja spridningskorridorer samt skapandet av rekreativstråk.
- Säkerställ det gröna stråket genom orten för rekreation och vattenavrinning.
- Utveckla det sammanhängande gång- och cykelvägnätet för Frödinges viktigaste länkar och kollektivtrafikheter, exempelvis genom separat gång- och cykelväg, belysning eller andra cykelvänliga åtgärder. Detta för att förbättra trafiksäkerheten och för att skapa ett tryggt och sammanhängande gång- och cykelvägnät. Särskilt kopplingen till riksväg 40 och befintliga hållplatser för kollektivtrafik är viktiga att stärka kopplingarna till, inklusive god belysning och trygghet till/från och kring hållplatserna

Karta som visar mark-och vattenanvändning i Frödinge.

Utvecklingsområde 1

Antal bostäder: 20

Förutsättningar

Utvecklingsområdet ligger centralt i Frödinge väster om Skolgatan, vilken är den genomgående lokalgatan i orten. Området utgörs främst av jordbruksmark. Utvecklingsområdet ligger inom 500 meter från befintliga busshållplatser, livsmedelsaffär, skola och förskola. Markägo-förhållandet för det utpekade området är privat. Området ligger i anslutning till allmänt vatten och avlopp. Inga kända markföreningar finns här. Området ligger inom riksintresse för totalförsvaret, väderradar. Likaså ingår området i Länsstyrelsens nya material för grön infrastruktur.

Utveckling

Då området ligger centralt i orten skapas även en möjlighet att utveckla en sammanhållen bebyggelse. Att området anses lämpligt för bebyggelse då det utgörs av jordbruksmark beror på dess strategiska läge centralt i orten och möjlighet att bättre binda samman orten. Exploatering av jordbruksmark inte kan undvikas om orten ska kunna bindas samman. Området möjliggör även en samlad utveckling genom förtätning intill befintlig bebyggelse snarare än att ny mark utanför Frödinge ianspråkta. En utveckling av området medför också att övergången från landsbygd till samhälle blir mer framträdande.

Området föreslås utvecklas med en tätare bebyggelse, framför allt med flerbostadshus eller radhus. Bebyggelsen ska ta hänsyn till landskapsbilden där kyrkan dominerar och höjd på tillkommande bebyggelse samt siktlinjer är därför viktiga att beakta i samband med framtida planläggning.

Utvecklingsområde 2

Antal bostäder: 40

Förutsättningar

Området ligger öster om Frödinge skola centralt i orten. Utvecklingsområdet ligger inom 500–1000 meter från befintliga busshållplatser och på samma avstånd nås vardags-service som livsmedelsaffär. Både skola och förskola finns inom gång- och cykelavstånd

från området. På platsen finns idag inga befintliga gång- och cykelvägar. Markägandet är delvis kommunalt (västra delen) och delvis privat (östra delen). Området ligger i anslutning till verksamhetsområdet för allmänt vatten och avlopp. Inga kända markföreningar finns i området. Området ligger inom riksintresse för totalförsvaret (väderradar). Hela Frödinge ingår i Länsstyrelsens utvecklade område för naturvårdsplan med höga naturvärden.

Utveckling

Området har ett strategiskt läge som möjliggör ett sammanlänkande av ortens östra och västra delar. Det lämpar sig för utveckling i en blandad bebyggelse för primärt bostäder i olika former. I samband med planläggning behöver områdets naturvärden studeras djupare och befintlig grönstruktur bör ses som en tillgång och inkluderas vid framtida planläggning för att skapa naturnära bostäder.

Utvecklingsområde 3

Antal bostäder: 25

Förutsättningar

Området omfattas av två detaljplaner, den ena från slutet av 70-talet och den andra i slutet av 00-talet. Området har ännu inte byggts ut i enlighet med gällande detaljplaner. I gällande planer möjliggörs omkring 25 nya bostäder i form av friliggande småhus, detta förutsatt att de bostadsfastigheter som styckas av är omkring 1 000 kvadratmeter. Längs norra gränsen av området, i anslutning till befintlig bebyggelse finns en elledning. Inga kända markföreningar finns i området.

Utveckling

Detaljplanerna är något föråldrade och infrastruktur behöver byggas ut för att möjliggöra exploateringen. Vid en utveckling av området bör detaljplanerna ses över och vid behov ändras eller ersättas för att bättre möta dagens efterfrågan på bostadsmarknaden. Exempelvis kan byggrätten vara aktuell att se över för att öka attraktiviteten för fastigheterna och därmed chansen för framtida markförsäljning och exploatering av området. Den elledning som går längs med områdets norra del behöver beaktas vid utveckling av området och kan med fördel markförläggas.

Utvecklingsområde 4

Förutsättningar

Området består till största del av skogsmark men även gräsmark och har en viktig funktion för vattenavrinningen samt som spridningskorridor. Området ingår delvis i ett av Länsstyrelsens utpekade områden för grön infrastruktur, viktigt för det större sammanhängande nätverket av grönstruktur. Delar av området riskerar att översvämma vid ett skyfall. Inga kända markföroreningar finns i området.

4.7 Tuna

Två mil sydost om Vimmerby ligger tätorten Tuna, som präglas av den vackra småländska naturen som omger tätorten. Tuna är en gammal ort med lång historia. I Tuna bor idag 240 invånare (december 2020), vilket motsvarar cirka 1,5 procent av kommunens invånare. Det finns även dokumenterat i äldre skrifter att Tuna var en centralort i denna del av Kalmar län, detta då tätorten tidigt var bebodd av flertalet människor. Här hålls idag kulturarrangemang och underhållning under somrarna. Tuna ingår i Marströmmens avrinningsområde för dagvatten.

Framtida utveckling

Den övergripande inriktningen för utvecklingen i Tuna bör vara att satsa på att utveckla kollektivtrafikförbindelserna till och från tätorten då de idag anses bristfälliga. Det finns idag hållplatser med bra lokalisering i förhållande till de boende i tätorten men där hållplatserna inte trafikeras så pass ofta att busslinjerna kan anses vara attraktiva som kommunikationsmedel. Gång- och cykelvägar finns genom Tuna men kan på sikt behöva utvecklas och förlängas såväl mot Tunasjön som mot Fjälster. Detta för att skapa säkra och attraktiva stråk för oskyddade trafikanter längs de trafikerade vägarna. I Tuna bör även utbudet av mötesplatser utvecklas för att på så vis skapa ett attraktivare centrum i tätorten.

Bebyggelsen i Tuna består framför allt av villabebyggelse. Utbyggnadsmöjligheterna föreslås framför allt i anslutning till befintliga bostadsområden för att på så vis hindra en

Utveckling

Området genom orten bör utvecklas som ett grönblixt stråk där naturvärden stärks. Stråkets huvudsakliga syfte är dock att kunna hantera potentiella skyfall och agera som översvämningssyta.

Det större markområdet bestående av skogsmark kan utvecklas som en naturpark med stärkta rekreationella värden. Områdets närhet till grund- och förskola gör också att dess pedagogiska värden med fördel kan stärkas vid en utveckling.

allt för spridd utveckling av tätorten. Då skapas även en mer samlad bebyggelse i anslutning till ortens centrum och serviceutbud.

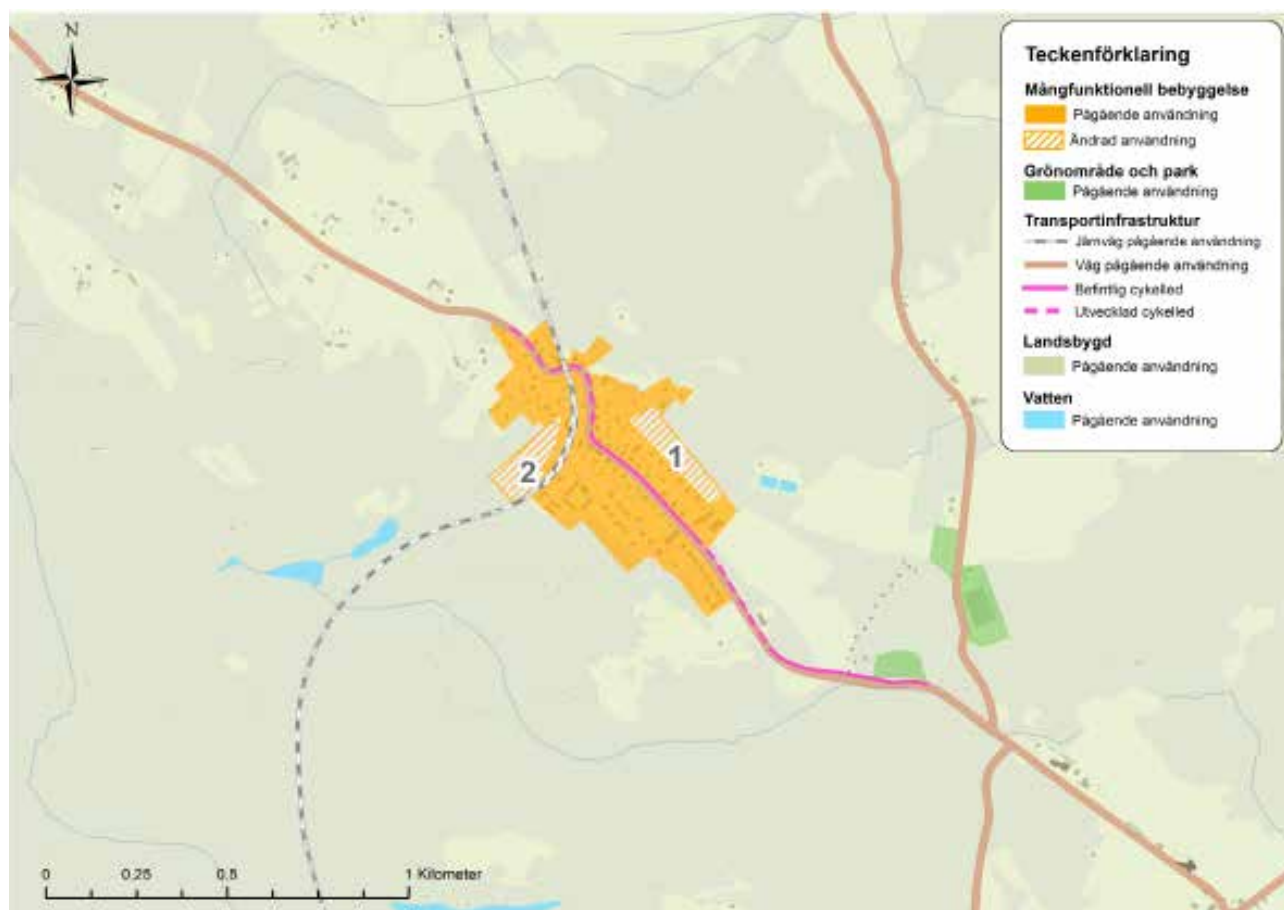
Totalt pekas utvecklingsområden ut som kan rymma cirka 30 nya bostäder. Bostadsutvecklingen i Tuna bör ta hänsyn till den omkringliggande naturen och de värden som denna skapar då närheten till naturen är en värdefull del av tätorten och dess karaktär.

Kommunikationerna i Tuna består framför allt av ett utbyggt gång- och cykelvägnät på den sträckan av Oskarshamnsvägen som löper genom orten. I övrigt kan det sammanhängande gång- och cykelvägnätet utvecklas ytterligare. Även trafiksäkerheten behöver värnas här, exempelvis med belysning, säkra övergångsställen och bra sikt. Bussförbindelserna till och från orten är bristfälliga och satsningar för en högre turtäthet behövs. Detta för att skapa attraktiva bussförbindelser som på ett effektivt sätt konkurrerar med bilen.

Grönstrukturen i Tuna utgör en central del av ortens karaktär. Samtliga utvecklingsområden ligger inom 300 meters avstånd från ett grönområde. Vidare finns det i Tuna ett flertal badmöjligheter, exempelvis i Gränssjön som ligger norr om Tuna tätort vars badplats kan utvecklas ytterligare. Vid utveckling av orten bör dessa gröna värden tas hänsyn till, detta inte minst då närheten till natur och rekreation även bidrar till ett attraktivt boendeklimat.

Övergripande ställningstaganden för orten

- Verka för en utvecklad kollektivtrafik
- Utveckling av bostäder som medverkar till förtätning med närhet till servicefunktioner och/eller som stärker Tunas centrum prioriteras.
- Bredda utbudet av ägandeformer och bostadsstorlekar.
- Ta hänsyn till och nyttja närliggande naturvärden vid utveckling av tätorten
- Verka för ett mer attraktivt centrum
- Utveckla centrala delarna av Tuna avseende trafiksäkerhet, belysning och andra trygghetsskapande åtgärder.
- Utveckla det sammanhängande gång- och cykelvägnätet för Tunas viktigaste länkar och kollektivtrafiknoder, exempelvis genom separat gång- och cykelväg, belysning eller andra cykelfrämjande åtgärder. Detta för att skapa ett tryggt och sammanhängande gång- och cykelvägnät.
- Prioritera utveckling genom förlängning av gång- och cykelstråket mot Tunasjön, Tuna gård och Tuna kyrka. Här är det av betydande vikt att hänsyn tas till de höga natur-, kultur- och historiska värden som finns på platsen. I längden bör även gång- och cykelvägnätet mot Fjälster prioriteras.

Karta som visar mark-och vattenanvändning i Tuna.

Utvecklingsområde 1

Antal bostäder: 10

Förutsättningar

Området ligger i anslutning till Dalsgatan längs gatans nordöstra sida. Lokaliseringen får ett strategiskt läge intill Dalsgatan då det ger en möjlighet att koppla på området till befintlig infrastruktur. Området ligger inom gångavstånd till vardagsservice och centrum, samt inom 500–1000 meter från förskola och skola. I anslutning till området finns bra tillgång till gång- och cykelvägnät som går genom Tuna. Busshållplats finns inom gångavstånd, turtätheten är dock låg med avgångar mindre än en gång i timmen.

Markägandet på platsen är privat och antalet bostäder inom området bör anpassas till, och hänsyn bör tas till, de befintliga värdena som finns på platsen. Området ligger i anslutning till verksamhetsområdet för allmänt vatten och avlopp. Inga kända markföroreningar finns i området.

Inom området finns inga riksintressen eller andra bevarandevärden utpekade men indikationer finns att marken är väldigt blöt.

Utveckling

Området bör utvecklas med villor och/eller marklägenheter för att på så vis följa befintlig bebyggelsestruktur, samt för att generera ett blandat bostadsbestånd i Tuna. En utveckling

av området ramar in befintlig gatustruktur och skapar ett tydligare gaturum. I samband med planläggning behöver det tas fram fördjupat underlag avseende markfuktigheten i området för att säkerställa att byggnation är lämplig.

Utvecklingsområde 2

Antal bostäder: 20

Förutsättningar

Det utpekade området ligger väster om det smalspår som går genom Tuna. Även detta område ligger inom gångavstånd till vardagsservice och centrum samt inom 500–1000 meter från förskola och skola. I anslutning till området finns även bra tillgång till gång- och cykelvägnät. Busshållplats finns inom gångavstånd, turtätheten är dock låg med avgångar mindre än en gång i timmen.

Markägandet på platsen är privat och antalet bostäder inom området bör anpassas till, och hänsyn bör tas till, de befintliga värdena som finns på platsen. Området ligger i anslutning till allmänt vatten och avlopp. Inga kända markföroreningar finns i området. Inom området finns inga riksintressen eller andra bevarandevärden utpekade.

Utveckling

Området bör utvecklas med villor och/eller marklägenheter för att på så vis följa befintlig bebyggelsestruktur, samt för att generera ett blandat bostadsbestånd i Tuna.

4.8 Mindre orter

De mindre orterna i kommunen är Rumskulla, Djursdala, Pelarne och Locknevi. Totalt sett bor det 1162 invånare (december 2020) i de mindre orterna, vilket motsvarar cirka 7,4 procent av kommunens invånare.

Rumskulla

Rumskulla är en ort med historia långt bak i tiden. Den första kyrkan i Rumskulla byggdes år 1185, vilken ersattes när den nuvarande stenkyrkan byggdes år 1836. Inte långt härifrån ligger Katthult, vilken är plats för Astrid Lindgrens sagor om Emil i Lönneberga. Katthult är en av ortens största turistattraktioner. I Rumskullabygden finns även sevärdheter som Norra Kvills Nationalpark och Kvilleken.

Djursdala

Djursdala är en ort med historia som sträcker sig ända från medeltiden och vid denna tid utgjordes orten av en dubbel radby. Idag präglas orten av en småländsk företagsanda och ett rikt föreningsliv, där man tillsammans arbetar för en levande landsbygd.

Pelarne

Pelarne är likt flertalet orter i Vimmerby en

plats med lång historia och här finns bland annat en medeltida träkyrka från 1200-talet. Pelarne kyrka är en av landets äldsta och är även en av få bevarade i sitt slag. Ett par kilometer utanför Pelarne ligger Sevedstorp, vilket är känt från Astrid Lindgrens sagor om barnen i Bullerbyn. Pelarne utgörs framför allt av en utpräglad jordbruksbygd med ett flertal äldre bebyggelser.

Locknevi

Locknevi omnämns som egen församling 1348, men redan omkring år 1200 fanns en kyrka i orten. Idag finns en hembygdsförening i Locknevi som innehar över 800 föremål som de vårdar och visar upp, vilka framför allt speglar bondejordbruket som en gång i tiden fanns i orten.

Framtida utveckling

Orterna är små och endast Rumskulla har en mer sammanhållen bebyggelse och tydlig ortstruktur. Samtliga orter har ett stort omland och en stark identitet. Samtliga orter inryms inom markanvändning landsbygd och därmed gäller riktlinjer för bebyggelse på landsbygd som återfinns under kapitlet Mark- och vattenanvändning. Samtidigt utgör orterna noder i

landsbygderna och har funktioner och ett civilsamhälle som skapar tillhörighet och identitet. Denna funktion är viktig att fortsätta stärka.

Föreslagna åtgärder är främst åtgärder som har fokus på samhörighet, social hållbarhet och identitet. Rumskulla och Djursdala har relativt lite planlagd mark. Rumskulla och Pelarne ligger inom cykelavstånd till riksväg 40 där det finns kollektivtrafik. Samtidigt saknas ett utbyggt gång- och cykelvägnät vilket begränsar möjligheten att cykla. Genom att bygga ut cykelvägnätet och göra hållplatser och områdena kring hållplatserna attraktiva och trygga ökar förutsättningar för ökat resande. Hållplatsområdena skulle även kunna utvecklas med samåkningsparkeringar för att uppmuntra

till att ställa bilen och ta bussen. Likaså kan det i Djursdala och Locknevi särskilt uppmuntras och stödjas initiativ för exempelvis samåkning eller andra lösningar för att möjliggöra för hållbara resor. Servicen varierar i de mindre orterna. Både Rumskulla och Djursdala har skola F-6 och förskola.

I de mindre orterna föreslås inga specifika utvecklingsområden. Dock är översiktsplanens ambition att 140 nya bostäder byggs i de mindre orterna på landsbygden, vilket motsvarar cirka 10 procent av alla nya föreslagna bostäder i kommunen. Kommunen är därmed positiv till vidare utveckling och vill framåt stödja och uppmuntra initiativ och förslag som medverkar till ökad attraktivitet och utveckling av orterna.

Övergripande ställningstaganden för de mindre orterna

- Orternas småskalighet och unika värden ska tas tillvara vid utveckling av orterna.
- Prioritera utbyggnad av planlagda områden och lediga villatomter inom de mindre orterna. Vid behov bör detaljplanerna göras om för att bättre anpassas till dagens förutsättningar. Bredda utbudet av ägandeformer och bostadsstorlekar.
- Utveckling som medverkar till förtätning med närhet till servicefunktioner och/eller som stärker ortens centrum uppmuntras och stöds.
- Utveckla de viktiga stråken genom orterna och komplettera med gång- och cykelvägar där det bidrar till ökade möjligheter att gå och cykla – särskilt för barn som kan ta sig till och från skola eller fritidsaktiviteter. Samutveckla gång- och cykelvägnätet med stråk där cykelturism kan möjliggöras.
- Skapa trygga, belysta och trafiksäkra gång- och cykelvägar till de större kollektivtrafikstråken där det är möjligt.
- Anläggningar som gynnar turism och friluftsliv, areella näringar och annan landsbygdsutveckling bör prioriteras.
- Ny bebyggelse ska placeras med hänsyn till platsens identitet och landskapsbild samt bidra till kvalitet och attraktivitet. Ny bebyggelse ska även anpassas till natur- och kulturvärden samt till lokala byggnadstraditioner. I områden med höga natur- och kulturvärden ställs högre krav på lokalisering och utformning.
- Natur- och kulturvärden fortsätter synliggöras och utgöra viktiga underlag i bedömning om ny bebyggelse och anläggningar.
- Uppmuntra bebyggelse som anpassas till lokal byggnadstradition, samt som anpassas till landskapsbild och natur- och kulturvärden.
- Uppmuntra åtgärder för hållbart resande, exempelvis samåkningsparkeringar, digitala lösningar för samåkning/resande och liknande.
- Orterna föreslås studeras djupare i form av ortsanalys för att i gemenskap med invånarna lokalisera och planera var de bästa lägena är och ungefärligt innehåll i områdena avseende behov av nya bostäder eller verksamheter. Genom att göra arbetet gemensamt ökar möjligheterna för ett genomförande.

4.9 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

I detta avsnitt presenteras de ställningstaganden och utpekanden som har gjorts för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inom Vimmerby kommun. Syftet med LIS-områden är att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen på landsbygden.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) innebär att områden som pekas ut kan ges dispens för en åtgärd inom strandskyddsområde enligt det särskilda skälet i miljöbalkens 7 kap 18 d §, om åtgärden innebär ett långsiktigt bidrag för utvecklingen av landsbygderna. Åtgärden ska till exempel bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller möjliggöra för butiker och offentlig service på landsbygderna. Redovisning av LIS-områden i översiktsplanen ska vara vägledande för tillämpning av det särskilda skälet i 18 d § som användas vid dispenser eller vid upphävande av strandskyddet vid detaljplanering.

För att kunna peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen har ett kommunen utgått från att följande kriterier behöver uppfyllas:

- Området ska inte ha särskild betydelse för friluftslivet eller påverka möjligheten att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden.
- Möjligheter att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet, på land och i vattnet, får inte äventyras.
- Området får endast omfatta en mindre del av en sjö.
- Utveckling i området ska bidra till att upprätthålla och stärka en eller flera servicetyper på landsbygden så som skola, dagligvaruhandel, kollektivtrafik eller annan infrastruktur samt attrahera till permanentboende i området.
- Området bör kunna tillföra minst tio bostäder eller vara lämpligt för verksamheter som kan dra fördel av ett strandnära läge samt skapar nya arbetstillfällen eller utvecklar besöksnäringen.
- Områdena ska vara helt eller delvis redan i anspråkstagna.

- Området ska vara inom eller ha god potential till att ingå i ett verksamhetsområde för vatten och avlopp.
- Området ska ha goda förbindelser till närliggande kommunikationseffektiva stråk.

4.9.1 Övergripande ställningstaganden

I den fortsatta utvecklingen av Vimmerby kommun är landsbygdsutveckling i strandnära lägen en viktig aspekt. LIS-områden ska främst bidra till ett ökat permanentboende på landsbygden som kan stärka närliggande tätorters serviceutbud. I tätorterna finns idag ett större utbud av service samtidigt som det finns goda förbindelser till andra orter i kommunen och länet med utbyggd infrastruktur och kollektivtrafik. Möjligheten att bibehålla serviceutbudet och kollektivtrafikförbindelserna långsiktigt i dessa orter bedöms öka vid en utveckling av LIS-områden.

Vimmerby kommun präglas av mycket skog, sjöar och vattendrag som har betydelse både för boende, turism, rekreation och friluftsliv. Kommunen har därmed möjlighet att vidareutveckla ett attraktivt och sjönära boende med möjligheter att bibehålla passage närmast stranden och utan att strandskyddets syfte behöver riskeras. Kommunen vill fortsätta ha en generös inställning till byggnation på landsbygden för att bidra till en levande landsbygd och ser positivt på att möjliggöra för ytterligare bebyggelse vid kommunens sjöar.

Ställningstaganden

- Det ska säkerställas att en eventuell exploatering inte påverkar recipientens vattenstatus negativt. Vatten- och avloppslösningar ska ses i ett större perspektiv och ordnas på ett säkert och hållbart sätt.
- LIS-områden ska vid behov prövas med detaljplan och för enstaka bebyggelse genomgå dispensprövning och bygglov, för att vidare säkerställa områdets lämplighet.

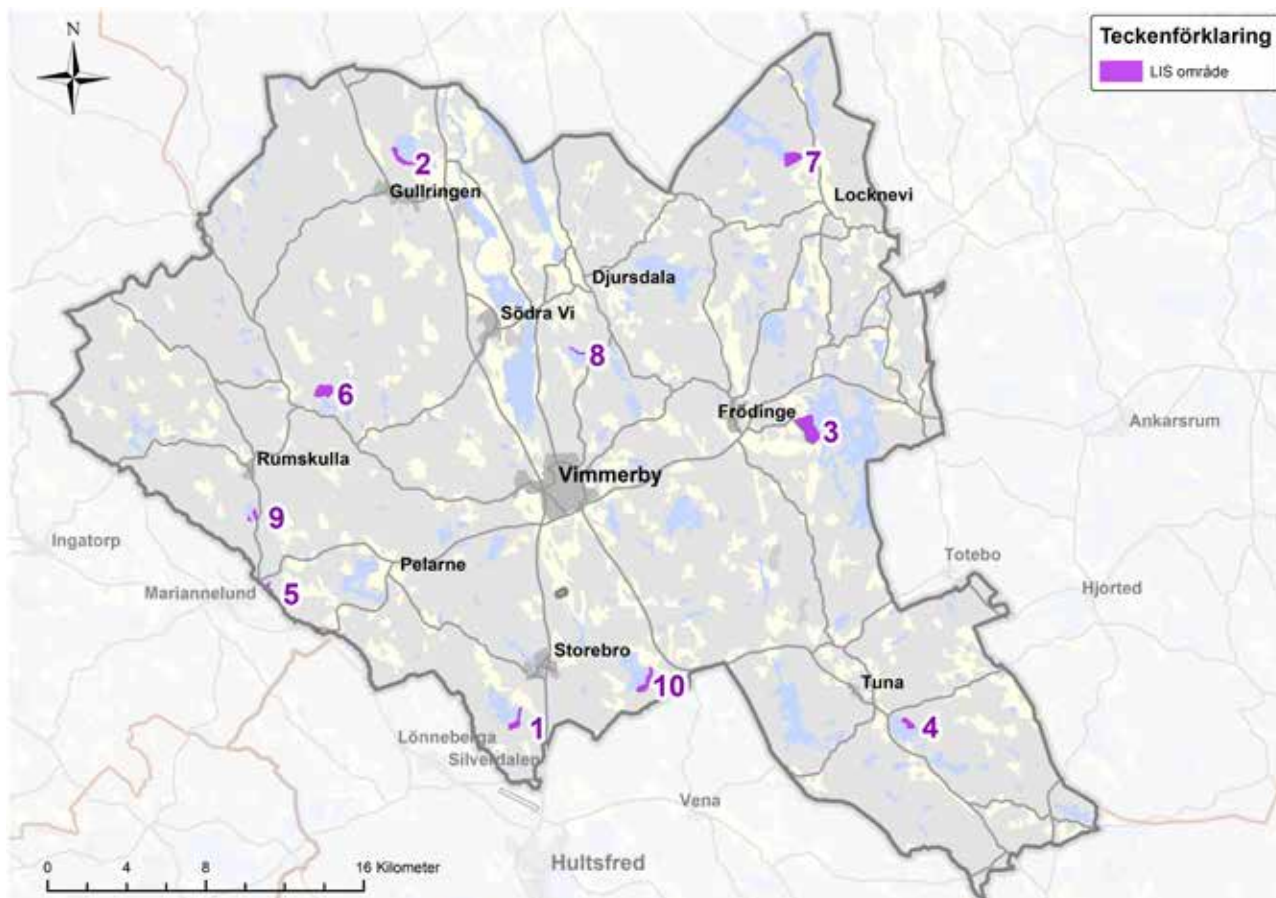
- Kommunen ska verka för att LIS-områden kan bidra till utveckling och bättre tillgänglighet av naturmiljöer och kulturhistoriska miljöer.
- En fri passage för att allmänheten ska kunna passera samt för att främja djur- och växtliv. Passagen bör utgöras av ett område om 50 meter från strandlinjen. Avståndet kan variera och ska anpassas efter landskapets karaktär, förutsättningar och befintlig bebyggelse. Undantag från kravet kan prövas i fall där passagen inte är fysiskt möjlig att säkerställa, exempelvis med hänsyn till byggnadernas eller anläggningarnas funktion.
- Det är viktigt att allmänheten har fortsatt god tillgång till strandområden samt att djur- och växtlivet både på land och i vatten har fortsatt goda livsvillkor.
- Vid utveckling i LIS-områden ska naturvärden beaktas och vid behov utredas. Där det är möjligt ska naturvärden stärkas och växt- och djurliv ska inte påverkas på ett betydande negativt sätt till följd av utvecklingen.
- En förutsättning för att LIS-områden ska planeras är att kommunen avsätter de ekonomiska medel som krävs för utbyggnad av VA-nätet i de fall där kommunen ska bekosta utbyggnaden

4.9.2 Utpekade LIS-områden

I detta avsnitt redovisas 10 LIS-områden för utveckling av bostäder eller verksamheter där kommunen bedömer att det särskilda skälet för landsbygdsutveckling kan användas vid prövning av dispenser eller upphävande av strandskyddet i detaljplan. Områdena uppfyller de av kommunen satta kriterierna för LIS och bedöms kunna stimulera utvecklingen i hela kommunen generellt och den lokala platsen specifikt. De utpekade områdena bedöms också ha god potential att attrahera permanentboende på platsen. Områdena bedöms därmed i olika grad bidra till att upprätthålla och stärka befintlig service på landsbygder och i närliggande tätorter.

Vid utpekandet har hänsyn tagits till de värdekärnor som beskrivs, exempelvis riksintressen samt övriga kända värden. Ytterligare utredningar kommer att behövas som underlag för bedömning av fortsatt utveckling inom samtliga utpekade områden. Det finns i de utpekade områdena motstående intressen och restriktioner. Inga av de utpekade områdena innehåller kända föroreningar.

Karta över de tio utpekade områdena för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

LIS-områdena som pekas ut är:

1. Gissen (Storebro)
2. Ören (Gullringen)
3. Yxern (Frödinge)
4. Tunasjön (Tuna)
5. Åsjön (Pelarne)
6. Vimmern (Rumskulla)
7. Anen (Locknevi)
8. Snesaren (Djursdala)
9. Holmsjön (Rumskulla)
10. Solnen (Vimmerby)

Utpekade LIS-områden kan gynna en utveckling som innebär ianspråktagande av värdefull mark, ett ökat resande och annat som står i konflikt med de allmänna miljömålen strävan mot ett hållbart samhälle. Men de kan även innebära ett förbättrat underlag för lokala servicefunktioner samt fler som väljer att bo kvar. Etablering med anknytning till turism och friluftsliv innebär arbetstillfällen, lockar besökare och gynnar det lokala näringslivet i sin helhet. Tillgängligheten till attraktiva naturområden

kan öka, och fler människor får möjlighet att vistas i skog, mark och vid vatten inom rimligt avstånd från hemorten i stället för att behöva söka rekreation på längre avstånd.

Vissa av de utpekade områdena har sedan tidigare bebyggts i viss omfattning, och bör kunna utvecklas eller kompletteras utan att det leder till betydande påverkan på växt- och djurlivet vid stränderna. Kommunen har för avsikt att fortsatt värna allmänhetens tillgänglighet till stränderna och strandskyddets syften i enlighet med miljöbalken. I varje enskilt fall behöver strandskyddsdispens sökas och prövas, utpekandet av LIS-området innebär inte att strandskyddet upphävs.

De flesta områdena som är utpekade har inga kända fornlämningar, men risken är ändå stor att man träffar på fornlämning eftersom lägen vid sjön historiskt har nyttjats av människor i alla tider. Inför bygglovsprövning och detaljplaneläggning kan det därför krävas arkeologiska utredningar.

1. Gissen

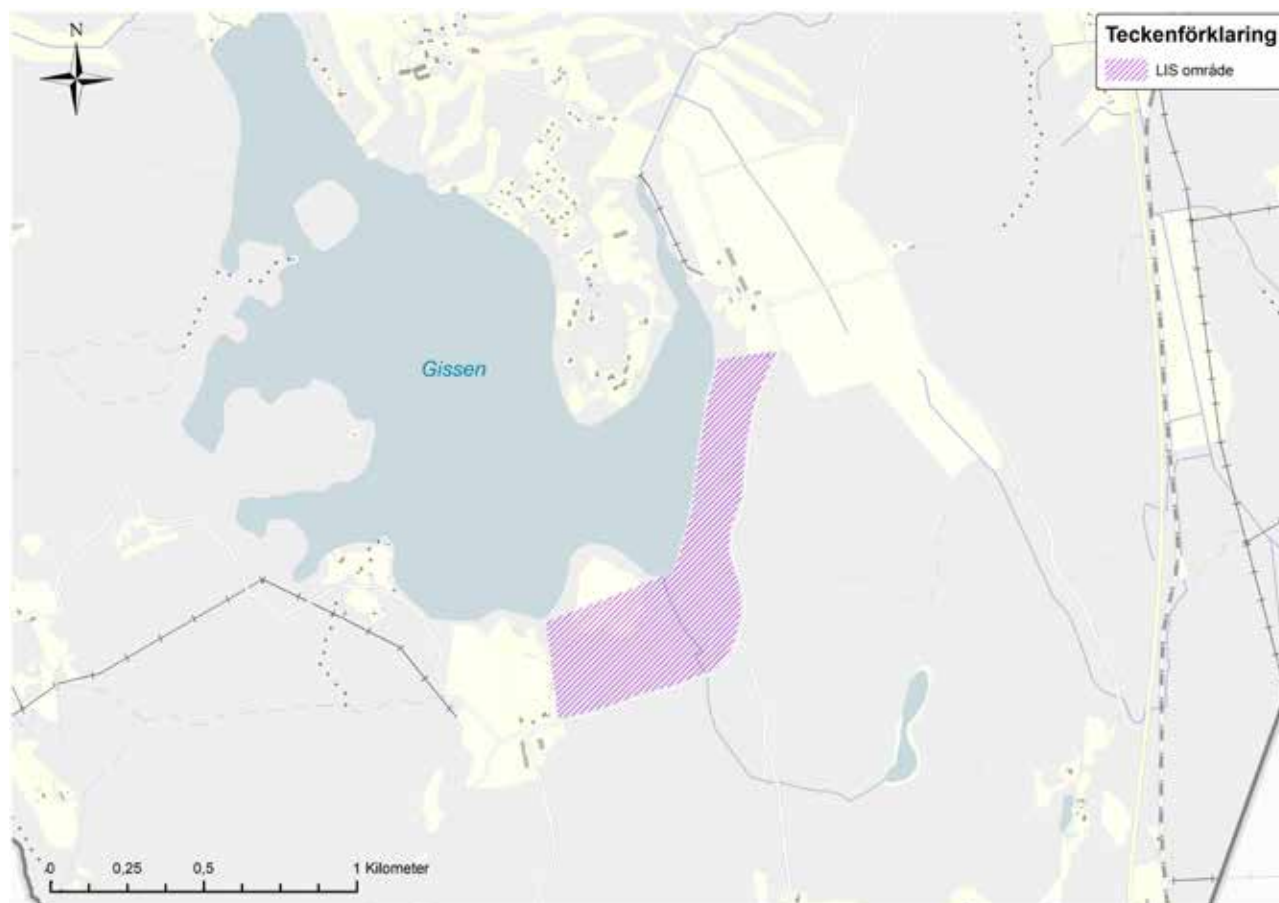
Motivering

Området ger möjlighet till kompletterande bostadsområde i anslutning till bebyggelsen i väst och kan bidra till ett förbättrat underlag för service i Storebro. Storebro är en av de tätorter som är en viktig för landsbygdsutvecklingen. Vid utveckling av området är det fördelaktigt att kunna utnyttja befintlig infrastruktur så långt som möjligt vilket ökar den ekonomiska genomförbarheten.

Påverkan på landskapsbilden bedöms inte vara påtaglig och bebyggelseutformningen ska ske med stor hänsyn till terräng och vegetation. Vid utveckling ska översvämningsskarteringar beaktas och vid behov så kan det krävas att delar av området kan behöva översvämningssäkras för att exploatering ska vara möjlig.

Vissa naturtyper har särskilt höga värden för strandskyddets syften på grund av att de är ovanliga eller har stor betydelse för den biologiska mångfalden. Uddar som till huvuddelen är obebbyggda är ett sådant exempel. Därför bör Kalvudden undantas från framtida exploatering. Områden längs med sjöns norra del har varit utpekade i tidigare tillägg till översiktsplan (2013), vilka har förefallit attraktiva för byggnation. Det utpekade LIS-området tillskapar möjligheter för vidare landsbygdsutveckling runt sjön, samutnyttjande av befintlig infrastruktur, samtidigt som det stärker serviceunderlaget. Kommunikationerna är goda och rekreativa värden skulle kunna gynnas i och med större befolkningsunderlag.

Karta över LIS-område vid sjön Gissen.

2. Ören

Motivering

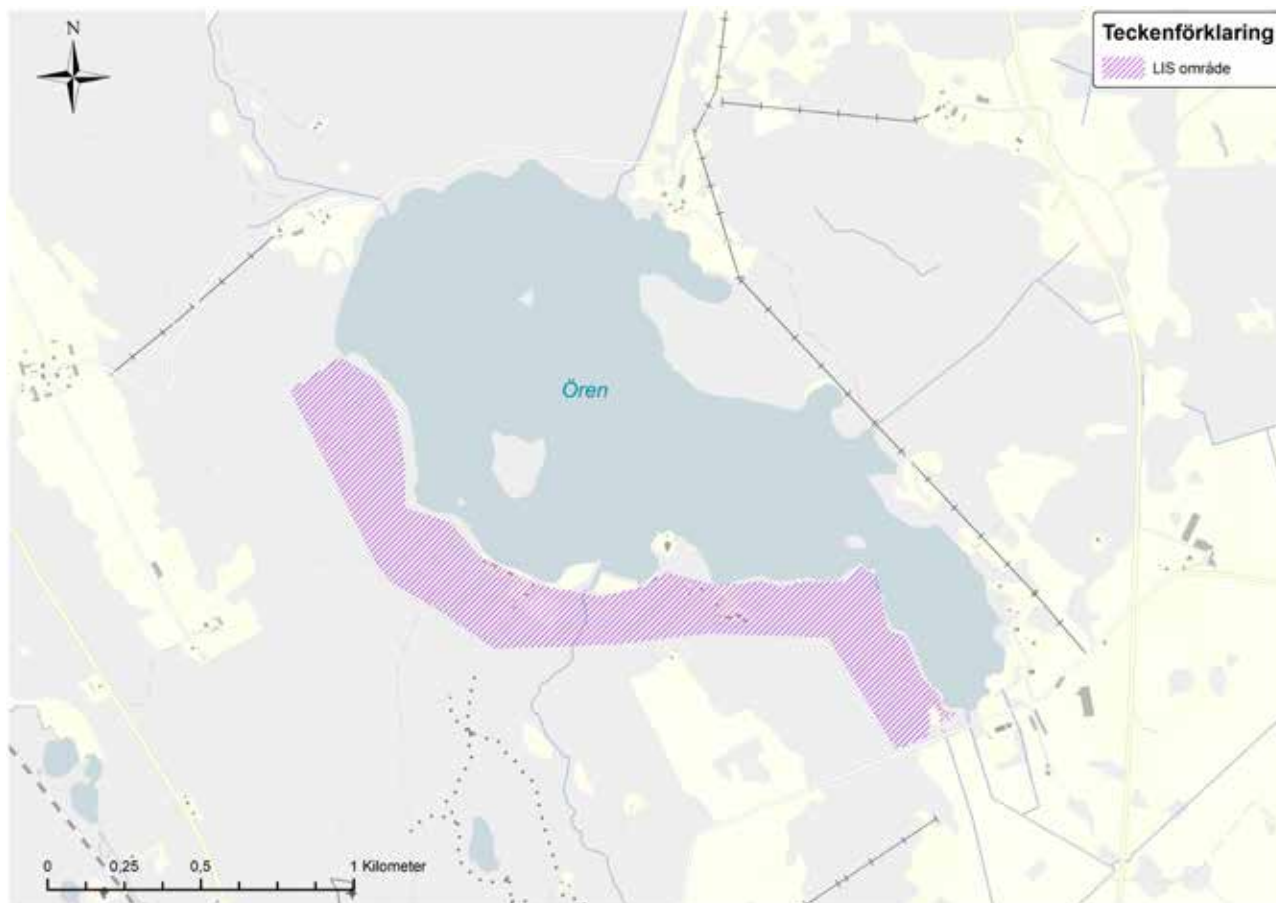
Området ger möjlighet till kompletterande bostadsområde i anslutning till befintlig bebyggelse och kan bidra till ett förbättrat underlag för service i Gullringen. Gullringen är en av de tätorter som är viktig för landsbygdsutvecklingen. Vid utveckling av området är det fördelaktigt att kunna utnyttja befintlig infrastruktur så långt som möjligt vilket ökar den ekonomiska genomförbarheten.

Det är viktigt att hänsyn tas till förutsättningarna på platsen. Exploatering bör ske med hänsyn till värdet i riksintresset för kulturmiljövård och med ambition att försöka stärka det, samt att de närliggande riksintressena för naturvård och Natura 2000 ges plats att utvecklas

och bevaras. Riksintresse för totalförsvaret bedöms inte påverkas av utvecklingen. Sankmark och våtmark inom området bör också tas hänsyn till.

Påverkan på landskapsbilden bedöms inte vara påtaglig och området kan, tillsammans med kringliggande naturvärden, öka attraktiviteten för friluftslivet i hela området. Vid utveckling ska översvämningsskarteringar beaktas och vid behov så kan det krävas att delar av området kan behöva översvämningssäkras för att exploatering ska vara möjlig. Med anledning av den potentiella förutsättningen för skred ska detta också beaktas för att säkerställa att erforderlig hänsyn tas till detta.

Karta över LIS-område vid sjön Ören.

3. Yxern

Motivering

Området har, med sina närliggande goda kommunikationer, bra förutsättningar för att möjliggöra för bostadsutveckling i östra kommundelen och bidra till ökat serviceunderlag till Frödinge. Frödinge är en av de tätorter som är viktig för landsbygdsutvecklingen. Vid utveckling av området är det fördelaktigt att kunna utnyttja befintlig infrastruktur så långt som möjligt vilket ökar den ekonomiska genomförbarheten.

Det är viktigt att hänsyn tas till förutsättningarna på platsen. Exploatering bör ske med hänsyn till naturvärdena i området. Då ytan för LIS-området är stort finns det möjlighet att utveckla området utan att påverka dessa värden, samt att undvika de delar bestående av sank-/

sumpmark. Vid utveckling ska översvämningsskarteringar beaktas och vid behov så kan det krävas att delar av området kan behöva översvämningssäkras för att exploatering ska vara möjlig. Med anledning av den potentiella förutsättningen för skred ska detta också beaktas för att säkerställa att erforderlig hänsyn tas till detta. Kommande exploatering behöver föregås av utredningar och inventeringar.

Enligt tidigare översiktsplan fanns ett LIS-område utpekade längre söderut längs med Yxern, men bedömningen är att detta område inte hade lika bra förutsättningar för service och kommunikation, samt att naturvärdena hade riskerat att påverkas i större utsträckning.

Karta över LIS-område vid sjön Yxern.

4. Tunasjön

Motivering

Föreslagen exploatering bedöms tillföra värden i sydöstra kommundelen, bland annat när det gäller ökat serviceunderlag till tätorten Tuna samt för de rekreativa värdena och besöksnäringsperspektivet i området. Tuna är en av de tätorter som är en viktig för landsbygdsutvecklingen och besöksnäringen är en sådan typ av verksamhet för vilken det är en förutsättning eller avsevärd fördel att den ligger vid vattnet. Vid utveckling av området är det fördelaktigt att kunna utnyttja befintlig infrastruktur så långt som möjligt vilket ökar den ekonomiska genomförbarheten.

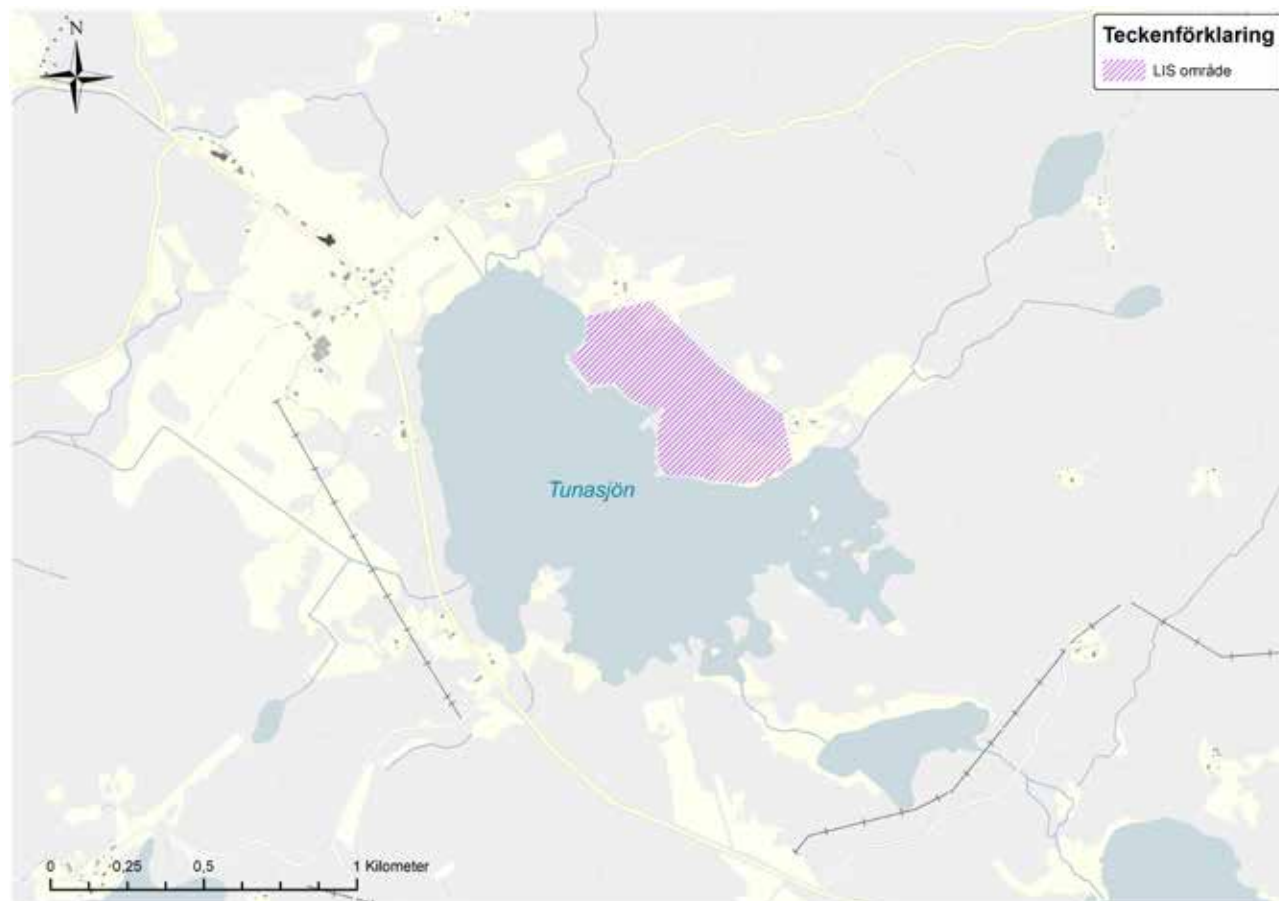
Det finns ett stort intresse, både från bygden i stort och från markägare specifikt, att skapa strandnära bostäder runt Tunasjön. Under den tidiga dialogen som hölls i samband med framtagande av översiktsplanen lämnades syn-

punkter om just detta. Dessutom finns det ett starkt lokalt engagemang för platsen i sig och hela Tuna tätort, exempelvis genom formerande av boendegrupper för framtida utveckling, där ett utpekande av LIS-område kan underlätta att skapa möjliga vägar framåt.

Med anledning av den potentiella förutsättningen för skred ska detta också beaktas för att säkerställa att erforderlig hänsyn tas till detta.

Naturvärdena i och kring sjön samt LIS-området är relativt odokumenterade och behöver utredas vidare och tas hänsyn till vid eventuell exploatering. De närliggande stora kulturvärdena bör även dessa beaktas vid exploatering av LIS-området så att de inte påverkas negativt, utan i stället kan stärka befintliga strukturer och platser.

Karta över LIS-område vid Tunasjön.

5. Åsjön

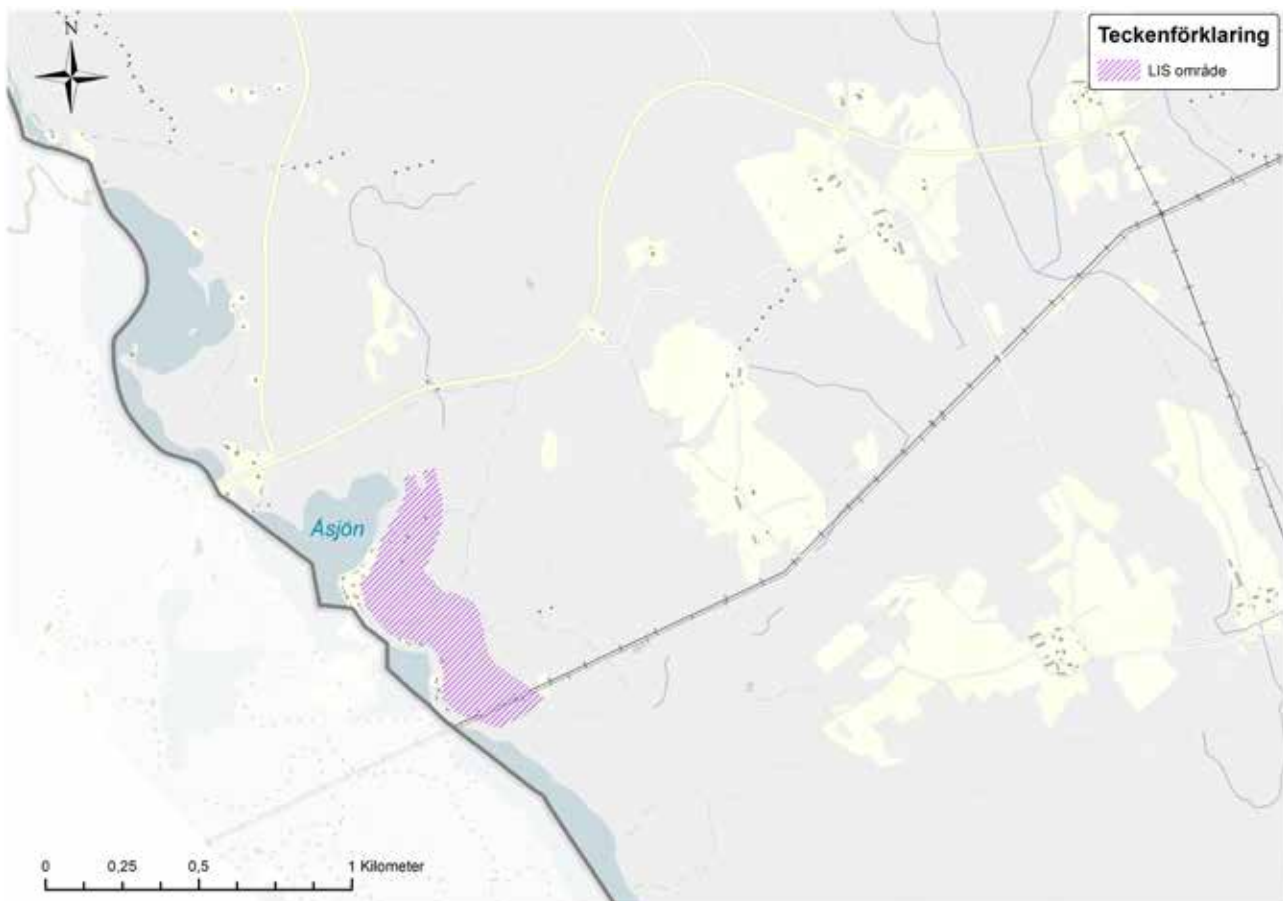
Motivering

Området bedöms ha goda förutsättningar att utvecklas, och därmed stärka de befintliga värdena för turism och friluftsliv i området. Områden för bostadsbebyggelse är utpekade i anslutning till Mariannelund i Eksjö kommun. Här finns idag utbud av service samtidigt som det finns goda förbindelser till andra orter i Vimmerby och Eksjö kommun samt länen med utbyggd infrastruktur och kollektivtrafik. Möjligheten att bibehålla och stärka serviceutbudet och kollektivtrafikförbindelserna långsiktigt i närliggande orter bedöms vara stor. Vid utveckling av området är det fördelaktigt att kunna utnyttja befintlig infrastruktur så långt som möjligt vilket ökar den ekonomiska genomförbarheten.

Det är viktigt att exploateringen tar hänsyn till de befintliga rekreativa värdena i området, där exempelvis Sevedeledens sträckningar bör beaktas. Skyddsavstånd bör även hållas till den kraftledning som löper i södra delen av området. Området ligger i anslutning till Natura 2000-

området Emåns vattensystem (delen Silverån) som även omfattas av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB. Med en varsam etablering där man tar stor hänsyn till de höga naturvärdena så bedöms området kunna utvecklas utan negativ påverkan. Med anledning av den potentiella förutsättningen för skred ska det säkerställas att erforderlig hänsyn tas till detta.

Området är sedan tidigare utpekade i LIS-plan för Vimmerby kommun, och behålls i samma skala. Dock är LIS-området i detta underlag justerat efter beräknat högsta flöde för Emån enligt Mynligheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) översvämningskartering. Det blir viktigt att samverka kring utbyggnad av LIS-områden i bägge kommundelarna, för att hitta synergier och undvika motsättningar. Möjligheterna till anslutning till VA-anläggningen i Mariannelund (Eksjö kommun) bör utredas vidare vid framtida exploatering.

Karta över LIS-område vid Åsjön.

6. Vimmern

Motivering

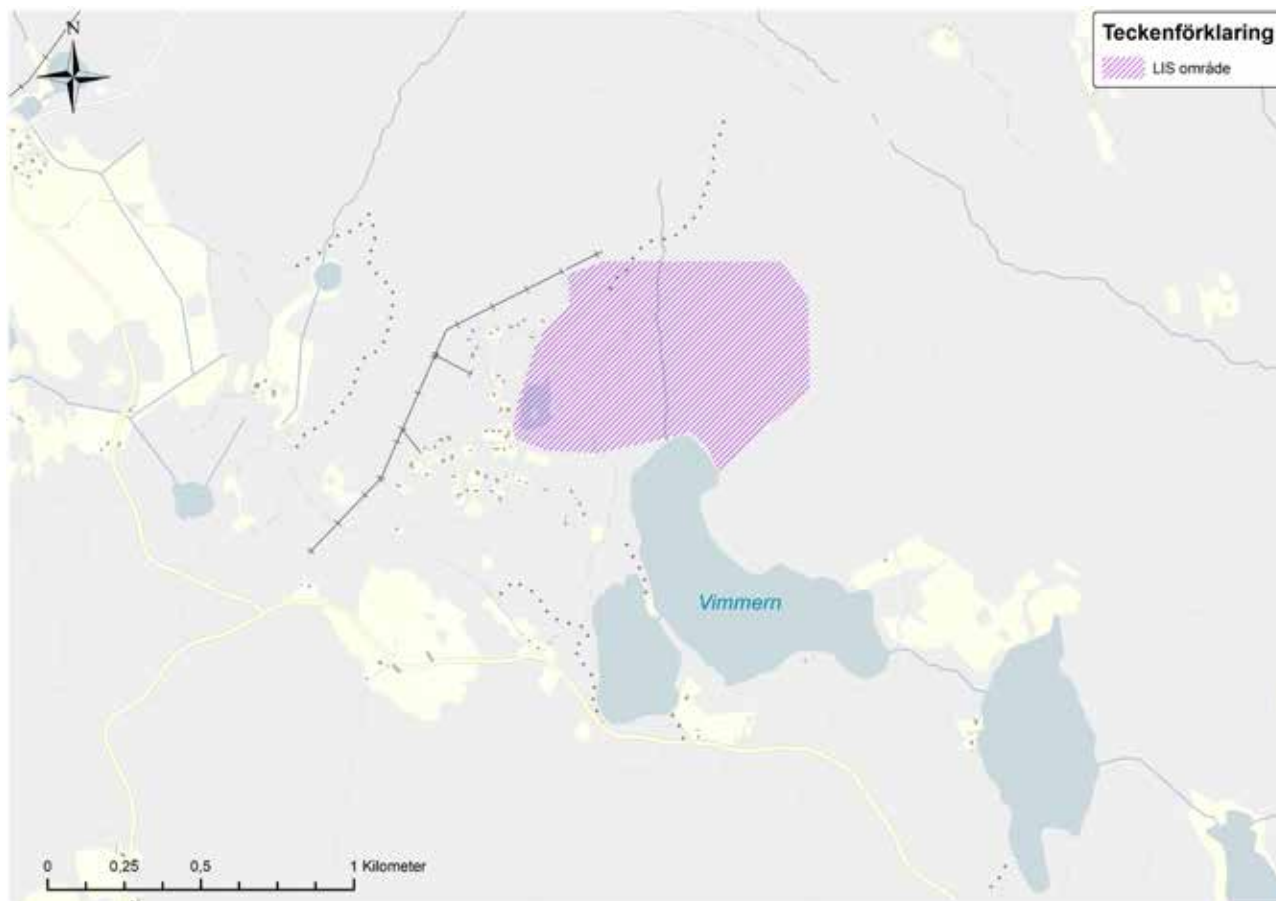
Området bedöms ha goda möjligheter att fungera som en vidareutveckling av den redan ianspråkstagna marken inom fritidsbyns område och på så sätt stärka serviceunderlaget, både lokalt inom området, och för hela Rumskullabygden. Genom att bygga vidare på befintlig bebyggelse kan områdets karaktär och känsla av samhörighet i området också stärkas. Vid utveckling av området är det fördelaktigt att kunna utnyttja befintlig infrastruktur så långt som möjligt vilket ökar den ekonomiska genomförbarheten.

Det är viktigt att befintliga naturvärden tas hänsyn till och att naturvärdesobjektet runt Älvikskärret, som delar LIS-området i två delar, inte påverkas negativt av eventuell utbyggnad

inom LIS-området. Genom att stärka tillgängligheten till områdets rekreativa värden kan även naturvärdena synliggöras och ges möjligheter att utvecklas. Naturvärdena i och kring sjön samt LIS-området är relativt odokumenterade och behöver utredas vidare. Sevedeledens närhet ger området en naturlig koppling till friluftsliv och turism som kan bindas samman med det andra utpekade LIS-området vid Stora Holmsjön.

Det utpekade LIS-området tillskapar möjligheter för vidare landsbygdsutveckling runt sjön, samutnyttjande av befintlig infrastruktur, samtidigt som det stärker service och gynnar de rekreativa värden i och med ett större befolkningsunderlag.

Karta över LIS-område vid sjön Vimmern.

7. Anen

Motivering

LIS-området bedöms kunna utvecklas både för bostäder och verksamheter, bland annat för att möjliggöra för campingens utveckling och stärka serviceunderlaget i den annars glest bebyggda nordöstra delen av kommunen. Campingen är en sådan typ av besöksnäringens verksamhet för vilken det är en förutsättning eller avsevärd fördel att den ligger vid vattnet. Här finns även en befintlig infrastruktur som kan nyttjas vid framtida exploatering.

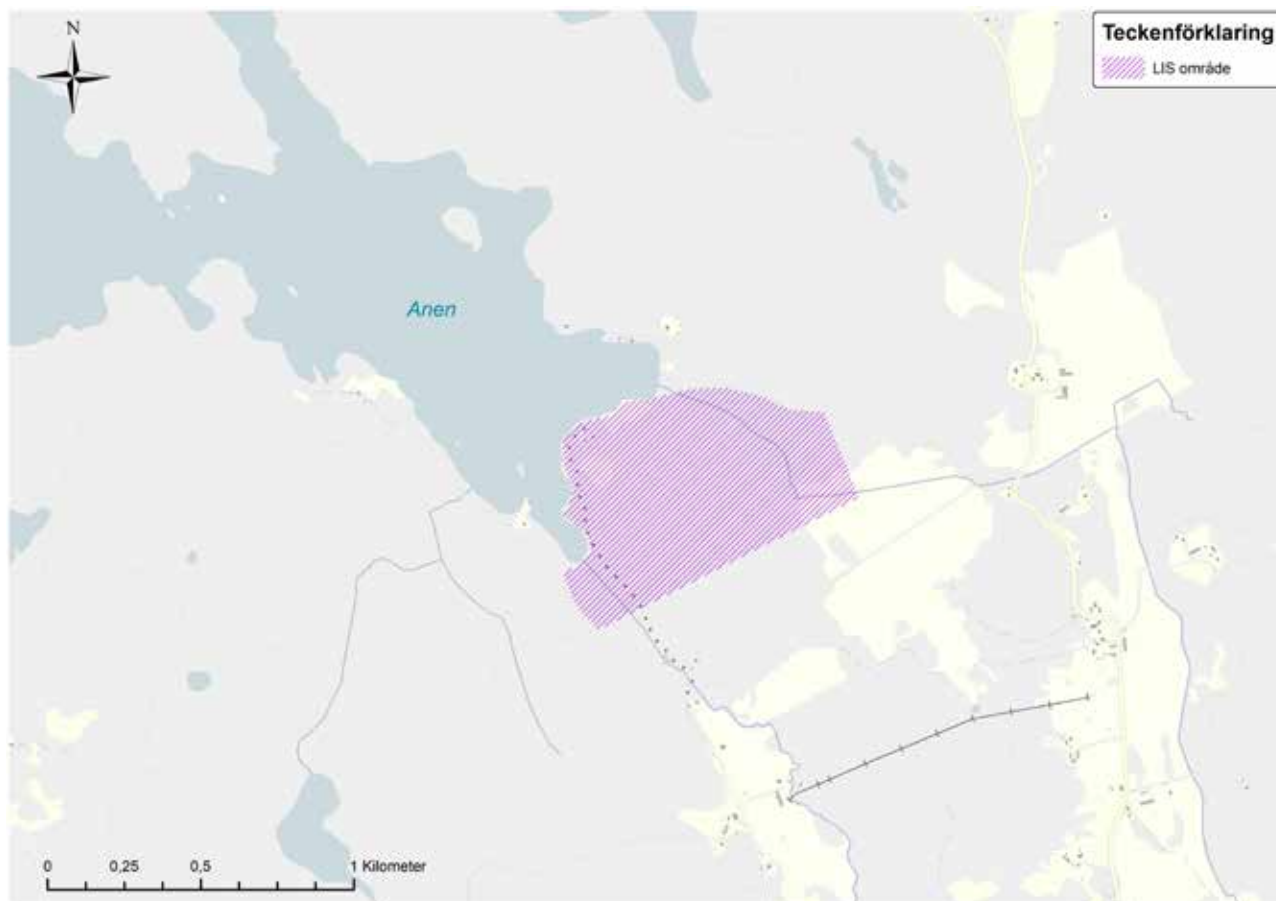
Det utpekade LIS-området kommer ytterligare öppna upp möjligheter för landsbygdsutveckling i de nordöstra delarna av kommunen och stärka underlaget för de befintliga rekreativa möjligheterna som kommundelen har.

Under den tidiga dialogen som hölls i samband med framtagande av översiktsplanen lämnades

synpunkter om att tillskapa strandnära tomter för bostäder vid Anen samt om att dra fram vatten, avlopp och el till området, med ambitionen att stärka campingens förutsättningar att utvecklas. Området är sedan tidigare översiktsplan (2007) utpekade för bostäder.

Naturvärdena i och kring sjön samt LIS-området är relativt odokumenterade och behöver utredas vidare och tas hänsyn till vid eventuell exploatering. Förekomsten av ädellöv samt värdenätverk för dessa förutsätter fortsatt analys. Vid utveckling ska översvämningsskarteringar beaktas och vid behov så kan det krävas att delar av området kan behöva översvämningssäkras för att exploatering ska vara möjlig. Med anledning av den potentiella förutsättningen för skred ska det säkerställas att erforderlig hänsyn tas till detta.

Karta över LIS-område vid sjön Anen.

8. Snesnaren

Motivering

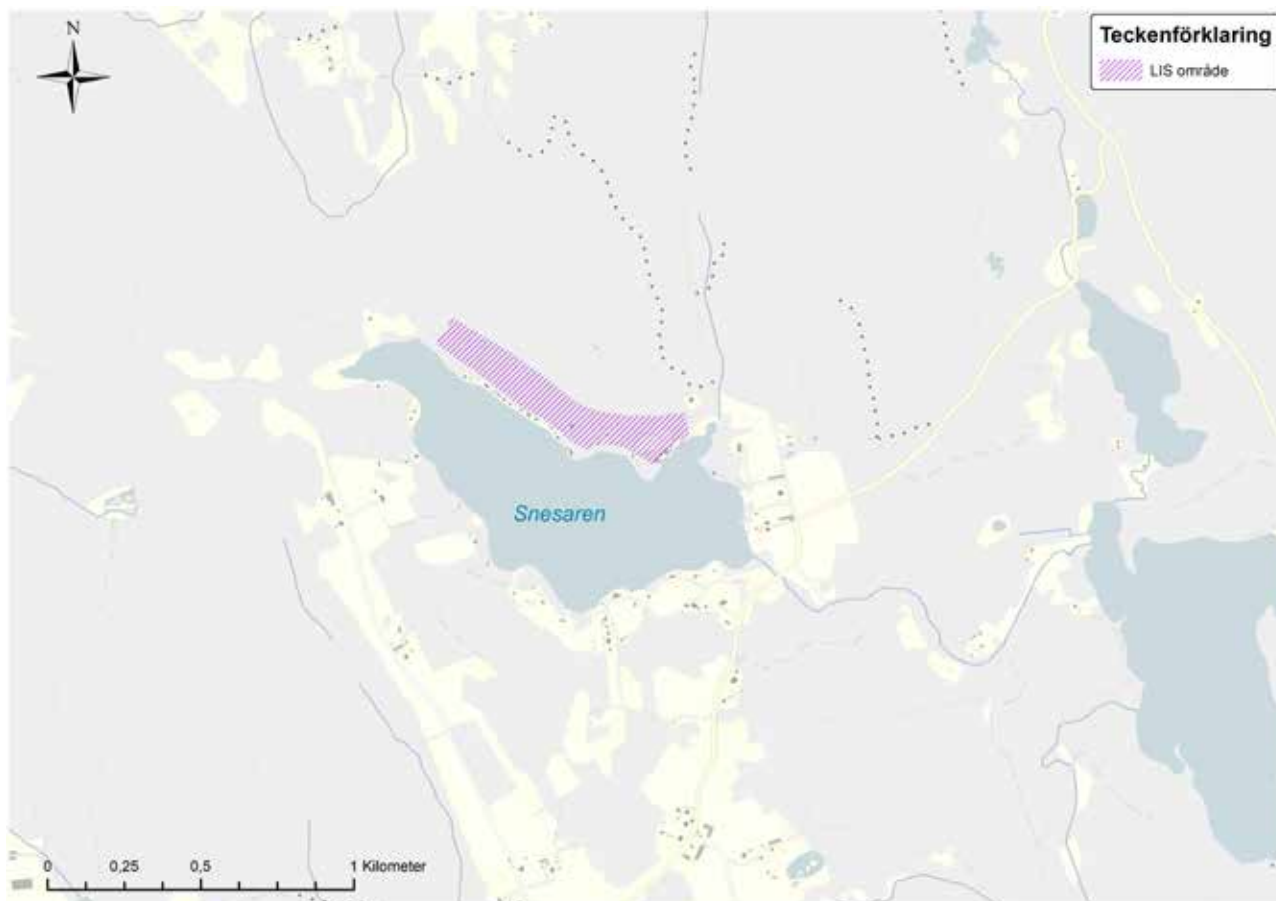
Föreslagen utbyggnad bedöms möjlig eftersom fokus ligger på att lokalisera ny bebyggelse i anslutning till befintlig bebyggelse. Med anledning av höga natur- och kulturmiljövärden inom Stångåns dalgång krävs att placeringen och utformningen ska ske med största hänsyn till terräng, natur- och kulturvärden samt befintlig bebyggelse. Vid utveckling av området är det fördelaktigt att kunna utnyttja befintlig infrastruktur så långt som möjligt vilket ökar den ekonomiska genomförbarheten.

Påverkan på riksintressen och landskapsbilden bedöms inte vara påtaglig och området kan kompletteras och på så sätt bidra till ökat serviceunderlag och sammanhållen bebyggelse i området. Vid utveckling ska översväm-

ningskarteringar beaktas och vid behov kan det krävas att delar av området kan behöva översvämningssäkras för att exploatering ska vara möjlig. Med anledning av den potentiella förutsättningen för skred ska det säkerställas att erforderlig hänsyn tas till detta.

Området är sedan tidigare utpekat i tillägg till översiktsplan (2013), och kvarstår som möjligt för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Vid exploatering i området krävs särskild hänsyn till miljö kvalitetsnormer för vatten för att skydda vattenkvaliteten i Snesaren. En utveckling av området kan verka för ett gemensamt avloppssystem vilket skulle vara fördelaktigt då påverkan från små avlopp bedöms vara den primära orsaken till att miljö kvalitetsnormer påverkas.

Karta över LIS-område vid sjön Snesnaren.

9. Stora Holmsjön

Motivering

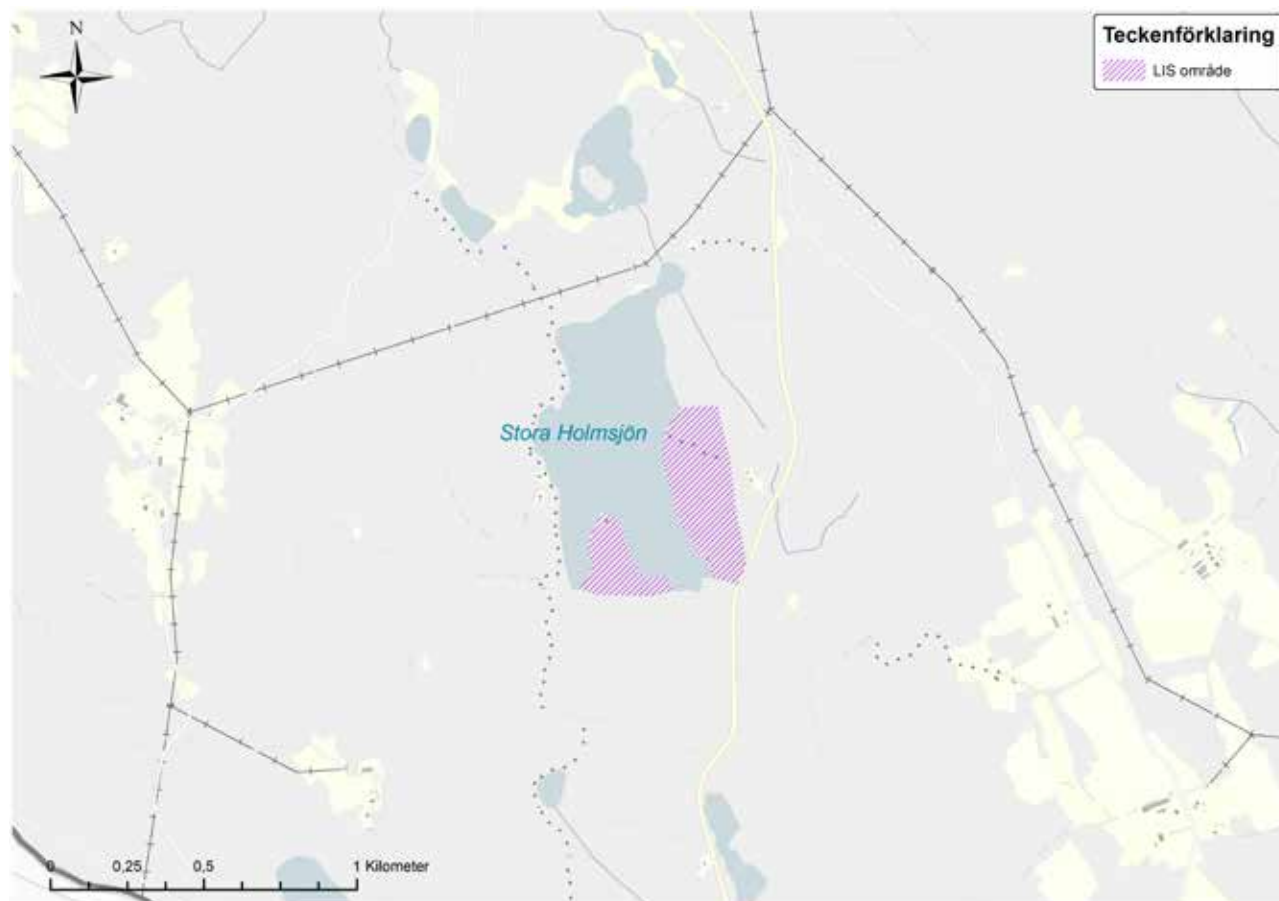
Området bedöms ha goda möjligheter att stärka serviceunderlaget, både lokalt inom området, och för hela Rumskullabygden. Vid utveckling av området är det fördelaktigt att kunna utnyttja befintlig infrastruktur så långt som möjligt vilket ökar den ekonomiska genomförbarheten.

Påverkan på landskapsbilden bedöms inte vara påtaglig och området kan öka attraktiviteten för friluftslivet i hela området. Genom att stärka områdets rekreativa värden kan även naturvärdena synliggöras och ges möjligheter att utvecklas vid en exploatering av området.

Det är då viktigt att befintliga naturvärden tas hänsyn till och vid behov utreds närmre.

Det utpekade LIS-området tillskapar möjligheter för vidare landsbygdsutveckling i närheten av Rumskulla med god anslutning till kommunikationseffektiva stråk. Detta stärker närliggande serviceutbud och gynnar de rekreativa värdena i och med ett större befolkningsunderlag. Sevedeledens närhet ger området en naturlig koppling till friluftsliv och turism som kan bindas samman med det andra utpekade LIS-området vid sjön Vimmern.

Karta över LIS-område vid sjön Stora Holmsjön.

10. Solnen

Motivering

Området bedöms ha goda möjligheter att stärka serviceunderlaget, både lokalt inom området, och för landsbygden mellan Vimmerby och Tuna. Vid utveckling av området är det fördelaktigt att kunna utnyttja befintlig infrastruktur så långt som möjligt vilket ökar den ekonomiska genomförbarheten.

Enligt tidigare översiktsplan fanns två LIS-områden vid Solnen i anslutning till det nu utpekade området. Det aktuella området bedöms som lämpligare för utpekande av LIS då det har färre intressekonflikter med sedan identifierade

värden och skyddade områden. Påverkan på landskapsbilden bedöms inte vara påtaglig och området kan öka attraktiviteten för friluftslivet i hela området.

Att sjön är näringsfattig men näringspåverkad enligt VISS kräver varsamhet vid exploatering så att ytterligare avloppsvatten inte påverkar sjön negativt. Med en gemensam eller kommunal anläggning så kan sannolikt även delar av den befintliga bebyggelsen inkluderas vilket skulle vara positivt för sjöns miljö kvalitetsnormer.

Karta över LIS-område vid sjön Solnen.

5. Teman, värden och hänsyn

5.1 Inledning

Detta kapitel är indelat i olika teman, värden och hänsynsområden. Före respektive tematiskt område redovisas allmänna ställningstaganden som ska vara vägledande vid all fortsatt planering, lovgivning och utveckling av mark- och vattenanvändningen.

I detta kapitel redovisas även de riksintressen som berör Vimmerbys kommun. Vimmerby kommun anser att riksintressena inom kommunen är en värdefull resurs. Riksintressena redovisas tematiskt tillsammans med aktuella ställningstaganden för hur dessa ska beaktas. Nedan redovisas de olika typer av riksintressen som finns i kommunen samt inom vilket tema de redovisas under.

Riksintresse

Riksintresse för kommunikationer
Riksintresse för naturvård
Riksintresse för skyddade vattendrag
Natura 2000-områden
Riksintresse för kulturmiljövård
Riksintresse för totalförsvaret

Temakapitel

5.5 Kommunikationer
5.7 Natur och vatten
5.7 Natur och vatten
5.7 Natur och vatten
5.9 Kulturmiljöer
5.10 Miljö- och riskfaktorer

5.2 Bostäder och offentlig service

5.2.1 Bostadsförsörjning

Det är viktigt för Vimmerby kommun att möjliggöra byggande i hela kommunen. Det finns ett intresse för större utbud av bostäder med olika ägandeformer, hustyper och bostadsstorlekar. Utveckling av ett varierat bostadsutbud kan även skapa en mångfald av åldersgrupper, familjestorlekar, bakgrund med mera i kommunens bostadsområden. Vimmerby är en landsbygdskommun, vilket utgör en stor del av identiteten. En utveckling av kommunen innebär således att möjliggöra för befolkningsutveckling och bostäder även på landsbygderna. Att inventera och uppmuntra till inflyttning i så kallade ödehus har också framförts från politiken som en del i bostadsmarknadsarbetet samt att

möjliggöra för nya bostäder i strandnära lägen.

Under de senaste åren har det byggts cirka 50 bostäder per år. Kommunen har arbetat aktivt med planberedskapen och marknadsfört detta till externa exploatörer, vilket var en av målsättningarna i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning. Genom att det funnits färdiga detaljplaner för bostäder har ett intresse skapats hos exploatörer eftersom planprocessen ofta är både kostsam och tidskrävande. Detta arbete har inneburit en högre byggtakt än tidigare och genererat omflyttning framför allt inom kommunen, med en ökad inflyttning från landsbygder och tätorter till Vimmerby stad.

Ställningstaganden

- Föra dialog med äldre kring möjliga alternativ till ägande av småhus och tillsammans skapa möjlighet för nya flyttkedjor. Se över behovet av fler seniorboenden/trygghetsboenden.
- Arbeta för ett mer varierat utbud av upplåtelseformer och bostadsstorlekar för att möjliggöra en ökad variation i bostadsbeståndet som bidrar till en mer attraktiv boendemiljö samt integrerat samhälle.
- Håll riktlinjer för bostadsförsörjning uppdaterade.
- Fortsätt arbetet med strategiska markförvärv och god planberedskap som möjliggör för nybyggnation inom samtliga tätorter.
- Bidra till levande landsbygd genom en fortsatt positiv inställning till byggnation i landsbygderna.
- Planera för att attraktiva bostadsmiljöer ska kunna erbjudas i centralort, tätorter och i landsbygder.
- Verka för att bostäder har god tillgång till mötesplatser, rekreation, service och kollektivtrafik för en ökad jämställdhet.

5.2.2 Vård, omsorg och utbildning

Att kunna erbjuda service av olika slag i kommunen är en förutsättning för att fortsatt vara en attraktiv kommun att bo och verka i.

Kommunen har delvis rådighet över den offentliga servicen och tillgången behöver anpassas till vad som är ekonomiskt möjligt och vad som möjliggör för fortsatt utveckling i hela kommunen. Likaså är tillgången till service i olika faser i livet, samt i olika omfattning och på olika sätt, en viktig grund i välfärden, för jämställdheten och för att ge trygghet. Med god tillgång till service avses att olika funktioner i samhället ska finnas på rätt plats inom kommunen. Det betyder exempelvis i kollektivtrafiknära lägen eller att service placeras på platser där behovet är som störst, men även att denna service ska vara anpassad efter behovet i kommunen.

Gällande utbildning och skola behöver antalet skolor och förskolor anpassas för att motsvara antalet elever. Likaså behöver antalet vård- och omsorgsboenden anpassas efter behovet i kommunen. Detta för att ge alla som bor i

Vimmerby kommun goda förutsättningar för goda sociala levnadsförhållanden. Det görs kontinuerligt anpassningar för att upprätthålla en god tillgång och god kvalitet av både vård och skola i kommunen.

Ställningstaganden

- Kommunen ska säkerställa att antal skolor och förskolor anpassas efter antalet elever och behovet i kommunen.
- Tillgängliggöra god vård och omsorg utifrån medborgarnas olika behov.

Förtätning

Förtätning kan beskrivas som ett tillskott av funktioner eller byggnader där avståndet mellan olika platser minskar och närheten mellan människor ökar. Förtätning av områden medför en större funktionsblandning och ger möjlighet till en ökad befolkningstäthet. Genom förtätning främjas en hållbar utveckling genom att områden som redan exploaterats i någon grad nyttjas mer effektivt. Förtätning är därför positivt och uppmuntras. Förtätning avser mindre eller större kompletteringar till befintligt område, omvandling av ett område från en funktion till en annan och i vissa fall rivning med efterföljande ny exploatering på samma plats.

Om förtätningen är lämplig bedöms i varje enskilt fall utifrån ett antal olika faktorer. Vid förtätning ska hänsyn tas till stadsbilden och platsens förhållande till resten av orten, natur- och kulturvärden, värden för rekreation och platsens funktion idag.

- Vid förtätning ska alltid hänsyn tas till platsens identitet och funktion, natur- och kulturvärden, gestaltning, stadsbild, genomförbarhet och värden för rekreation. Förtätning ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samt ska bidra till en ökad attraktivitet. Om förtätning är lämpligt bedöms i varje enskilt fall.

5.3 Gestaltning och sociala värden

Vimmerby är och ska fortsatt vara en bra och attraktiv kommun att leva i för alla invånare i livets alla skeden. Invånarna är kommunens viktigaste resurs och den fysiska miljön skapar förutsättningar för deras välbefinnande och livskvalitet. Kommunens fysiska planering bidrar till ett samhälle och en miljö där invånare vill vistas, bo, leva, arbeta, studera och växa. Kommunen har ett stort ansvar och påverkansmöjligheter för kommande utveckling av den fysiska miljön samtidigt som vi anpassar oss efter och vidareutvecklar den befintliga miljön.

Övergripande ställningstaganden:

- När kommunen utvecklas och växer ska det göras på ett sätt som skapar möjlighet för alla invånare, oavsett behov och förutsättningar, att hitta sin plats i kommunen
- Offentliga platser och miljöer ska bli mer inkluderande
- Beslutsfattare och planerare ska vara medvetna om och hur den fysiska planeringen påverkar samhällets strukturer

5.3.1 Gestaltning

Den gestaltade livsmiljön har betydelse för både funktion, upplevelse och robusthet och kan vara ett kraftfullt verktyg för faktisk förändring och hållbar utveckling. Det handlar om att åstadkomma goda livsmiljöer och väl fungerande och robusta städer som utformas så att de är till för alla. Den fysiska miljöns utformning kan bidra till att minska segregation, öka tillgängligheten och den sociala sammanhållningen samt ge förutsättningar för att nå nationella klimat- och miljömål. Arkitektur, form, design, konst och kulturarv är viktiga verktyg som kan bidra till en positiv samhällsutveckling och möta olika typer av samhällsutmaningar.

När kommunen arbetar med arkitektur och gestaltning bör följande aspekter beaktas och tas i åtanke:

1. Mänsklig skala och människan i fokus

Den gestaltade livsmiljön ger ett inbjudande intryck i en mänsklig skala och medför att

invånarna upplever sin omgivning vacker, intressant men också säker och trygg

2. Variation

En variation av funktioner, former och andra estetiska uttryck bidrar till att den gestaltade miljön får ett positivt helhetsuttryck med intressanta platser som berättar en historia från olika tidsepoker.

3. God orienterbarhet

Det är lika lätt att hitta i de offentliga rummen som in i och ut ur en byggnad, park eller centrum.

4. Helhetssyn

Utformningen har en sammanhållen struktur och ett gemensamt uttryck. Gestaltning, byggnader eller andra uttryck samspelar med varandra.

5. Utgå ifrån platsens förutsättningar

Vid utformning av den fysiska miljön tas platsens förutsättningar i beaktning, detta i samklang med hur olika väderförhållanden kan påverka platsens ändamål.

6. Hållbara materialval och långsiktighet

Utformningen genomsyras av ett långsiktigt tänkande där exempelvis val av material är estetiskt tilltalande och håller över lång tid vilket främjar en god hushållning av våra resurser.

2015 antogs gestaltningsprogrammet Vackra Vimmerby av kommunfullmäktige. Gestaltningsprogrammet identifierar platser och stråk i Vimmerby som kan utvecklas och förstärkas och presenterar principer för utformning och inspiration till karaktärsstärkande utrustning. Genomsyrande aspekter i Vackra Vimmerby är gröna och karaktärsfulla kopplingar som utvecklar och stärker befintliga strukturer.

Ställningstaganden:

- Arbeta med vatten i den bebyggda miljön för en ökad attraktivitet. Öppna dagvattenlösningar som dagvattendammar och diken kan fungera som förskönande inslag samtidigt som det medför förbättrad dagvattenrening.
- Ta fram riktlinjer för bebyggelse för god gestaltning och utformning av bostäder och bostadsområden.
- Principerna i gestaltningsprogrammet Vackra Vimmerby ska beaktas vid planering, lovgivning och byggnation.
- Skapa inbjudande och välkomnande

mötesplatser som bidrar till attraktiva miljöer för kommersiell service och handel utefter principerna i gestaltungsprogrammet Vackra Vimmerby.

- Låt kulturen ta mer plats i det offentliga rummet och verka för att kulturella inslag, temporära såväl som beständiga, blir en del av de offentliga miljöernas utveckling.

5.3.2 Folkhälsa

Hälsa innebär inte bara frånvaro av sjukdom eller svaghet, utan ett tillstånd av fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Samhällsplaneringen kan främja folkhälsan genom att skapa goda livsmiljöer, möjlighet till arbete och tillgång till service. Ett särskilt påtagligt sätt att förbättra invånares allmänna hälsa är att göra det mer attraktivt att röra på sig, genom exempelvis aktiva transporter. Med aktiva transporter menas att personer använder kroppen för att ta sig till platser, exempelvis genom att gå till bussen eller cykla till skolan.

Vistelse i naturen har en särskild förmåga att få människans hjärna att återhämta sig, vilket har visat sig ha särskild stor betydelse för människor med stressymptom och människor med psykisk ohälsa. Att göra värdefull natur samt grönstruktur i bebyggd miljö lättillgänglig för alla kan således öka möjligheten för god fysisk och psykisk hälsa. Områden med höga rekreativvärden kan tillgängliggöras ytterligare genom exempelvis skyltar, parkeringsplatser och stigar samt delvis tillgänglighetsanpassas med hjälp av spänger eller grusvägar.

Ställningstaganden:

- Kommunen ska bidra till god och jämlik folkhälsa genom att gynna hälsofrämjande insatser och förebygga hälsorisker
- Vid utveckling av ny och befintlig bebyggelse bör möjligheten till fysisk aktivitet för alla finnas i åtanke
- Förbättrad tillgänglighet till och inom tätortsnära skog- och rekreativområden
- Integrera mer grönstruktur inom sammanhållen bebyggelse, särskilt i centrala delar
- Den fysiska miljön ska ge goda förutsättningar för god fysisk och psykisk hälsa
- Planera för grönytor som tryggt och säkert kan nyttjas av fler, som uppmuntrar till

rekreation och möten, lek och rörelse och stimulerar rörelseförmåga oavsett ålder

- Arbeta för att beakta risken för suicid i planeringen av den fysiska miljön, exempelvis genom att sätta upp barriärer längs med broar, höga vägar och järnvägsspår men också genom att göra platser mer trygga och effektiva.
- Bebyggelse och anläggning ska alltid ske på sätt som minimerar risken för brott, olyckor och suicid.

5.3.3 Jämställdhet och jämlikhet

Jämlikhet innebär alla individers lika värde oavsett ålder, etnicitet, religion, sexuell läggning, könsidentitet, funktionalitet och socioekonomisk bakgrund. Jämställdhet faller under jämlikhetsbegreppet och innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

Ambitionen är att alla människor ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv och i samhällsplaneringen grundläggs många av vardagens villkor. Olika grupper i samhället lever i många fall olika vardagsliv med skilda förutsättningar och förflyttningsmönster. De olika grupperna kan således ha olika behov och intressen vilket ökar behovet av olika individers deltagande i de processer som formar samhällsutvecklingen. Samhällsplaneringen behöver därför utgå ifrån olika gruppers förutsättningar och när beslut om markanvändning, bebyggelse och transporter fattas finns möjligheterna att skapa ett mer jämlikt samhälle.

Ställningstaganden:

1. Vardagslivet ska främjas av en jämställd och jämlik samhällsplanering
2. Ta hänsyn till jämlikhetsperspektivet i planeringen och fokusera på de grupper som ofta bortprioriteras.
3. Parker och grönområden ska utformas med god belysning, trygghet och jämlikhet i fokus.

5.3.4 Trygghet och säkerhet

De stora dragen för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i hela kommunen formuleras i översiktsplanen. Under samrådsperioden för översiktsplanen för Vimmerby kommun genomfördes en genomlysning av samrådsversionen av översiktsplanen ur ett trygghetsperspektiv av stiftelse Tryggare Sverige. Analysen gav riktlinjer som arbetats in i översiktsplanen.

Brottsförebyggande arbete

Det finns samband mellan fysisk miljö, brottslighet och otrygghet. Brottsförebyggande arbete innebär att identifiera dessa faktorer och sätta in åtgärder som minskar brottsnivån. Samverkan i samhällsplaneringen mellan invånare, planerare, polisen, kommunala förvaltningar och andra lokala aktörer med lokalkännedom och platsspecifik kunskap kan stärka det brottsförebyggande arbetet.

Olycksförebyggande arbete

Den fysiska planeringen kan bidra till ökad säkerhet i de offentliga rummen, genom en genomtänkt utformning av dessa miljöer. Det handlar till stor del om att minska risken för olika former av olyckor. För att öka säkerheten genom god fysisk planering handlar det framför allt om att förebygga fallolyckor, vattenolyckor och trafikolyckor samt att förebygga och hantera suicid och att öka den psykiska hälsan. Varje år vårdas många personer i Sverige på sjukhus efter att ha fallit, där fallolyckor i hemmet för äldre personer står för en stor del. Risken för fallolyckor i den offentliga miljön kan minskas exempelvis genom att välja en markbeläggning med mindre risk för att halka, undvika höga kanter, göra kanter väl synliga och liknande. Effektiv halkbekämpning i områden där människor ska röra sig till fots minskar också risken för fall. Dessa åtgärder bidrar även till att göra samhället mer tillgängligt och framkomligt för alla.

Trygga och säkra miljöer

Den fysiska planeringen ger möjligheter att öka den upplevda tryggheten genom att skapa trygga och säkra miljöer. Ibland kan olika intressen stå mot varandra, där en gångtunnel kan

kännas trygg och säker under dygnets ljusa timmar medan den på kvällstid kan upplevas som en otrygg plats utan god överblick.

Ställningstaganden:

- Ta hänsyn till trygghetsperspektivet och brottsförebyggande perspektivet vid senare detaljplanering och lovgivning. Vid utsatta områden kan extra trygghetsundersökning behöva genomföras innan planläggning.
- Utformningen och gestaltningen av platserna ska utgå från ett trygghetsskapande perspektiv, där fokus läggs på tydliga siktlinjer, god belysning, säkra passager, tillgänglighetsanpassade miljöer och god skyltning och orienterbarhet i samhället.
- Verka för brottsförebyggande åtgärder för att trygga bostadsområden.
- Arbeta med trygghetsskapande åtgärder och attraktiva livsmiljöer, exempelvis genom att utöva tillsyn vid anmälningar eller regelbundna trygghetsvandringar med berörda målgrupper
- Rekommendation att kommande planarbete tar hänsyn till BoTryggt2030
- Parker och grönområden ska utformas med god belysning, trygghet och jämställdhet i fokus.
- Verka för brottsförebyggande åtgärder för att trygga bostadsområden.
- Verka för trygghetsskapande åtgärder i kommunens orter, exempelvis genom gatubelysning på otrygga platser.

5.3.5 Barnperspektiv

I beslut om markanvändning, bebyggelse, infrastruktur och rumslig utveckling grundläggs många av de villkor som styr barns liv. Barns och ungas perspektiv ska därför vara en naturlig del i all samhällsplanering och särskilt lyftas fram vid planering och utveckling som särskilt berör deras livsmiljö och där ett stort antal barn och unga påverkas.

Ställningstaganden:

- Barn och unga ska ha tillgång till olika mötesplatser och ett varierat utbud av fritidsaktiviteter

- Barn och unga ska ges möjlighet till inflytande i den fysiska planeringen
- Ta fram barnkonsekvensanalyser för detaljplaner och projekt som är av särskild vikt för barn och unga

5.3.6 Integration

För att få ett samhälle där förståelse råder mellan olika samhällsgrupper behöver människor mötas i sin vardag. Möten sker när människors vägar korsas eller när de besöker samma platser. Vardagliga möten kan bli fler om samhällsplaneringen långsiktigt använder sig av platsens struktur och uppbyggnad för att öka människors rörlighet och överlappningar av rörelsemönster. Placering av funktioner som lockar olika grupper till samma plats skapar vardagliga möten där individerna får möjlighet att förstå varandra och lära känna olika sidor av samhället. Detta är viktigt i Vimmerby kommun där ungefär 12,9% av befolkningen är födda utomlands, på nationell nivå är andelen 20,4%.

Ställningstaganden:

- Skapa mångfunktionella mötesplatser som är attraktiva för flera olika målgrupper
- Vid behov åtgärda såväl fysiska som upplevda barriärer i den fysiska miljön som utgör ett hinder för individer att röra sig fritt inom kommunen.
- Verka för att skapa mångfunktionella platser och mötesplatser som är attraktiva för flera olika målgrupper, för att möjliggöra möten över generationer. Var öppen för spontanitet i planeringen och gestaltningen av offentliga platser för att skapa ett levande samhälle som förändras över tid.
- Riktade insatser för att nå ut till bredare målgrupper vid planläggning och andra projekt som har ett brett allmänt intresse, ex vid samråd, vid tidiga dialoger
- Se integration genom fysisk planering som en viktig del i utvecklingen av kommunen

5.3.7 Tillgänglighet

Ur ett planeringsperspektiv är det centralt att den fysiska miljön är och upplevs vara tillgänglig för alla- oavsett funktionshinder, ålder, kön eller sociala tillhörigheter. Kommunen bör

därför ta ansvar för att förutsättningar finns för likvärdiga villkor när det gäller människors möjligheter att ta del av samhällsservice, verksamheter, offentligt liv, aktiviteter och rekreation med mera. Områden med höga rekreativvärden kan tillgängliggöras ytterligare genom exempelvis skyltar, parkeringsplatser och stigar delvis tillgänglighets anpassas med hjälp av spänger eller grusvägar.

Barriärer i samhället finns överallt. Det kan handla om fysiska sådana, exempelvis vägar och järnvägar, men även mer upplevda barriärer, som en mörk gångtunnel, ett stort skogsparti eller något annat som utgör ett hinder för individen att passera och nå till en annan målpunkt. Genom att kartlägga barriärer, såväl upplevda som fysiska, kan tätorter och samhällen bättre integreras, nyttjas och upplevas närmare.

Ställningstaganden:

- Den fysiska planeringen ska möjliggöra likvärdiga villkor att vistas i den fysiska miljön
- Vid all utveckling av ny och befintlig bebyggelse ska frågor om tillgänglighet och trygghet belysas särskilt
- Hållplatser och vägar till hållplatser ska utformas så att även de med funktionsnedsättning tryggt kan utnyttja kollektivtrafiken
- Planera för grönytor som tryggt och säkert kan nyttjas av fler, som uppmuntrar till rekreation och möten, lek och rörelse och stimulerar rörelseförmåga oavsett ålder
- Verka för förbättrad tillgänglighet till och inom tätortsnära skog- och rekreativsområden
- Vid behov åtgärda såväl fysiska som upplevda barriärer i den fysiska miljön som utgör ett hinder för individer att röra sig fritt inom kommunen.
- Verka för att minska barriärer från infrastruktur, som större vägar och järnvägen. Se över kopplingar över riksväg 23/34, riksväg 40 samt Stångådalsbanan för att skapa trygga, säkra och attraktiva passager som är lokaliserade där människor vill passera. Arbeta för att länka samman staden.

5.4 Klimat och energi

Ett förändrat klimat kan ge effekter som kan tänkas påverka kommunen och samhället. Det kan exempelvis handla om skyfall och höga flöden som kan ge upphov till ras, skred och erosion. Ställningstagande har gjorts för att kunna förbereda för de framtida riskerna kopplade till ett förändrat klimat som vi kan förutse idag.

5.4.1 Hållbara resor

Att i översiktsplan tidigt ta ställning till och peka ut en prioritering av gång- och cykelvägar och kollektivtrafik är centralt för att bidra till ett minskat behov av bilresor och minska utsläppen. Hållbara transportformer främjas genom att planera för att lätt och smidig resa från dörr till dörr, dvs från början till slutet av resan. Målet är att skapa bekväm och konkurrenskraftig kollektivtrafik samt gång- och cykelssystem i relation till bilanvändningen. En välplanerad struktur med tydliga, trygga och välintegrerade cykel- och gångstråk, som kopplar till stadens viktiga målpunkter (såsom samhällsservice, verksamhet, transportnoder,

osv), är en del i detta främjande. En annan åtgärd, som lämpar sig som riktlinjer i översiktsplan, är väderskyddade, trygga och strategiskt belägna cykelparkeringar i anslutning till trafiknoder och besöksintensiva funktioner.

- Verka för goda möjligheter till hållbart resande.
- Verka för väderskyddade, trygga och strategiskt belägna cykelparkeringar i anslutning till trafiknoder och besöksintensiva funktioner

5.4.2 Översvämning och ökad nederbörd

En av Vimmerbys viktigaste klimatfrågor är risken för översvämning från skyfall samt på lång sikt även från höga vattennivåer i vattendrag och sjöar. Planeringen måste tidigt identifiera riskområden samt skapa förutsättningar och plats för att ta hand om dagvatten i större skala. Ytor måste reserveras för dagvattenhantering, avrinningsvägar och öppna fördröjningslösningar. De principer som redogörs för

i gestaltungsprogrammet Vackra Vimmerby kan användas för att säkerställa grönytor för en bärkraftig och hållbar stad. Klimataspekterna kan samköras med en grön- och blåstrukturplan för att ta vara på synergieffekterna av gröna områden.

Översiktsplanens utvecklingsområden är granskade ur ett skyfallsperspektiv. Lågpunkter och utsatta områden har undvikits för bebyggelse. Områden som av andra skäl är angelägna att bebygga har kompletterats med ställningstaganden för att noggrant undersöka och åtgärda eventuella risker. Det är viktigt att uppmärksamma jordlager såsom silthaltiga leror som kan orsaka skred vid förändrat vattenstånd. Sträckor längs sjöar och vattendragens stränder kan ha erosionsproblem. Det är därför av särskild vikt att genomföra tidiga geotekniska undersökningar vid planering av bebyggelse i denna typ av områden.

- Klimatanpassning för skyfall ska ske ur ett avrinningsområdesperspektiv där naturgivna förutsättningarna ska säkras.
- Vid planering av ny bebyggelse och infrastruktur ska risken för översvämning och skyfall beaktas samt att lågpunkter och instängda områden undviks.
- Genomför geotekniska undersökningar vid planering av områden med risk för översvämningssproblematik, för att minimera risk för ras, skred och erosion.

5.4.3 Torka och högre temperaturer

För att minska negativa effekter av värmeböljor och torka och för att skydda utsatta grupper, barn och äldre, ska möjlighet att skapa skugga med växtlighet och bebyggelse beaktas i planeringen. Lämpliga förebyggande åtgärder är viktigt att studera vidare i en grön- och blåstrukturplan. Det är lämpligt att exempelvis byggnader och miljöer för vård- och omsorgssektorn och förskoleverksamhet anpassas för perioder med mycket höga temperaturer och torka.

- Arbeta aktivt med grönstruktur kombinerat med MSB:s värmekartering för att minska framtida negativa effekter av värmeböljor och torka.

5.4.4 Ras, skred och erosion

I Vimmerby kommun är det främst strandlinjer som identifierats som riskområden för skred och erosion. Längs Stångåns vattensystem är potentialen för skred och erosion som högst. Vid all planering längs strandlinjer är det därför viktigt att ta grundläggningsförutsättningarna i beaktning för att säkerställa att risker för ras, skred och erosion minskar.

Ras, skred och erosion

- Vid utveckling av områden i angränsning till vatten ska risken för ras, skred och erosion beaktas och vid behov åtgärdas.
- Identifieras riskområden för ras, skred och erosion i den redan bebyggda miljön bör lämpliga åtgärder vidtas
- Vid utveckling av områden med sämre grundläggningsförutsättningar ska markens stabilitet utredas och riskbedömas vid behov. Visar det sig vid fortsatta utredningar att marken inte lämpar sig för tänkt utveckling bör en annan utveckling av området eftersträvas.

5.4.5 Energiförsörjning

Produktion av förnybar el är en av Region Kalmars strategier för att uppnå en fossilbränslefri region och målet är att Kalmar läns produktion av förnybar energi till 2030 ska vara minst lika stor som länets totala energianvändning. För att nå dit behöver Vimmerby kommun reservera mark för anläggningar som krävs för hållbar energiproduktion, exempelvis vindkraftverk eller solcellsanläggningar. Det är viktigt att den översiktliga planeringen tar ställning till var det bedöms lämpligt eller mindre lämpligt med vindkraft.

Klimat- och energifrågor utgör en stor del av de globala målen vilket visar hur viktiga de är för en hållbar utveckling. Det sätter också ramarna för klimat- och energiarbetet i Sverige och de svenska miljömålen. Länsstyrelsen Kalmar län har tagit fram en klimat- och energistrategi som knyter an till 8 av de 17 globala målen och 12 av de 16 miljömålen. Vimmerby Energi & Miljö AB ska ta fram en ny energiplan som beslutas av kommunfullmäktige.

- Följ mål och ställningstaganden som tas fram i arbetet med energiplan som är pågående i kommunen.
- Arbeta för att uppnå det regionala målet om en fossilbränslefri region.
- Vimmerby kommun ska arbeta i linje med den klimat- och energistrategi som Länsstyrelsen Kalmar tagit fram.
- Följ riktlinjer för lokalisering av vindkraftverk och solenergianläggningar.
- Arbeta för laddinfrastruktur i samtliga av kommunens tätorter och/eller kommundelar.
- Ta fram en handlingsplan för laddinfrastruktur.
- Verka för tillräcklig kapacitet i elnätet genom dialog med ledningsägare.
- Kommunen ska främja utveckling av markförlagda elledningar
- Större luftburna elledningar i nära anslutning till bostadsbebyggelse bör i samband med framtida utveckling markförläggas.
- Ta fram en energiplan.
- Följ riktlinjer för lokalisering av vindkraftverk och solenergianläggningar.
- Mark som riskerar att översvämmas vid höga vattenstånd eller kraftiga skyfall är särskilt bra lämpad för markförlagd solcellsetablering.
- Vid anläggning av markförlagd solcellsanläggning på jordbruksmark ska särskild hänsyn tas till möjligheten att i framtiden åter kunna bruka jordbruksmarken. Exempelvis ska vägar eller transformatorstationer som medför försämring av markens framtida produktionsvärde i den mån det är möjligt förläggas vid sidan om eller i utkanten av jordbruksmarken.
- För större solcellsanläggningar på mark ska särskild hänsyn tas till anläggningens påverkan på landskapsbild och riksintresseanspråk.
- Solcellsanläggningar på tak uppmuntras, hänsyn ska alltid tas eventuella kulturmiljövärden
- Kommunen är positiv till att utveckla både storskaliga markanläggningar som mindre takanläggningar.
- I ett tidigt skede bör befintlig ledningskapacitet ses över för att säkerställa etableringens möjlighet att ansluta till elnätet.

Solenergianläggningar

Solenergianläggningar i större skala är lämpliga bland annat på tak på exempelvis lantbruksfastigheter och industrilokaler. Större markbaserade solcellsanläggningar bör prioriteras på mark som av olika anledningar inte kan bebyggas, exempelvis bullerutsatt mark nära större vägar, järnvägar eller på nedlagda deponier. Inom orterna i Vimmerby kommun kan solenergianläggningar vara lämpliga på större tak, förutsatt att kulturmiljövärden inte påverkas negativt.

Riktlinjer för solenergianläggningar:

- Mark som är olämplig för bebyggelse till följd av exempelvis höga bullernivåer, risk för olyckor eller dåliga grundläggningsförhållanden är särskilt bra lämpad för etablering av markförlagd solcellsanläggning.
- För de områden där markförlagd solcellsetablering kan samexistera med andra värden såsom jordbruk eller våtmarksområden, utan att avsevärt försämra aktuella värden, är etablering av markförlagd solcellsanläggning särskilt bra lämpad.

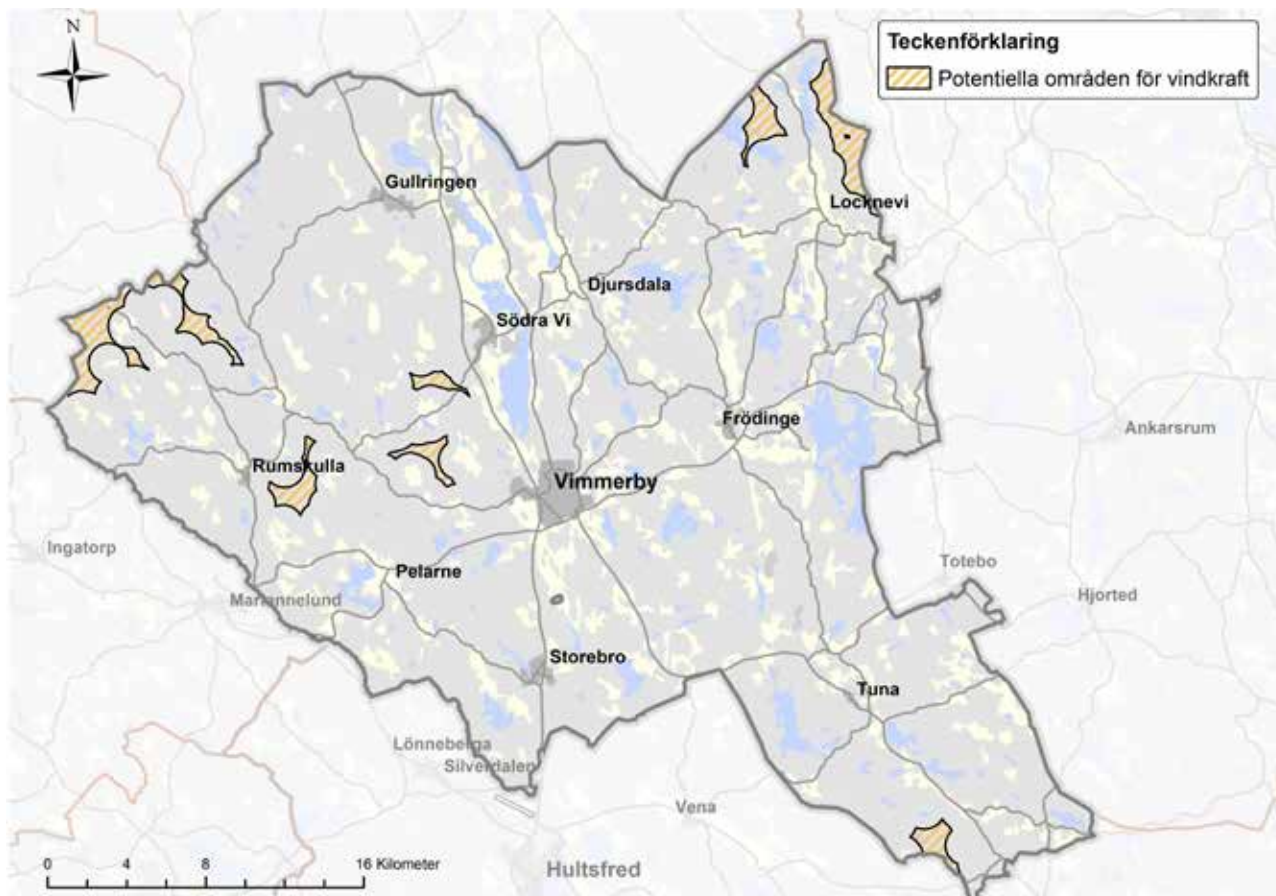
Vindkraftsanläggningar

En översiktlig analys av befintliga förhållanden för vindkraft har gjorts och i samband med detta har riktlinjer för vindkraft satts upp. Områden som redovisas i kartan som områden för potentiella vindkraftsetableringar behöver vid eventuell etablering utredas vidare för att kunna göra en slutlig bedömning om deras lämplighet.

I norra delen av Vimmerby kommun är utbredningen av riksintresse för totalförsvaret, lågflygningsområde och påverkansområde väderradar i viss mån begränsande, men är dock inte en omöjlighet. Kommunens vetorätt är viktig för kommunen och dess invånares påverkansmöjligheter. För ansökningar enligt miljötillstånd måste kommunerna godkänna etableringen enligt 16 kap. 4 § MB vilket brukar kallas för det kommunala vetot. Förändras förutsättningarna för det kommunala vetot ska kommunen ta ett aktualitetsbeslut om det finns behov av att ta fram nya riktlinjer för vindkraft

Nedan följer riktlinjer för etablering av vindkraft i Vimmerby kommun.

- Vindkraftverk bör placeras minst 1000 meter från bostäder.
- Vindkraftverk bör grupperas.
- Vindkraftverk bör följa och anpassas till landskapet.
- Vindkraftverk bör inte placeras i direkt närhet till sjöar, vattendrag och vattenförekomster, minsta avstånd ska vara 100 meter från sjöar och vattendrag.
- Vindkraftverk bör inte etableras närmare än 1000 meter från kommunens LIS-områden.
- Vindkraftverk ska vara reklamfria och enhetligt utformade med färg och modell.
- Vindkraftverk med kortare avstånd till kommungräns än 2000 meter innebär att en tidig dialog med berörd kommun ska genomföras.
- I ett tidigt skede bör befintlig elnätskapacitet ses över för att säkerställa etableringens möjlighet att ansluta till elnätet.
- Vid en prövning av lämpligheten av en vindkraftsetablering ska djupare studier göras kring etableringens påverkan på människors hälsa och välbefinnande, infrastruktur, natur- och kulturvärden samt landskapsbild. Bedömningen sker i varje enskilt fall.
- Skugg- och siktlinjestudier i samband med projektering av vindkraftverk ska genomföras.
- Vid eventuell vindkraftsetablering inom områden som omfattas av totalförsvarets riksintressen ska tidig dialog med Forsvarsmakten ske för att tydliggöra möjligheten till och förutsättningarna för etablering inom dessa områden.
- Vid uppförande av höga objekt ska Luftfartsverket, Forsvarsmakten, Trafikverket och MSB:s verksamhet för Rakel alltid remitteras i plan- och lovprocesser.

Kartan redovisar potentiella områden för vindkraft.

5.5 Kommunikationer

Genom bra infrastruktur och goda kommunikationer knyts kommunen samman med omvärlden. Likaså är en god infrastruktur och bra kommunikationsmedel en förutsättning för en växande ekonomi och ökad befolkning. Infrastrukturen är även en förutsättning för pendling, besök och ökad sysselsättning. En väl fungerande infrastruktur spelar en central roll för kommunens framtida utveckling.

En framtida utveckling som verkar för hållbara samhällsstrukturer och ett hållbart transportsystem med goda möjligheter att använda cykeln ska främjas. Att främja cykelns möjligheter sker genom att såväl förbättra befintlig infrastruktur som att skapa nya cykelförbindelser (Vimmerby kommun 2017a). Detta gynnar både invånare och besökare.

För att möjliggöra för de ungdomar som reser från andra orter och landsbygder i kommunen är gång- och cykelvägnätet mellan hem, hållplats och skola avgörande. Det är särskilt viktigt att utveckla stråken så att de blir attraktiva, trygga och trafiksäkra. Att satsa på åtgärder för trygga och säkra stråk mellan olika målpunkter är viktigt för hela kommunen och inte minst för att verka för ökad jämställdhet.

Det finns potential att öka resandet med tåg och buss mellan Vimmerby – Kisa – Linköping. Därför behöver åtgärder som stärker dessa möjligheter genomföras, både avseende utformning vid station och hållplatser såväl som trimningsåtgärder i stråken. En viktig åtgärd för tågtrafiken är att bygga ett mötesspår i Gullringen för att möjliggöra för tätare pendlingstrafik mellan Vimmerby och Linköping. En mötesstation möjliggör även för eventuellt framtida uppehåll med persontåg. En annan viktig kvalitetshöjande åtgärd är att elektrifiera Stångådalsbanan. Kollektivtrafik med tåg har en högre kostnad och innebär oftast glesare turtäthet jämfört med buss. Pendling med tåg tar däremot kortare tid och upplevs därmed mer attraktivt. Buss innebär dock att utbudet och turtätheten kan göras bättre.

Kalmar länstrafik diskuterar expressbussar

i vissa stråk. Längs med riksväg 40 har det varit uppe för diskussion att ha en linje för sträckan Västervik – Nässjö – Jönköping, med stopp i Vimmerby. Inga beslut är tagna och i kommande trafikförsörjningsprogram kommer Vimmerby kommun att verka för en utveckling av kollektivtrafiken i kommunen. Svårigheterna ligger i att expressbussar vill ha en så kort resväg som möjligt vilket innebär att hållplatser helst bör ligga längs med riksväg 40 för att bussen ska undvika köra in i orterna. Däremot är tillgängligheten för invånarna bäst så nära bostaden som möjligt. Ur ett regionalt perspektiv hade expressbussar ytterligare stärkt möjligheterna för pendling till och från arbete och studier.

För att skapa förutsättningar för hållbart resande inom kommunen behöver även laddinfrastrukturen utvecklas. Vimmerby kommun kan uppmuntra företag, verksamheter och lokala initiativ till att sätta upp publika laddstolpar.

I den fördjupade översiktsplanen från 2016 föreslogs en utvecklad ringled runt Vimmerby centralort för att minska belastningen på befintlig infrastruktur. Den här lösningen anses inte längre aktuell då den är kostsam, barriärskapande och isolerar naturen från centralorten. Alternativa infrastrukturåtgärder för att minska belastningen av trafikflödet till Astrid Lindgrens Värld under sommartid kan bli aktuella, vilka får utredas och analyseras vidare.

Övergripande ställningstaganden

- Ta fram en trafikplan
- Verka för förbättrade infrastrukturella möjligheter för Vimmerby kommun inom samtliga trafikslag.
- Arbeta med beteendepåverkan för att öka andelen hållbara transporter.
- Vid uppförande av höga objekt ska Luftfartsverket, Försvarsmakten, Trafikverket och MSB:s verksamhet för Raket alltid remitteras i plan- och lovprocesser.
- Förbättra möjligheterna för pendling över länsgränserna för invånarnas möjlighet till högre utbildning.

5.5.1 Riksintresse för kommunikationer

Trafikverket har beslutat om uppdaterade riksintresseanspråk 2022 där riksvägarna 23/34 och 40 kvarstår som riksintressen men Stångådalsbanan (delen mellan Hultsfred-Linköping) har tagits bort. Riksintresset innebär att det ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningen. Ny bebyggelse får inte påverka vare sig nuvarande eller framtida möjligheter att nyttja anläggningar.

Vimmerby kommun anser att järnvägen Stångådalsbanan är av nationellt intresse och kommunen kommer aktivt arbeta för utveckling av och ökad trafikering på Stångådalsbanan. Ställningstagande:

- Vimmerby kommun godtar avgränsningen för riksintresset riksväg 40 och riksväg 23/34 och har för avsikt att undvika åtgärder som försvårar nyttjandet av nuvarande eller tillkomsten av framtida anläggningar.
- Vimmerby kommun eftersträvar utbyggnad till 2+1-väg prioriteras för riksväg 23/34 (Hultsfred – Vimmerby – Kisa), samt att en överenskommelse tillsammans med Öster-

götland avseende att riksväg 23/34 prioriteras.

- Ny bebyggelse bör inte uppföras inom 30 meter från riksväg 40 eller 23/34
- Vimmerby kommun kommer aktivt arbeta för utveckling av och ökad trafikering på Stångådalsbanan. Stångådalsbanans behov och utvecklingsmöjligheter ska beaktas av kommunen som om den är ett utpekad riksintresse

5.5.2 Järnväg

Stångådalsbanan är den järnvägsförbindelse som löper genom Vimmerby kommun och den har stor betydelse för kommunens fortsatta utveckling. Kopplingen till Linköping har betydelse för Stångådalsbanans utveckling, liksom att Stångådalsbanans koppling till Ostlänken är av vikt för smidiga byten och attraktiv resa. Stångådalsbanan är viktig såväl för Vimmerby kommun som Kalmar och Östergötlands län inkluderat den planerade Ostlänken. Stångådalsbanan har stor betydelse för fortsatt regional utveckling av näringsliv, boende, studerande och besökande.

Ställningstaganden:

- Verka för ett mötesspår i Gullringen, för möjliggörande av tätare pendlingstrafik mellan Vimmerby – Kisa – Linköping.
- Verka för en elektrifiering av Stångådalsbanan.
- Ny bebyggelse ska inte uppföras inom ett skyddsavstånd om 30 meter från Stångådalsbanan
- Vimmerby kommun kommer aktivt arbeta för utveckling av och ökad trafikering på Stångådalsbanan. Stångådalsbanans behov och utvecklingsmöjligheter ska beaktas av kommunen som om den är ett utpekat riksintresse
- Vimmerby kommun verkar för att Stångådalsbanan fortsatt ska anslutas till Linköpings resecentrum i samband med utveckling av Ostlänken

5.5.3 Kollektivtrafik

Det ska vara enkelt att resa med kollektivtrafik över hela kommunen. Med kollektivtrafik avses här resor med såväl buss som tåg. Det är viktigt att vid all utveckling ha i åtanke de utmaningar som finns för att uppnå en effektiv kollektivtrafik på landsbygder där befolkningsunderlaget är lägre. Genom ett ökat befolkningsunderlag och riktade insatser mot ökat nyttjande av kollektivtrafiken på landsbygder ges förbättrade möjligheter för kollektivtrafik i hela kommunen.

Ställningstaganden

- Förtäta och bygg längs de starka stråken för kollektivtrafik (Vimmerby-Hultsfred-Västervik, samt Västervik-Vimmerby-Eksjö-Näs-sjö), samt med närhet till busshållplatser.
- Samverka med kollektivtrafikoperatör och Trafikverket för att utveckla kollektivtrafiken i Vimmerby kommun, särskilt turtätheten längs de starka stråken.
- Verka för komfort och trygghet vid hållplatser och bytespunkter. Förstärk Vimmerby som bytespunkt för kollektivtrafik genom att vidareutveckla stationen och stråken till/från stationen.
- Utgå från resenärens behov och samordna olika kollektivtrafikslag för att underlätta byten.

- Komplettera med samhällsservice samt god belysning kring bytespunkter. Åtgärder som dessa syftar även till att bidra till ökad jämställdhet.
- Prioritera bussens framkomlighet genom orterna. Förenkla och effektivisera för att minska restider och öka attraktiviteten. Koppla samman detta arbete med en vidareutveckling av hållplatserna.
- Vid arbete med framtida regionala trafikförsörjningsprogram ska Vimmerby kommun verka för en utveckling av kollektivtrafiken i kommunen

5.5.4 Vägar

Här presenteras de ställningstaganden som ämnar generera i en utveckling av kommunens vägar för en fungerande fordonstrafik. I samband med framtida ombyggnader enligt nedan är det viktigt att säkerställa tillgänglighet och framkomlighet för cykeltrafik.

Ställningstaganden

- Verka för utbyggnad till 2+1-väg för riksväg 23/34 Hultsfred – Vimmerby och Vimmerby-Kisa, samt verka för en överenskommelse tillsammans med Östergötland avseende riksväg 23/34.
- Det är viktigt med kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder på sträckorna väster och österut från Vimmerby, samt norr- och söderut från Vimmerby.
- Uppmuntra utbyggnad av laddinfrastruktur.
- Utred och analysera möjliga infrastruktur-lösningar för trafikflödet till och från Astrid Lindgrens Värld med flera besöksmål i Vimmerby framför allt sommartid.
- Ny bebyggelse bör inte uppföras inom 30 meter från riksväg 40 eller 23/34

5.5.5 Gång- och cykelvägar

Gällande utvecklingen av gång- och cykelvägnätet i kommunen finns en ambition om ett tydligt sammankopplat stråk mellan viktiga målpunkter, där det framtida gång- och cykelvägnätet även ska präglas av god framkomlighet, tydlighet och säkerhet.

Ställningstaganden

- Det är av vikt att skapa trygga, säkra, gena och sammanhängande gång- och cykelvägar inom samt mellan kommunens orter för att säkerställa gåendes och cyklisters utrymme, trygghet och tillgänglighet.
- Skapa möjlighet att cykla mellan Gullringen och Hultsfred via Södra Vi, Vimmerby och Storebro samt mellan Mariannelund och Frödinge via Vimmerby.
- Skapa möjlighet att cykla till viktiga målpunkter både för invånare och besökare – exempelvis badplatser, besöksmål med mera.
- Skapa gång- och cykelvägar till och från nya utvecklingsområden.
- Cykelfrämjande åtgärder ska göras för de primära cykellederna inom och mellan orterna. Detta görs exempelvis genom att separera gång- och cykelvägar, tillföra belysning och anpassa väghastigheterna.
- Gång- och cykelvägnät till och från bytespunkter ska prioriteras för att värna om hållbarhet för hela resor från startpunkt till målpunkt.
- God gestaltning av gaturum ska skapa tillgängliga, trygga och trafiksäkra miljöer att röra sig igenom för alla åldrar, med särskilt fokus på barn, unga och äldre. Möjligheten att på ett tryggt sätt ta sig mellan exempelvis station och skola ska prioriteras. Belysning och andra trygghetsskapande åtgärder bör prioriteras vilket även bidrar till jämställdhet.
- Folkhälsan ska främjas genom att ge invånarna förutsättningar att välja att ta cykel eller gå vid kortare resor.
- I samband med utbyggnad av 2+1-vägar och andra kapacitetshöjande åtgärder längs det statliga vägnätet ska möjlighet att anlägga cykelvägar särskilt studeras.

5.5.6 Elektronisk kommunikation

Den elektroniska kommunikationen i kommunen omfattar den digitala infrastrukturen som finns i samhället. Utveckling av elektronisk kommunikation möjliggör för en digital omställning och har stor betydelse för såväl invånare som näringsliv och utbildningsmöjligheter.

Ställningstaganden

- Fortsätta verka för att fler ska kunna ansluta sig till fiberbaserade nät.
- Alla i länet ska ha möjlighet att använda digitala samhällstjänster, för att skapa nya värden och motverka digitalt utanförskap.
- Kommunen ska ta del av utvecklingen som sker inom bredbandsinfrastruktur interregionalt.
- Fortsatt verka mot regeringens mål om att 98 procent bör ha tillgång till bredband om minst 1 Gbit/s i hemmet och på arbetet, resterande 1,9 procent bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s, och 0,1 procent bör ha tillgång till minst 30 Mbit/s senast år 2025.
- Utveckla möjligheterna till digitala lösningar som kan möjliggöra för stärkt utbildning i kommunen.
- Vid uppförande av höga objekt ska Luftfartverket, Försvarsmakten, Trafikverket och MSB:s verksamhet för Rakel alltid remitteras i plan- och lovprocesser.

5.6 Näringsliv och turism

Inför översiktsplanarbetet har en näringslivsdialog genomförts i Vimmerby där företagare, politiker och tjänstepersoner samlades för att samtala kring vad som kännetecknar näringslivet i nuläget och vad som är viktigt för dess framtida utveckling. Viktigast för näringslivets fortsatta utveckling kretsar mycket kring att stärka möjligheterna till kompetensförsörjning, utökade satsningar på infrastrukturen i hela kommunen, hitta fler sätt att samverka, utbyta kunskaper och information, ändra arbetssätt och arbeta för att vara än mer flexibla och tillmötesgående, samt att en levande stadskärna och attraktivt bemötande för besökare kan ge flera ringar på vattnet.

Vimmerby kommun har en begränsad möjlighet att påverka den kommersiella servicen och handeln i kommunen. Däremot kan kommunen verka för att skapa attraktiva, trygga och välkomnande offentliga miljöer som kan gynna den kommersiella handeln och servicen. En del i det arbetet är att planlägga och marknadsföra mark för nya eller utökade verksamhetsområden. Detta ger möjlighet att locka nya aktörer samtidigt som befintliga verksamhetsutövare har möjlighet att expandera.

Ett välfungerande näringsliv är avgörande för ett samhälles överlevnad och utveckling. Genom satsningar som ämnar att stärka och vidareutveckla näringslivet i kommunen kan Vimmerbys företagsklimat och kommunens konkurrenskraft förbättras ytterligare. Detta genom att stödja befintliga företag och deras behov och möjlighet att utvecklas, vilket även kan medföra att nya företag etablerar sig i kommunen. Likaså skapar det en möjlighet för företag att mötas, samverka och stärka varandra.

Detta gynnar näringslivet men kan även möjliggöra för fler arbetstillfällen i kommunen. För ett ökat näringsliv och ökad konkurrenskraft krävs även att den kompetens och tillgång på arbetskraft som finns i kommunen tas tillvara. Kommunikationerna till och från omkringliggande städer och kommuner har betydelse för arbete och näringslivet i kommunen. Vimmerby är redan idag en inpendlingskommun vilket ställer

krav på smidiga förbindelser. En viktig faktor är att fortsätta utveckla kvaliteten på resandet, för att göra det enkelt och tryggt att ta sig mellan hem, station/busshållplats och arbetsplats.

De viktigaste kopplingarna för in- och utpendlingen är till och från Hultsfred och Västervik, samt från Kinda till Eksjö kommun. Att skapa goda kollektivtrafikförbindelser ger även en möjlighet för kommunens invånare att enkelt kunna ta sig till studier eller utbildning i omkringliggande städer.

Verksamheter och ett levande näringsliv är avgörande för en kommuns fortlevnad och utveckling. I Vimmerby kommun finns flera stora arbetsplatser som genererar hög inpendling både till kommunen och till några av orterna. Det finns viss ledig verksamhetsmark och likaså för bostäder har kommunen arbetat aktivt med planberedskapen.

Övergripande ställningstaganden

- Verka för att stärka och vidareutveckla det befintliga näringslivet i kommunen genom att stödja dess behov och möjlighet att utvecklas.
- Ta vara på den kompetens och arbetskraft som finns i kommunen och utveckla kommunens företagsklimat för att skapa en miljö och möjlighet för företag att mötas, samverka och stärka varandra.
- Verka för en ökad samverkan mellan näringsliv och kommun, exempelvis genom utvecklad och tidig dialog samt förenklade processer, exempelvis inom planering och byggnation.
- Uppmuntra och stöd en koncentrerad utveckling av handel i centralorten i enlighet med handelsstrategin.

5.6.1 Areella näringar

Med areella näringar menas de näringar som använder biologiska och naturgeografiska resurser på land och vatten. Utöver att vara en basnäring som förser människan med bland annat livsmedel så har dessa näringar också en viktig roll som förvaltare av värdefull natur och kulturvärden. Ett rikt och vackert kultur-

landskap gör det i sin tur möjligt att bedriva andra näringar och rekreativa aktiviteter som upplevelseturism, friluftsliv och jakt. Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse enligt miljöbalken.

Ungefär 8,5 % av kommunens yta utgörs idag av produktiv jordbruksmark. Översiktsplanens samtliga redovisade utvecklingsområden skulle vid ett genomförande av alla områden medföra att cirka 54 hektar produktiv jordbruksmark tas i anspråk, vilket motsvarar cirka 0,5 % av den totala jordbruksmarken i kommunen. Bedömningen är att översiktsplanen sammantaget har tagit stor hänsyn till produktiv jordbruksmark.

Skogen är en betydande naturresurs i kommunen. Den ger förnybara råvaror, skapar arbetstillfällen och har betydelse för rekreation och friluftsliv. Skogen har stor betydelse i minskandet av växthusgaser i atmosfären då den upptar koldioxid. Vilka värden en skog har beror till stor del på hur den sköts och brukas. Omkring tre fjärdedelar av kommunens yta utgörs av skogsmark. Större delen av skogsarealen är privatägd men det finns även viss skog som ägs av kommunen.

Ställningstaganden

- Jordbruksmark ska undvikas att tas i anspråk för bebyggelse. Anspråk ska kunna tillgodose betydande utveckling eller väsentliga samhällsintressen.
- Brukningsvärd jordbruksmark (åker samt ängs- och hagmarker) bör undvikas för ny bebyggelse
- Jordbruksföretagandet bör ges hög prioritet i landsbygderna och deras långsiktiga utvecklingsbehov bör prioriteras
- Ny bebyggelse i landsbygderna får inte försvåra möjligheten att driva rationellt jordbruk och skogsbruk/brukande av jordbruksmark eller annan jordbruksverksamhet.
- Fragmentering av sammanhållna jordbruksmark bör undvikas
- Verka för bevarande och skötsel av värdefulla ängs- och betesmarker samt artrika gräsmarker

5.6.2 Besöksnäring och turism

Besöksnäringen är en av de störst växande näringsgrenarna i landet vad gäller omsättning och antal sysselsatta. Näringen har en stor betydelse för Vimmerby och ger ett ökat underlag för kommersiell service och nya arbetstillfällen. I kommunen finns flera nationellt och internationellt kända attraktioner och sevärdheter och här finns även återkommande evenemang som tillsammans lockar ett betydande antal besökare.

För att stärka besöksnäringen i kommunen ska miljöer och områden som är särskilt betydelsefulla för turismen bevaras och utvecklas. Det är viktigt att marknadsföra dessa värden genom att belysa miljöer med höga natur- och kulturmiljövärden, vårt geografiska läge och attraktiva platser. På så sätt blir Vimmerby en ännu attraktivare destination att besöka året runt och en långsiktigt hållbar utveckling av besöksnäringen uppnås.

Ställningstaganden

- Ta vara på de värden som finns i kommunen som kan gynna turistfrämjande verksamheter.
- Verka för hållbar turism, exempelvis genom hållbara förbindelser till och från turistmål.
- Ta fram en besöksnäringstrategi för kommunen.
- Arbeta för att uppfylla de mål och intentioner som anges i regionala handlingsplanen för besöksnäringen och den nationella strategin för hållbar turism och växande besöksnäring.
- Värden för besöksnäringen på landsbygderna kan med fördel stärkas och tillgängliggöras.

5.7 Natur och vatten

Naturen har stor betydelse för ekosystemtjänster i kommunen. Det är viktigt att synliggöra detta genom att värna och skydda de värdefulla och unika platserna som finns i landskapet. En plan för fortsatt arbete med gröna och blå värden i landskapet gagnar naturen bidrar till både en hållbar och attraktiv kommun. Arbetet med att utveckla de gröna värdena i orterna ska följa principerna i gestaltningsprogrammet *Vackra Vimmerby*.

De gröna och blåa strukturerna i kommunen bidrar till biologisk mångfald i natur- och vattenområden. Strukturerna är som mest gynnsamma när de är sammankopplade, variationsrika och av hög kvalitet både på land och vatten. De naturliga strukturerna är sårbara i bemärkelsen att de inte är förnybara utan kräver lång återhämtning om de förstörs. Kommunen ska värna om den gröna och blå strukturen genom ett långsiktigt perspektiv. En princip för att säkerställa tillgången på och bevarandet av grönområden kan vara genom kompensationsåtgärder i de fall grönområden tas i anspråk för exploatering. Kompensationsåtgärder kan exempelvis innebära att grönområden av hög kvalitet pekas ut för bevarande när liknande mark tas i anspråk på annat håll. Kompensa-

tionsåtgärder kan även innebära att nya gröna värden tillförs i de fall grönområden tas i anspråk för exploatering. För att klargöra när och hur kompensationsåtgärder kan genomföras bör en strategi för ekologisk kompensation tas fram.

Ekosystemtjänster är produkter och tjänster som naturen tillhandahåller och bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Människan är beroende av naturens tjänster. För att upprätthålla dessa livsviktiga tjänster från naturen krävs att vi har stabila ekosystem med en god biologisk mångfald. Det är därför viktigt att man i alla strategiska beslut som gäller mark- och vattenanvändning tar hänsyn till detta och främjar den biologiska mångfalden. Exploatering av mark och klimatförändringarna gör att det behöver ställas högre krav på gestaltning och gröna inslag i utemiljön. I tätare delar av kommunen behöver ett grönt nätverk av parker, gatuträd och natur säkerställas både för de rekreativa värdena och de ekosystemtjänster det gröna nätverket ger. Kalmar Länsstyrelse har pekat ut särskilt viktiga värde-trakter för grön och blå infrastruktur i Vimmerby kommun. De utpekade områdena ingår i ett nätverk av viktiga naturtyper. För att säkerställa dessa

ekosystemtjänster bör det tas fram en utvecklingsplan för ekosystem och dess ekosystemtjänster. Detta kan med fördel tas fram inom ramen för att ta fram grön- och blåstrukturplanen, som även bör ta fram strategier för hur kommunen ska arbeta med kompensation.

Våtmarker har stor betydelse både för vårt ekosystem och för att nå våra nationella miljömål. Många våtmarker har försvunnit från skogs- och jordbruksmarker och det är därför betydelsefullt att anlägga nya eller restaurera på rätt plats.

Jordbruksmark är en naturresurs som är viktig att värna i planeringen. Som regel ska jordbruksmark undvikas att tas i anspråk för exploatering. I de fall jordbruksmark tas i anspråk ska det tillgodose betydande utveckling eller väsentliga samhällsintressen. Exempelvis kan det handla om att marken behövs för förtätning av bebyggelse, för att undvika fragmentering eller att området på annat sätt utgör ett strategiskt läge som motiverar ianspråktagande.

Skyddade naturområden säkerställer bevarande, skötsel och framtida användning av kommunens värdefulla natur. Ställningstaganden för kommunens framtida arbete med skyddade områden och skyddsvärda områden är framtagna för *nationalpark, naturreservat, biotopskyddsområde, naturvårdsavtal, djur- och växtskyddsområde, nyckelbiotop, naturvärdesobjekt, naturminnen och artskydd*.

Övergripande ställningstaganden

- Ta fram ett nytt naturvårdsprogram
- Kommunens olika landskapstyper ska värnas och synliggöras i landskapsbilden.
- Värna och skydda naturområden och känslig natur som riskerar att nyttjas frekvent.
- Säkerställ goda livsmiljöer och spridningsvägar för vilda växt- och djurarter i vatten- och grönområden. Storleken på ett område och kopplingen som bildar spridningskorridorer är av betydelse för att exempelvis bevara känsliga arter.
- Beakta särskilt viktiga värdeetrakter för grön och blå infrastruktur.
- Ta fram en grön- och blåstrukturplan för kommunen och/eller tätorterna för att identifiera viktiga grönområden och gröna stråk.

Kombineras med fördel med en klimatanpassningsanalys och en utvecklingsplan för ekosystem och dess ekosystemtjänster samt strategi för ekologisk kompensation. Grön- och blåstrukturplanen bör även inkludera vatten och blåstruktur.

- Säkerställ och vidareutveckla gröna kilar från Vimmerbys inre delar och ut mot omlandet för att skapa en sammanhängande miljö för utvecklingen av biologisk mångfald. Koppla samman med stråk/rinnvägar för skyfall och ytor som är lämpliga för fördröjning av dagvatten och skyfall.
- Säkerställ områden med särskilt hög biologisk mångfald och lång kontinuitet genom skydd och en anpassad skötsel.
- Områden med skydd enligt miljöbalken ska undantas från exploatering. Skulle det ändå bedömas aktuellt ska kompensationsåtgärder genomföras.
- Värdefull och skyddad natur ska synliggöras genom att skapa naturreservat eller andra skydd för de områden som bedöms skyddsvärda.
- Jordbruksmark ska undvikas att tas i anspråk för bebyggelse. Anspråk ska kunna tillgodose betydande utveckling eller väsentliga samhällsintressen.
- Värdefulla och sällsynta växter och djur ska i första hand skyddas och bevaras. Kompensation kan undantagsvis vara aktuellt när relevanta skäl för det finnas.
- Vid utveckling av områden ska naturvärden vid behov inventeras och utredas.
- Vid planläggning nära sjöar och vattendrag ska den fysiska livsmiljön för djur och växter beaktas

5.7.1 Riksintresse för naturvård

Områden av riksintresse för naturvård har pekats ut på grund av dess höga naturvärden som anses vara av nationell betydelse. Dessa områden ska med avseende på den biologiska mångfalden, landskapsbilden samt de naturupplevelser som finns där skyddas mot sådana åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön.

Ställningstaganden

- Områden av riksintresse för ska skyddas mot åtgärder som gör att riksintressets värde försämras eller försvinner.

- Kommunen ska verka för att utveckla och stärka de värden som är specifika för respektive riksintresseområde.
- I kommande arbete med naturvårdsprogram ska riksintresseområdena för naturvård ses över närmare och lyfta potentiella insatser för att stärka dessa.
- I de fall exploatering eller ingrepp planeras i områden av riksintresse för naturvård ska detta ske med hänsyn till riksintressets värden och om möjligt stärka värdena. När sådana ingrepp eller åtgärder är aktuella som kan komma att påverka riksintresset ska dessa redovisas och vid behov utredas, för att på så sätt säkerställa att ingen negativ inverkan på riksintressena kommer att ske.

5.7.2 Riksintresse för skyddade vattendrag

Emån utgör riksintresse för skyddade vattendrag, vilket avser att skydda berörda vatten från påverkan av vattenkraft, vattenreglering och vattenöverföring för kraftändamål. Emån utgör även Natura 2000- område och skyddas därmed även enligt detta riksintresse.

Ställningstaganden

- Områden av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som gör att riksintressets värde försämras eller försvinner.
- Om exploatering eller ingrepp i områden av riksintresse för skyddade vattendrag planeras ska detta bedömas utifrån att åtgärderna behövs för att upprätthålla, underhålla eller ändra en anläggning eller verksamhet. Åtgärderna får heller inte medföra någon ökad negativ miljöpåverkan eller endast en tillfällig sådan ökad påverkan.

5.7.3 Natura 2000

För Natura 2000-områdena i kommunen finns bevarandeplaner som redovisar vad som kan bidra till en negativ inverkan på området.

Ställningstaganden

Områden av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som gör att riksintressets värde försämras eller försvinner.

- I de fall exploatering eller ingrepp planeras

i områden av riksintresse för Natura 2000 ska detta ske med hänsyn till riksintressets värden och om möjligt stärka värdena. När sådana ingrepp eller åtgärder är aktuella som kan komma att påverka riksintresset ska dessa redovisas och vid behov utredas, för att på så sätt säkerställa att ingen negativ inverkan på riksintressena kommer att ske. De bevarandeplaner som finns för Natura 2000-områden kan användas som stöd vid bedömning.

5.7.4 Strandskydd

För att trygga allmänhetens tillgång till fria stränder och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten ska det alltid finnas ett område som behövs för att säkerställa fri passage mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna. Det är viktigt att den fria passagen får en ändamålsenlig utformning och vara tillräckligt omfattande för att fungera som passage för allmänheten samt för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Ställningstaganden

- Strandskyddets syften ska beaktas i alla kommande lov- och planprocesser.
- Vid beslut om upphävande av strandskyddet i detaljplan bör det alltid lämnas en fri passage om 50 meter från strandlinjen om inte topografin är sådan att detta saknar betydelse.

5.8 Rekreation och friluftsliv

Närheten till naturen är en stor tillgång i kommunen. Naturen kan med fördel synliggöras ytterligare i framför allt Vimmerby, men också i tätorterna och i landsbygderna. Det handlar exempelvis om att öka tillgängligheten till och synliggöra dessa värden.

Naturen har stor betydelse för rekreativitet i kommunen. Det är viktigt att synliggöra detta genom att värna och skydda de värdefulla och unika platserna som finns i landskapet. En plan för fortsatt arbete med gröna och blåa värden i landskapet gagnar friluftslivet som bidrar till både en hållbar och attraktiv kommun. Arbetet med att utveckla de gröna värdena i orterna ska följa principerna i

gestaltungsprogrammet Vackra Vimmerby. Kommunen ska även arbeta för att natur- och vattenområdena främjar friluftsliv och rekreation. Detta innebär att erbjuda alla invånare tillgängliga, nära, och trygga platser för möten, upplevelser, daglig motion och utflyktsmål fördelade över kommunens alla olika delar. Ambitionen ska vara att grönområden nås inom 300 meter från bostaden.

Kultur- och fritidsmöjligheter är en viktig del av kommunen idag men även dess framtida utveckling, inte minst i förhållande till Astrid Lindgren och hennes författarskap. Såväl föreningslivet som kulturmöjligheterna bör därmed fortsätta utvecklas för att ge alla oavsett ålder möjlighet att ta del av de värden som kultur- och framtidsmöjligheterna skapar i kommunen.

Idrottsföreningar är en stor del av föreningslivet och olika idrotter medför olika behov av anläggningar och faciliteter. Idrott bidrar till god fysisk hälsa medan varje föreningsengagemang ger känslan av sammanhang och tillhörighet. Idrottsanläggningar är ofta ändamåls-specifika men kan utformas för att tillgodogöra behov för olika typer av verksamheter, detta ökar nyttjandet av anläggningen och möjliggör för att fler motiveras till fysisk aktivitet.

Övergripande ställningstaganden

- Allemansrätten är en viktig förutsättning för friluftslivet, både i tätortsnära lägen och på landsbygden. Värna rätten och förebygg eventuella intressekonflikter. Verka för god tillgänglighet till områden där friluftsliv kan utövas. Behovet av den nära naturen som bringar friluftsliv och rekreation ska värnas i planeringen.
- Verka för att friluftslivet ska kunna involveras i skolans arbete. Arbeta för att samtliga skolor ska ha god tillgänglighet till grönsstruktur och natur.
- Bibehåll närheten till natur- och kulturlandskap. Vidareutveckla exempelvis gröna stråk, vandringsleder och slingor där Vimmerbys identitet kan synliggöras ytterligare.
- Säkerställ och vidareutveckla gröna kilar från Vimmerbys inre delar och ut mot om-

landet för att skapa en sammanhängande miljö för rekreation.

- Verka för en utveckling av kommunala badplatser, särskilt i de orter som saknar detta idag i enlighet med lek- och badplatsstrategin.
- Lyft och tillgängliggör befintliga kulturvärden, samt verka för utveckling som stärker eller ger potential för utveckling av dessa värden.
- Verka för och stöd en samverkan mellan föreningar, kommunen och kommersiella aktörer avseende kulturutbudet i kommunen.
- Utveckla och genomför insatser som bidrar till utveckling och bredd av kultur- och föreningsliv.

5.9 Kulturmiljöer

En kulturmiljö är allt det som har påverkats, präglats och formats av människor genom hela historien. Det är miljöer som visar fysiska spår efter mänsklig aktivitet och verksamhet och kan vara allt från byggnad eller lämning, enskild plats till hela landskap.

I Vimmerby kommun finns ett flertal värdefulla kulturmiljöer som speglar kommunens historia och livet för de som en gång bodde här. För Vimmerby är det viktigt att dessa värden tas hänsyn till och stärks i samband med kommunens framtida utveckling. Kulturmiljön i Vimmerby utgör en central del av kommunens identitet och spelar en avgörande roll för attraktiviteten i kommunen för såväl besökare som invånare.

Kulturmiljöerna i kommunen inrymmer allt från fornminnen, värdefulla bebyggelsemiljöer och

kyrkliga kulturminnen. I kommunen finns även värdefulla kulturmiljöer kopplat till kommunens grönstruktur, så som parker. För Vimmerbys framtida utveckling är det betydelsefullt att kopplingen till dessa kulturmiljöer inte går förlorade. Det lokala kulturarvet ska framhävas tidstypiskt och genuint. Det är viktigt att arvet brukas, vårdas och vävs ihop med det nya som skapas i kommunen. Detta bör arbetas vidare med i ett kulturmiljöprogram, som bör göra avstamp i de nationella kulturmiljöpolitiska målen och kopplas samman med de värdefulla natur- och kulturvärden inom kommunen.

Övergripande ställningstaganden

- Vid exploatering och utveckling av kommunen ska kulturmiljöerna värnas, lyftas och ses som en tillgång.
- Ta fram ett kulturmiljöprogram för att skydda, bevara och framhäva värdefull kultur i kommunen.
- Vimmerbys värdefulla kulturmiljöer ska användas för att skapa attraktiva platser i landskapet, planeringen och kommunens utveckling bör därmed grundas i en helhetssyn som värnar om dessa värden.
- Vimmerby kommun har en stark identitet som landsbygdskommun där det historiska landskapet samsas med det nutida. För att bibehålla närhet till natur- och kulturlandskap bör vidareutveckling av till exempel gröna stråk, vandringsleder och slingor ske.
- Ta tillvara de kulturvärden som finns och utveckla dessa vidare, bland annat genom att stödja och uppmuntra turistfrämjande verksamheter som lyfter dessa värden.
- Prioritera åtgärder som ämnar stärka och utveckla kulturarvet i kommunen.
- Tillsammans med lokala aktörer och föreningar verka för en utveckling av kulturmiljöerna utifrån lokala möjligheter och sammanhang.
- Våra kulturmiljöer är viktiga identitetsskapare och en attraktivitet för Vimmerby kommun som ska värnas i utvecklingen.

5.9.1 Riksintresse för kulturmiljövård

Ställningstaganden

- Riksintresse för kulturmiljövård utgörs av områden som särskilt tydligt visar på kulturhisto-

riska sammanhang i landskapet. De värden som pekats ut är knutna till enskilda objekt och delområden, men har främst pekats ut då de är en del av ett rumsligt och funktionellt samband.

- Områden av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som gör att riksintressets värde försämras eller försvinner.
- Om exploatering eller ingrepp i områden av riksintresse för kulturmiljövården planeras ska detta ske med hänsyn till riksintressets värden, samt med möjlighet att stärka dessa värden.
- I kommande arbete med kulturmiljöprogram ska riksintresseområden för kulturmiljövård ses över närmare och tydliggöra hur dessa ska beaktas i den fysiska planeringen.

5.10 Miljö- och riskfaktorer

I vissa områden behöver planeringen ta särskild hänsyn till förhållanden som kan påverka miljön eller människors hälsa och säkerhet. Särskilda säkerhetsavstånd behöver beaktas vid exploatering och samhällsviktiga resurser kan behöva skyddas från föroreningar och liknande. Den mark som idag är förorenad ska alltid undersökas noggrant och saneras innan ny användning är lämplig. Efter avslutad sluttäckning av deponin norr om Vimmerby ska kommunen under minst 30 år vidta åtgärder för underhåll, övervakning och kontrollera det som behövs med hänsyn till människors hälsa och miljö.

Övergripande ställningstaganden

- I samband med planläggning, lovgivning, förhandsbesked och anmälningsärenden tas hänsyn till Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter.
- Vid planering av nya tillståndspliktiga verksamheter ska tillräckliga skyddsavstånd och påverkan på kringliggande miljöer utredas.
- Vid prövning av ny bebyggelse eller förändrad markanvändning i närheten av stråk där farligt gods transporteras, behöver säkerhetsrisker beaktas och eventuell riskanalys tas fram.
- Bostäder lokaliseras och utformas så att boende inte får någon påverkan från radon. Markradon hanteras i detaljplan och bygglov genom krav på markradonundersökning och eventuella skyddsåtgärder vid byggnation.

5.10.1 Riksintresse för totalförsvaret

Riksintresse för totalförsvaret kan vara anläggningar och områden som används av totalförsvaret och som ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra nyttjandet av områdena. I vissa fall redovisas områden av riksintresse för totalförsvaret öppet och i andra fall inte. Riksintressets militära del har företrädare framför andra riksintressen.

Ställningstaganden

- Områden av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som gör att riksintressets värde försämras eller försvinner.
- Vid uppförande av höga objekt ska Luftfartsverket, Forsvarsmakten, Trafikverket och MSB:s verksamhet för Rakel alltid remitteras i plan- och lovprocesser.

5.10.2 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormerna (MKN) syftar till att skydda människor och miljön. Miljökvalitetsnormer ska beaktas vid planering och prövning av tillstånd enligt femte kapitlet miljöbalken och anges oftast som ett värde eller en halt. Ställningstagande har gjorts för att verka för förbättrade värden och halter i luft och vatten.

Miljökvalitetsnormer för utomhusluft

Luftföroreningar utgör en av jordens största risker för både miljön och människan. I Vimmerby kommun finns idag inga kända problem med miljökvalitetsnormen för luft. Vägtrafik antas vara den dominerande utsläppskällan, även om föroreningsnivåerna vid de senaste årens mätningar legat under den nedre utvärderingsströskeln. Trots att miljökvalitetsnormerna följs är det viktigt att komma ihåg att gränsvärdena är ett resultat av politiska förhandlingar på europeisk nivå, vilket gör att de inte nödvändigtvis speglar nivåer som motsvarar en god luftkvalitet för miljön och människors hälsa. Det är därför viktigt att fortsatt sträva efter en frisk luft trots att värdet för miljökvalitetsnormerna uppnås.

Ställningstaganden

- Verka för goda möjligheter till hållbart resande.

- Nya planer som kan medföra en påtaglig trafikökning och ge tydliga ökningshalter vid gator och vägar ska utredas.
- Vid nyanläggning av vägar och gator är bedömning av påverkan av miljökvalitetsnormer viktigt.
- Göra regelbundna uppföljningar av miljökvalitetsnormer för luft i samverkan med Kalmar läns luftvårdsförbund.

Miljökvalitetsnormer för vattenförekomster

Vattendirektivet ställer krav på alla EU:s medlemsländer att uppnå god vattenkvalitet. I Sverige förverkligas vattendirektivet i svensk miljölagstiftning genom vattenförvaltningen. Arbetet med vattenförvaltningen sker i sexårs-cykler, med gällande programperiod 2022-2027. I förvaltningsplanernas åtgärdsprogram anges vad kommuner behöver göra i samband med planering och prövning för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska nås. Arton av kommunens sjöar är klassade som ytvattenförekomster. Tio av dessa uppnår god ekologisk status och åtta uppnår måttlig ekologisk status. Ingen av sjöarna uppnår god kemisk status (Vatteninformationssystem Sverige 2022).

- Genomför åtgärderna i vattenmyndigheternas åtgärdsplan.
- Kommunen ska göra en översyn av befintliga vattenskyddsområden för att ge vattenförekomsterna tillräckligt skydd. I förvaltningsplanen som gäller för Vimmerby bedömer Vattenmyndigheten att elva vattenskyddsområden (VSO) behöver inrättas eller efter översyn eventuellt revideras för att ge vattentäkterna skydd.
- Verka för höjd vattenkvalitet i Stångån och Silverån dit flera biflöden ansluter.
- Exploatering av mark får inte påverka vattentillgångens kvantitet eller kvalitet negativt.
- Säkerställ att dagvatten inte för med sig föroreningar till recipient eller grundvatten genom att ta fram en dagvattenutredning i samband med detaljplanering eller annat lov där det bedöms behövas.
- Vattentäkter ska skyddas från föroreningar för att säkerställa långsiktig dricksvattenförsörjning.

- Utredda behov, förutsättningar och lämpliga åtgärder för en förbättrad fördröjning och rening av dagvatten som avleds till Stångån.
- Kommunen ska aktivt arbeta vidare med utpekade åtgärder i vattentjänstplan och VA-plan.

5.10.3 Buller

De främsta bullerkällorna i kommunen är väg- och järnvägstrafik. Sett till antalet finns därför de flesta bullerutsatta bostäderna i kommunens orter, och särskilt de orter som ligger längs järnvägen eller har en betydande genomfartstrafik. Lokalt kan även andra bullerkällor, till exempel motorsport, skjutbanor, industrier, bergtäkter och festlokaler, ge upphov till störningar på omgivningen.

Sedan 1 juli 2017 gäller en förordning till miljöbalken med bestämmelser om riktvärden för bullerutomhus vid bostadsbyggnader från spårtrafik och vägar. Förordningen ska tillämpas vid planläggning samt ärenden om förhandsbesked och bygglov utanför detaljplan. Enligt förordningen bör buller från spårtrafik och vägar inte överskrida 60 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, och 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå samt 70 dB(A) maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden. Vimmerby kommun omfattas inte av miljökvalitetsnormer för buller som beskrivs i förordningen om omgivningsbuller (2004:675).

Kommunen strävar mot att begränsa buller och därmed en god ljudmiljö. Detta styrs bland annat av de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken och regler om egenkontroll, tillsyn och prövning.

Ställningstaganden

- Vid planläggning och prövning ska gällande riktvärden för buller från trafik och verksamheter tillämpas. Lokalisering av bostäder ska ske med hänsyn till rekommenderade bullernivåer.
- I områden där risk för buller finns ska en bullerstudie göras i samband med detaljplan, för att visa hur bebyggelse ska placeras och utformas för att klara gällande bullerriktvärden.
- Vid tillämpning av bullerdämpande åtgärder, såsom bullerplank, vallar och dämpande

vegetation, ska hänsyn tas till utformning och gestaltning där den bullerdämpande åtgärden med fördel kan utformas som ett positivt inslag i den gestaltade miljön

5.10.4 Förorenad mark

Vid planering och i samband med bygglovsprövning ska risken för att ett område kan vara förorenat beaktas på ett tidigt stadium. I vissa fall kan det krävas undersökningar och efterbehandlingsåtgärder. I Vimmerby kommun finns fyra potentiellt förorenade områden som är klassade i riskklass 1 (mycket hög risk). Ur ett markföroreningsperspektiv är det dessa fyra områden som kommunen bör prioritera i sitt övergripande arbete för sanering av förorenade områden. En sanering av ett av dessa områden pågår parallellt med översiktsplanearbetet.

Ställningstaganden

- Misstänkt eller konstaterat förorenade områden ska utredas i samband med planläggning, lovgivning, förhandsbesked och anmälningsärende. Sanering ska ske efter de åtgärder och behov som krävs utifrån resultat av markundersökning och kommande markanvändning.
- Vattentäkter ska skyddas från föroreningar för att säkerställa långsiktig dricksvattenförsörjning. Kända föroreningar som kan ha en påverkan på vattentäkter ska åtgärdas genom lämplig sanering.
- Vid sanering ska hänsyn tas till klimatförändringar så att området inte återförorenas eller att föroreningar riskerar att spridas i framtiden

5.10.5 Risker och olyckor

I samband med all samhällsplanering är det viktigt att tänka på risker och sårbarheten, så att risken för skador och olägenheter minimeras för människor och miljö. Dessa faktorer ska beaktas vid alla beslut om mark- och vattenanvändning. I Vimmerby kommun bedöms risken för trafikolyckor, olyckor vid transport av farligt gods och naturolyckor vara särskilt viktiga att beakta i den fysiska planeringen. Naturolyckor såsom översvämning, skyfall och skogsbränder behandlas i kapitel 5.4 Klimat och energi då risken för dessa ökar till följd av pågående klimatförändringar.

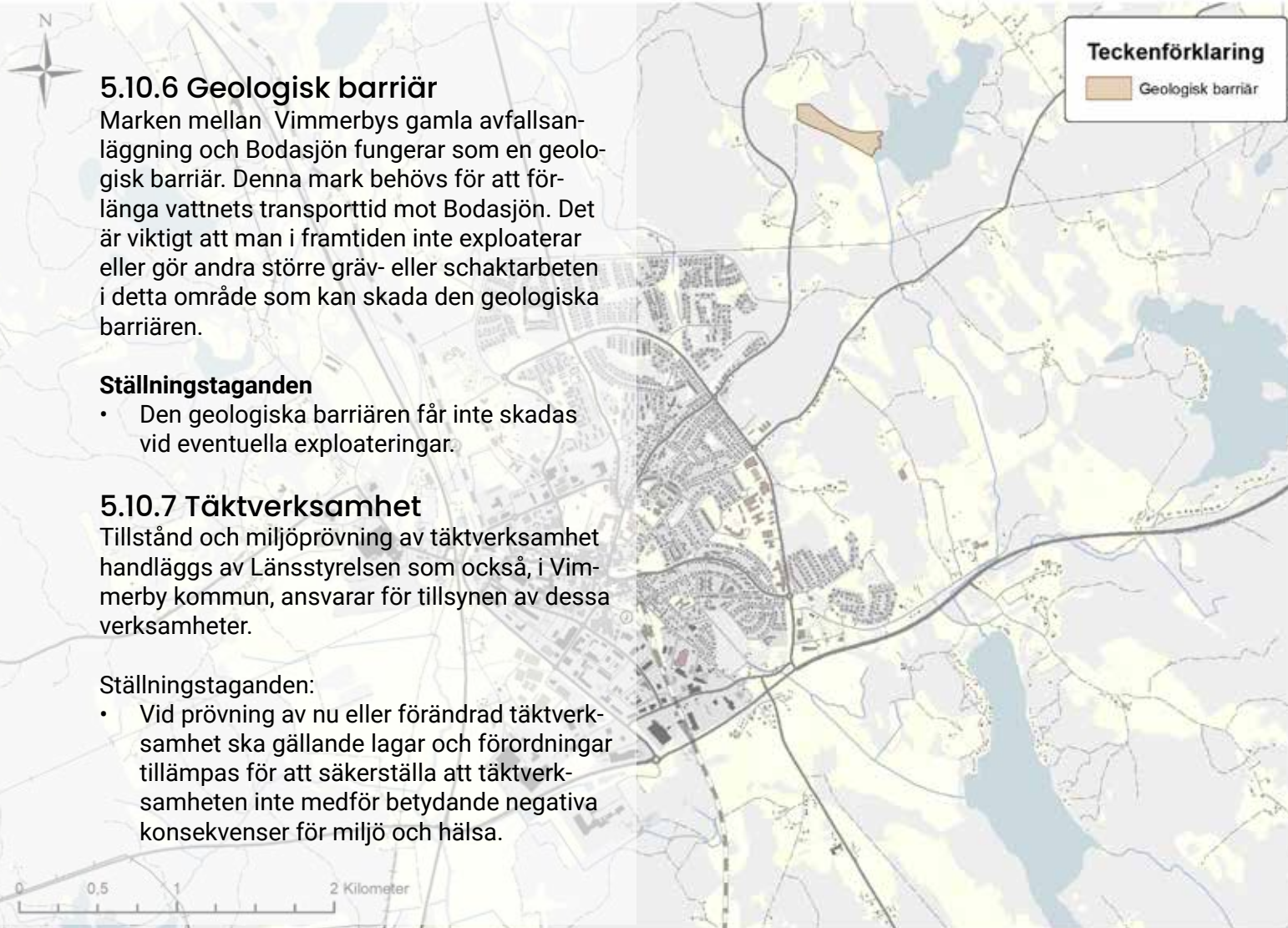
Riskerna vid olyckor från farligt gods är väldigt olika från fall till fall och kan exempelvis bero på hastighetsbegränsning, omgivningen samt vad det farliga godset består av. Vid en olycka, oavsett om farligt gods är inblandat eller inte, är det viktigt att blåljuspersonal snabbt och säkert kan ta sig till olyckplatsen. I den fysiska planeringen behöver därför hänsyn tas till placering av räddningsstationer och ambulansverksamhet. Vid extrema händelser finns det i kommunen 106 skyddsrum som kan användas. Skyddsrummen ska tåla splitter, stötvågor, ras och strålning samt vara byggt så att stridsgaser inte kan tränga in.

Vid placering av nya verksamhetsområden ska tillräckliga skyddsavstånd hållas till bostäder och annan störningskänslig bebyggelse, som

exempelvis skolor. Detsamma gäller vid planering av nya områden för bostadsbebyggelse, då tillräckliga skyddsavstånd ska hållas till verksamheter. Även transporterna till och från verksamheter ska vägas in i bedömningen.

Ställningstaganden

- Vid utveckling av den fysiska miljön ska behov och framkomlighet för blåljustrafik beaktas
- Vid planering och lovgivning inom 150 meter från transportleder av farligt gods ska det särskilt bedömas om en riskutredning behöver göras.
- Vid behov ska riskreducerande åtgärder vidtas för att minska risken för och följderna av en olycka

5.10.6 Geologisk barriär

Marken mellan Vimmerbys gamla avfallsanläggning och Bodasjön fungerar som en geologisk barriär. Denna mark behövs för att förlänga vattnets transporttid mot Bodasjön. Det är viktigt att man i framtiden inte exploaterar eller gör andra större gräv- eller schaktarbeten i detta område som kan skada den geologiska barriären.

Ställningstaganden

- Den geologiska barriären får inte skadas vid eventuella exploateringar.

5.10.7 Täktverksamhet

Tillstånd och miljöprövning av täktverksamhet handläggs av Länsstyrelsen som också, i Vimmerby kommun, ansvarar för tillsynen av dessa verksamheter.

Ställningstaganden:

- Vid prövning av nu eller förändrad täktverksamhet ska gällande lagar och förordningar tillämpas för att säkerställa att täktverksamheten inte medför betydande negativa konsekvenser för miljö och hälsa.

Karta som visar den geologiska barriären i relation till Vimmerby stad.

5.11 Vatten, avlopp och avfall

Tekniska system planeras tidigt i planprocessen och lösningar samordnas med olika aktörer.

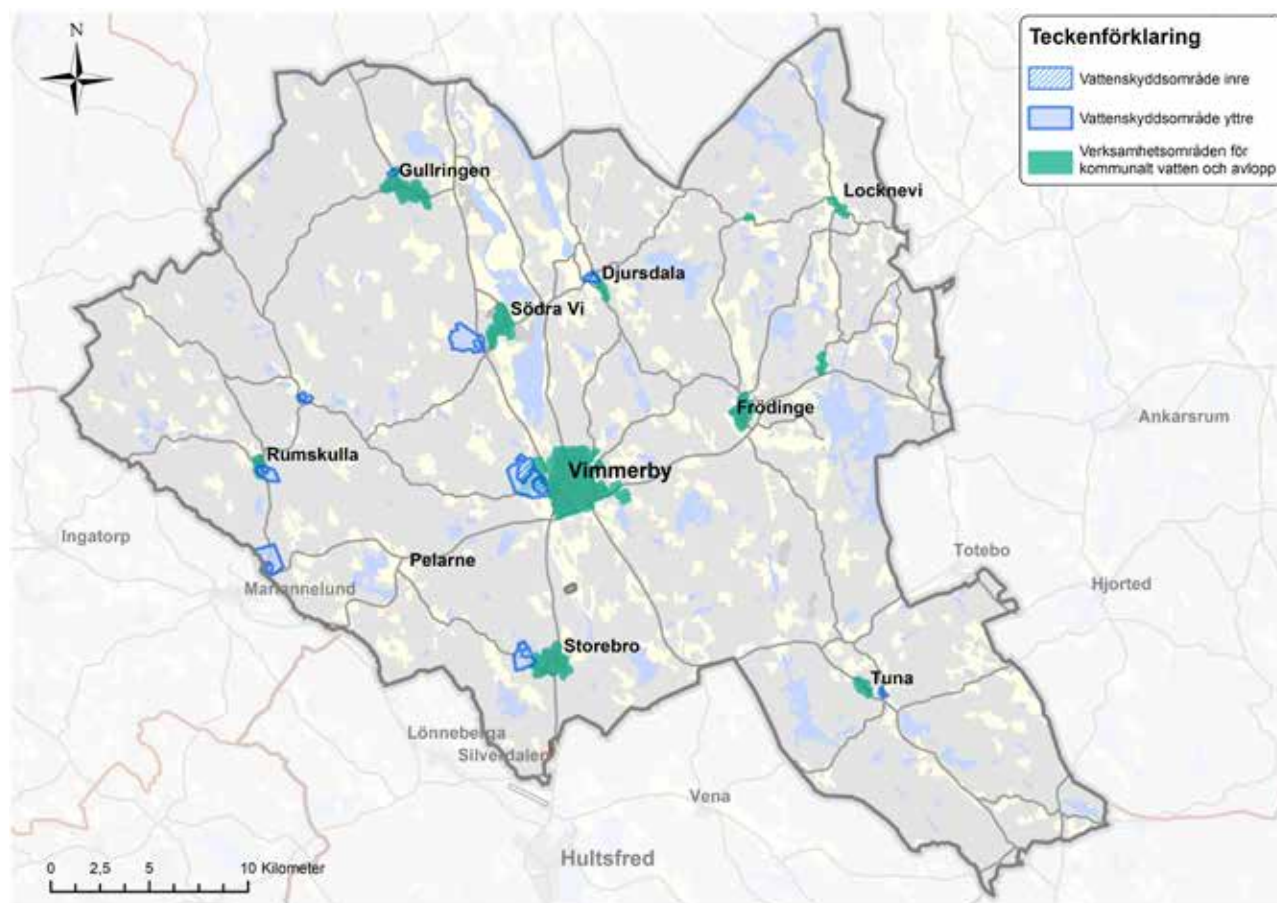
I kommunen finns områden som ligger utanför allmänt VA-system. I dessa kan det bli svårt att anordna fler enskilda avlopp utan att grund- eller ytvattenkvaliteten påverkas negativt. Inventering av områden med enskilt avlopp är därför viktigt för att framöver kunna säkerställa en god vattenkvalitet. Här redogörs för ställningstaganden för att säkerställa att viktiga grundfunktioner i samhället ska fungera.

5.11.1 Vatten och avlopp

Vattenskyddsområden finns för nio vattentäkter i kommunen, men det finns även täkter som saknar skyddsområde. Kommunens vattenskyddsområden med föreskrifter håller på att moderniseras i enlighet med Naturvårdsverkets handbok. De flesta vattenskyddsområdena för kommunens allmänna vattentäkter är fastställda

i mitten av 1980-talet. Undantaget är det för Södra Vi som fastställdes 1973 och det för Västra Skogen och Skillingarum, där bestämmelserna fastställdes 1996 och skyddsområdet reviderades 2010. En ny översyn av skyddsområdet för Västra Skogen och Skillingarum med tillhörande bestämmelser pågår.

Vattenskyddsområden behöver lokalt utformade föreskrifter som är anpassade efter aktuella förutsättningar och risker i området. Föreskrifterna bör även vara utformade så att det på ett enkelt sätt går att kontrollera att de följs. Samhällsutvecklingen sedan vattenskyddsområdena inrättades har lett till att befintliga skyddsföreskrifter och avgränsningar för vissa av vattenskyddsområdena inte längre är relevanta. För att säkra upp kommunens vattentäkter bör nya vattenskyddsområden inrättas och befintliga bör revideras.

Karta över kommunens verksamhetsområden för VA, samt vattenskyddsområden.

Vimmerby kommun ska arbeta för att trygga vattenförsörjningen på sikt och hushålla med de gemensamma vattenresurserna. Kommunen ska verka för långsiktigt hållbar vattenförsörjning och att naturliga reningsprocesser används så långt som möjligt. Vimmerby kommun gör här sina ställningstagande gällande vatten- och avlopp.

Ställningstaganden

- Kommunens tekniska försörjningssystem ska succesivt byggas ut för att kretsloppsanpassas. Detta för att såväl vatten som växtnäringsämnen ska kunna återanvändas på ett lämpligt sätt.
- I samband med planläggning av nya områden ska kapaciteten i VA-systemet utredas.
- Verka för god dricksvattenkvalitet i kommunens allmänna vattentäkter samt skydda de viktiga vattenresurserna i kommunen för att säkra långsiktig dricksvattenproduktion. Det pågående arbetet med att ta fram nya skyddsområden med moderna skyddsföreskrifter är ett prioriterat arbete. Samtliga kommunala vattentäkter ska ha ett adekvat skydd.
- Upprätta och/eller revidera vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter
- Genomföra åtgärder för ökat vattenuttag i Vimmerby stad för att säkerställa tillräcklig dricksvattenproduktion.
- Åtgärder ska initieras för risker som identifieras rörande Vimmerby kommuns allmänna vattentäkter i samband med riskanalyser som görs vid framtagandet av vattenskyddsområden.
- Reservvattenberedskap behövs för kommunens allmänna vattentäkter.
- En nödvattenplan för Vimmerby kommun behöver tas fram för att säkerställa försörjning av dricksvatten för mat, dryck och personlig hygien i samband med eventuella störningar i vattenverk eller distributionsnät.
- Verka för att minska onödig dricksvattenanvändning hos invånare och verksamheter.
- Utvidgning av verksamhetsområden för allmänt vatten- och avlopp föreslås. Etapputbyggnad sker enligt VA-planen.
- Uppmana till kretsloppsanpassade lösningar för gråvattenhantering.

- Inventera områden med enskilt avlopp för att säkerställa att grund- eller ytvattenkvaliteten inte påverkas negativt av tillkomsten av fler enskilda avlopp.

5.11.2 Dagvatten

För att kunna genomföra en långsiktigt hållbar dagvattenhantering krävs att dagvattenfrågan ständigt beaktas vid all utveckling. Klimatförändringar bedöms ge upphov till mer intensiva regn och därmed större dagvattenflöden och högre föroreningsbelastning på recipienterna vilket bidrar till behovet av långsiktigt hållbara dagvattenlösningar.

Ställningstaganden

- Dagvatten ska hanteras med lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD).
- Säkerställ ytor för hantering av dagvatten och skyfall. Kombinera med fördel med planering av gröna miljöer.
- Arbeta med vatten i den bebyggda miljön för en ökad attraktivitet. Öppna dagvattenlösningar som dagvattendammar och diken kan fungera som förskönande inslag samtidigt som det medför förbättrad dagvattenrening.
- Säkerställ att dagvatten inte för med sig föroreningar till recipient eller grundvatten genom en dagvattenutredning i samband med detaljplan eller annat lov där det bedöms behövas.
- Utredda behov, förutsättningar och lämpliga åtgärder för en förbättrad fördröjning och rening av dagvatten som avleds till Stångån.

5.11.3 Avfall

I ett nationellt, regionalt och lokalt perspektiv behöver vi minska vår konsumtion och därmed vårt avfall. Till år 2050 ska kommunen arbeta för att uppkomsten av avfall förebyggs, produkter återanvänds, material återvinns och energi utvinns. Genom planering av god tillgänglighet till system och anläggningar för sortering, återvinning och återbruk för, skapas förutsättningar för hållbar avfallshantering. Vimmerby Energi och Miljö AB har för avsikt att anlägga en ny återvinningscentral tre kilometer norr om Vimmerby stad. Planering pågår och samråd enligt prövningsprocessen har genomförts. Vimmerby gör följande ställningstaganden för fortsatt planering av avfallshantering i kommunen.

Ställningstaganden

- Nedlagd deponi norr om Vimmerby stad behöver sluttäckas.
- Säkerställ att befintliga avfallsanläggningar samt planerad anläggning ges tillräckligt utrymme för utveckling.
- Verka för att uppfylla målen i avfallsplanen och kontinuerligt ajourhållande av planen.
- Verka för att förenkla för avfallssortering och återvinning, bland annat via genomtänkta placeringar för återvinningsstationer inom orterna, men även för en god spridning i kommunens olika delar.

5.12 Regionala och mellankommunala frågor

Vimmerby kommun ligger i Kalmar läns norra delar och gränsar till två andra län, vilket gör de mellankommunala frågorna särskilt viktiga för kommunen. De mellankommunala förbindelserna med kollektivtrafik är exempelvis viktiga att vidareutveckla, förbättra och samarbeta kring eftersom extra kostnader för den enskilda invånaren är särskilt påtagliga här. För Vimmerby kommun finns det stora utmaningar men också vinster att hämta genom att samverka brett mellan de angränsande kommunerna i olika län. Samtidigt bör regionen samverka i fler frågor med angränsande regioner för att beakta gemensamma intressen.

En annan regional och mellankommunal åtgärd som är viktig för Vimmerby är att verka för byggnation av ett mötesspår i Gullringen för att möjliggöra för tätare pendlingstrafik mellan Vimmerby och Kisa. I samband med denna åtgärd skapas möjlighet för ett framtida tåg-stopp i Gullringen. Genom bättre förbindelser med kollektivtrafik och korta restider skapas bättre förutsättningar för pendling till och från studier eller arbete inom och utanför Vimmerby. För att uppnå detta krävs samverkan med såväl angränsande kommuner som Kalmar länstrafik och Trafikverket.

Idag finns ett samarbete mellan campus Vimmerby, campus Hultsfred och campus Västervik. Att fortsätta samarbeta över kommungränserna för att anpassa och möta det kompetensbehov som näringslivet efterfrågar är viktigt för att få verksamheter att stanna kvar i regionen. Här är det viktigt med samverkan både med näringslivet, akademien och regionala aktörer/samarbeten.

För Vimmerby är besöksnäringen en stor och viktig näringsgren för kommunen. Region Kalmar län har tagit fram en besöksnäringstrategi vars mål är att regionen ska bli en året-runt-destination. För såväl Vimmerby som regionen i stort är besöksnäringen starkt säsongsbunden till sommarmånaderna. För att kunna ta ett helhetsgrepp och skapa en helhetsbild gällandeturistnäringen krävs därmed en samsyn och samverkan över kommungränserna.

Övergripande ställningstaganden

- Verka för ett mötesspår i Gullringen för möjliggörande av tätare pendlingstrafik mellan Vimmerby och Linköping. En mötesstation möjliggör även för uppehåll med persontåg.
- Stångådalsbanan har stor betydelse för Vimmerby kommuns koppling till Linköping och vidare norrut. Stångådalsbanans koppling till Ostlänken är av stor betydelse för smidiga byten och attraktiv resa.
- Verka för utbyggnad till 2+1-väg för riksväg 23/34 Hultsfred-Vimmerby-Kisa, samt verka för en överenskommelse tillsammans med Östergötland avseende riksväg 23/34.
- Samverka inom regionen, mellan kommunerna samt med Kalmar länstrafik för att utveckla kollektivtrafiken. Detta med särskilt fokus på de storregionala stråken, varav ett av dessa är Västervik-Vimmerby-Hultsfred.
- Beakta och vidareutveckla de natur- och kulturvärden som finns i regionen och på så sätt skapa möjligheter för besöksnäringen.
- I mellankommunal samverkan verka för höjd vattenkvalitet i Stångån och Silverån dit flera biflöden ansluter.
- Samarbeta över kommungränserna för utbildningar som är anpassade efter det lokala näringslivets behov och arbetsmarknadens efterfrågan.
- Utveckla cykelförbindelserna mot Hultsfred och Eksjö för att främja turism- och hållbart resande.
- Samverka med näringslivet. Ett välfungerande näringsliv som sträcker sig utanför kommunen är viktigt för att skapa ett brett utbud av varor, tjänster och arbetsplatser. Näringslivet innefattar allt från kontor, handel, service, hotell och besöksnäring till bilservice, industrier och lager.
- Samverka med grannkommunerna kring grön- och blåstruktur över kommungränsen och andra landsbygdsfrågor.
- Samverka med grannkommunerna kring teknisk infrastruktur där så bedöms lämpligt.
- Delta aktivt i granskningen av grannkommunernas översiktsplaner. Samråda tidigt om exempelvis vindkraftsanläggningar nära kommungränsen.

6. Handlingsplan

STADSHUS

För att uppnå det översiktsplanen föreslår behöver Vimmerby kommun avsätta medel och resurser för genomförandet. Det är en fördel om översiktsplaneringen integreras med budgetarbetet i den kommunala organisationen för att säkerställa översiktsplanens genomförande. Kommunens verksamheter styrs i hög grad med olika styrdokument. Genom att tydliggöra hur styrdokumenten förhåller sig till varandra tydliggörs också fördelningen av ansvar och befogenheter. Styr- och ledningsprocesser ska utformas så att de säkerställer att styrdokumenten är levande i såväl planering som uppföljning. Kommunens styrdokument förtydligar politiska viljeinriktningar, ambitioner eller förhållningssätt. En del styrdokument är lagstadgade men kommunen väljer också att ta fram egna styrdokument inom olika områden.

Syftet med handlingsplanen är att tydliggöra kommunens prioriteringar kring investeringar, åtgärder och geografiska områden som föreslås i översiktsplanen. I handlingsplanen beskrivs vilka åtgärder som är särskilt prioriterade. Ordningen utgår från nuvarande förutsättningar och bedömning kan komma att ändras. Kommunens övriga styrdokument kommer också att påverka utbyggnadsordningen i kommunen. Vissa intentioner och viljeinriktningar som presenteras i översiktsplanen kan ta lång tid att förverkliga och kan vara beroende av andra myndigheters åtgärder eller stora investeringar.

Översiktsplanen innehåller en rad olika åtgärder. Vissa handlar om att ta fram planeringsunderlag, för att klargöra och fördjupa aspekter och områden som synliggjorts under över-

siktsplaneprocessen. Vissa åtgärder handlar om samverkan och samarbete som behöver upprätthållas och utvecklas för att göra rätt prioriteringar och investeringar. Ytterligare åtgärder kan handla om dialog och delaktighet för att öka kunskap och förståelse för att i nästa steg kunna åtgärda eller agera. Översiktsplanens genomförande påverkar både mark som ägs av Vimmerby kommun och mark som ägs av privata markägare. I många utvecklingsfrågor är därför ett nära samarbete med markägare, exploatörer och företag av stor betydelse. Enskilda intressen kan i stor utsträckning bidra till att utvecklingsinriktningen för Vimmerbys översiktsplan uppnås. Att ta fram detaljplaner, områdesbestämmelser, fördjupningar av översiktsplanen, bevilja bygglov och förhandsbesked, köpa in mark med mera kan vara exempel på att genomföra översiktsplanen.

Översiktsplanen är en strategisk och långsiktig plan för markens och vattnets användning. Den är vägledande och inte juridiskt bindande. Översiktsplanen ska spegla den politiska majoritetens uppfattning. Genom plan- och bygglagens krav på aktualitet och förändringar som gjordes i lagen i april 2022 ställs allt högre krav på att kontinuerligt arbeta med översiktsplanering. Nedan listas föreslagna åtgärder, när det kommer till styrdokument och planeringsunderlag samt dialoger och samverkan, som behöver arbetas vidare med efter att översiktsplanen antas. Observera att denna sammanställning kommer att ändras under arbetets gång och lämpligen bör denna lista ingå i någon form av uppföljning av översiktsplanen.

Åtgärd	Varför det är viktigt	Prioritet	Lagkrav
Styrdokument och planeringsunderlag			
Riktlinjer för bostadsförsörjning	Nuvarande riktlinjer är från 2017 och är inte antagna under mandatperioden 2018-2022. Riktlinjerna visar vad kommunen vill med befintligt bostadsbestånd och hur bostadsplaneringen ser ut.	Hög	Ja, ska antas varje mandatperiod 1 § tredje stycket lagen 2000:1383 om kommunernas bostadsförsörjningsansvar
Grön- och blåstrukturplan	Ta fram en grön- och blåstrukturplan för att kartlägga viktiga naturområden, parker och stråk. Grön- och blåstrukturplanen ska även inkludera vatten och vattendrag. Kombinera med en utvecklingsplan för ekosystem och dess ekosystemtjänster. Kompensationsåtgärder är ett alternativ för att säkerställa tillgång på och bevarande av grön- och blåområden. För att klargöra när och hur kompensationsåtgärder kan genomföras bör en strategi för ekologisk kompensation tas fram.	Hög	Nej
Trafikstrategi/ Trafikplan	Ta fram en strategi och plan för hur trafiksystemet i kommunen kan utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt. Särskild vikt bör ligga på att möjliggöra för fler hållbara resor genom kollektivtrafik, cykel och gång. Djupare utredningar krävs kring nivå av standard på kommunens befintliga och kommande cykelleder.	Hög	Nej
Översyn av befintliga vattenskydds-områden och skyddsföreskrifter	En översyn behövs för att säkerställa att det finns tillräckligt skydd för vattentäkterna, för att säkra en långsiktig dricksvattenproduktion.	Hög	Nej
Riktlinjer för bebyggelse	Arkitektur och gestaltning är kopplat till identitet och kulturvärden i staden, orterna och på landsbygderna. Med riktlinjer kan Vimmerbys unika särdrag och kvaliteter värnas och utvecklas.	Medel	Nej
Kulturmiljöprogram	Ta fram ett kulturmiljöprogram för att skydda, bevara och framhäva värdefull kultur i kommunen. Kulturmiljöprogrammet ska bland annat tydliggöra hur kända kulturmiljövärden ska hanteras, exempelvis riksintresseområden för kulturmiljövärden.	Medel	Nej
Vattentjänstplan	Vattentjänstplanen ska tas fram i enlighet med de krav som ställs i lagen om allmänna vattentjänster	Hög	Ja

VA-plan	VA-planens aktualitet är avgörande för fortsatt utbyggnad i Vimmerby kommun. Håll VA-plan aktuell genom att genomföra åtgärder i enlighet med planen och kontinuerlig uppföljning.	Ska ajourhållas och ersättas vid behov	Inte formellt krav, däremot framgår det som en åtgärd i vattenmyndigheternas juridiskt bindande åtgärdsprogram att VA-planer ska tas fram för att underlätta uppfyllandet av miljökvalitetsnormerna för vatten. Samt att kommunen är skyldig att ordna vattenförsörjning och/eller avlopp i områden med samlad bebyggelse enligt lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412)
Avfallsplan	Avfallsplanen behöver hållas aktuell för att minska miljöbelastningen och öka resurseffektiviteten.	Ska ajourhållas och ersättas vid behov	Ja, enligt Avfallsförordning (2020:614)
Energiplan	Det ska finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. Den ska innehålla en analys av vilken inverkan verksamheten har på miljön, hälsan och hushållning med mark och vatten och andra resurser. Planen ska antas av kommunfullmäktige.	Ska ajourhållas och ersättas vid behov	Ja, enligt lag (1977:439) om kommunal energiplanering
Utredning av möjliga lösningar för trafikflödet till och från Astrid Lindgrens värld	Utred brett möjligheter att minska belastningen på det kommunala vägnätet med anledning av trafikflödet till och från Astrid Lindgrens värld sommartid.	Medel	Nej
Utredning – minskad negativ påverkan på Stångåns vattensystem	Utred behov av och förutsättningar för åtgärder med syfte att minska den negativa påverkan på recipienten Stångån och dess vattensystem.	Hög	Nej
Ortsanalys för mindre orter Rumsdala, Djursdala, Locknevi, Pelarne	Orterna föreslås studeras djupare i form av ortsanalys för att i gemenskap med invånarna lokalisera och planera var de bästa lägena är och ungefärligt innehåll i områdena avseende behov av nya bostäder eller verksamheter. Genom att göra arbetet gemensamt ökar möjligheterna för ett genomförande	Medel	Nej
Plan för stöd till dagligvaruförsörjning och service	Tidigare varuförsörjningsplan behöver ses över och uppdateras efter nuvarande förutsättningar samt skapa en tydligare målbild för framtiden.	Ska ajourhållas och ersättas vid behov	Nej

Besöksnäringstrategi	Ta fram strategier för en långsiktigt hållbar och växande besöksnäring året runt. Som underlag bör djupare analyser om hur säsongvariationerna påverkar lokala planeringsförutsättningar och vilka möjligheter som finns att locka flera olika målgrupper.	Medel	Nej
Naturvårdsprogram	Ett nytt naturvårdsprogram behöver upprättas. Det tidigare naturvårdsprogrammet från 2007 samt den tidigare våtmarksplanen bör ses som värdefulla underlag där det är relevant. Fokus bör i naturvårdsprogrammet ligga på områden med högre naturvärden och hur dessa kan stärkas. Naturvårdsprogrammet bör sträva mot att sammanlänka och stärka spridningssamband.	Hög	Nej
Handlingsplan för laddinfrastruktur	Utreda och analysera behov av laddinfrastruktur samt identifiera åtgärder för en förbättrad laddinfrastruktur i Vimmerby kommun. Handlingsplanen ska ta fram konkreta åtgärder som stegvis genomförs enligt handlingsplanen.	Hög	
Program för ökad fysisk aktivitet	Ett program med syfte att ge möjligheter till fysisk aktivitet i ett bredare perspektiv som berör alla invånare i Vimmerby kommun där samverkan, kunskap och samsyn står i fokus.	Medel	Nej

Åtgärd	Varför det är viktigt	Prioritet
Dialog och samverkan		
Dialog med barn och unga	Föra dialog med barn och unga för ökad delaktighet samt förståelse för barn och ungas behov i samhällspaneringen.	Hög
Dialog med äldre	Föra dialog med äldre för att skapa förståelse och kunskap om vilka olika sorters boende som är attraktiva och hur flyttkedjor kan skapas.	Hög
Samverkan med näringslivet	Ett välfungerande näringsliv skapar utbud av varor, tjänster och arbetsplatser.	Kontinuerligt
Samverkan med föreningslivet	Ett välfungerande föreningsliv möjliggör ett brett utbud av aktiviteter och evenemang samt en känsla av samhörighet.	Kontinuerligt
Samverkan med grannkommuner	Samverka med grannkommuner kring infrastruktur, utbildning, turism, näringsliv, landsbygdsfrågor med mera.	Kontinuerligt
Samverkan Trafikverket	Samverka och verka för förbättrad infrastruktur med samtliga trafikslag i Vimmerby kommun i linje med översiktsplanen. Samverka för att hitta åtgärder och lösningar för trimningsåtgärder för kollektivtrafiken, samt för förbättrade gång- och cykelvägar till/från hållplatser med kollektivtrafik inklusive belysning och andra trygghetsskapande åtgärder. Samverka för att elektrifiera Stångådalsbanan och för att få ett mötesspår och uppehåll i Gullringen.	Kontinuerligt
Samverkan Kalmar länstrafik	Samverka för förbättrad turtäthet, förkortad restid, attraktivitet och utbud av kollektivtrafik i kommunen. Samverka för komfort och trygghet vid hållplatser samt stråk till/från hållplatser, för att underlätta byten mellan olika trafikslag och för ökad jämställdhet.	Kontinuerligt

6.1 Uppföljning

För att hålla översiktsplanen aktuell behöver dels översiktsplaneringen pågå kontinuerligt, dels följas upp årsvis. I uppföljningen ingår även att följa upp vilken betydande miljöpåverkan översiktsplanen haft. Plan- och bygglagen innehåller krav på att hålla översiktsplanen aktuell. Sedan april 2022 har ett krav införts om att senast 24 månader efter ett ordinarie val ta fram en planeringsstrategi, som är en vidareutveckling av det som tidigare kallades aktualitetsprövning. Skillnaden är, bland annat, att om inte planeringsstrategin tagits fram i rätt tid bedöms översiktsplanen vara inaktuell. Inom arbetet med planeringsstrategin ska kommunen avgöra om det har skett förändringar när det gäller planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet och att beskriva kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen, samt i vilken utsträckning översiktsplanen är aktuell. Översiktsplanen revideras om den bedöms i delar eller i huvudsak vara inaktuell. För att underlätta arbetet med planeringsinriktningen ska en årlig uppföljning genomföras efter antagen översiktsplan. Genom att Vimmerby kommun har som mål att översiktsplanearbetet ska bedrivas kontinuerligt med årliga uppföljningar minskar risken för att en framtida revidering av planen leder till omfattande insatser.

Den årliga uppföljningen ska hantera frågor som:

- Följs planens intention och dess planeringsinriktningar - går utvecklingen i den riktning översiktsplanen anger?
- Var har planläggning skett?
- Vilken markreserv har kommunen? Har mark köpts eller sålts?
- Var har bygglov getts? Har översiktsplanen utgjort stöd?
- Hur många bostäder har byggts? Med vilka upplåtelseformer? Vilka hustyper?
- Finns det identifierade brister med översiktsplanen? Förändringar i planens förutsättningar?
- Har översiktsplanen fungerat som stöd för hantering av riksintressen och miljökvalitetsnormer?

- Har översiktsplanen utgjort stöd för hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras?
- Planens tydlighet - ger den stöd som beslutsunderlag?
- Har översiktsplanen lett till betydande miljöpåverkan? Finns där förutsedd miljöpåverkan som inträffat/inte inträffat? Har någon oförutsedd negativ påverkan upptäckts? Har det i så fall vidtagits åtgärder?

Samhällsbyggnadsavdelningen är samordnande för arbetet med uppföljning. Tjänstepersonsgruppen har representanter från miljö- och byggnadsförvaltningen, VEMAB och samhällsbyggnadsavdelningen. Gruppen bör ses en gång per halvår.